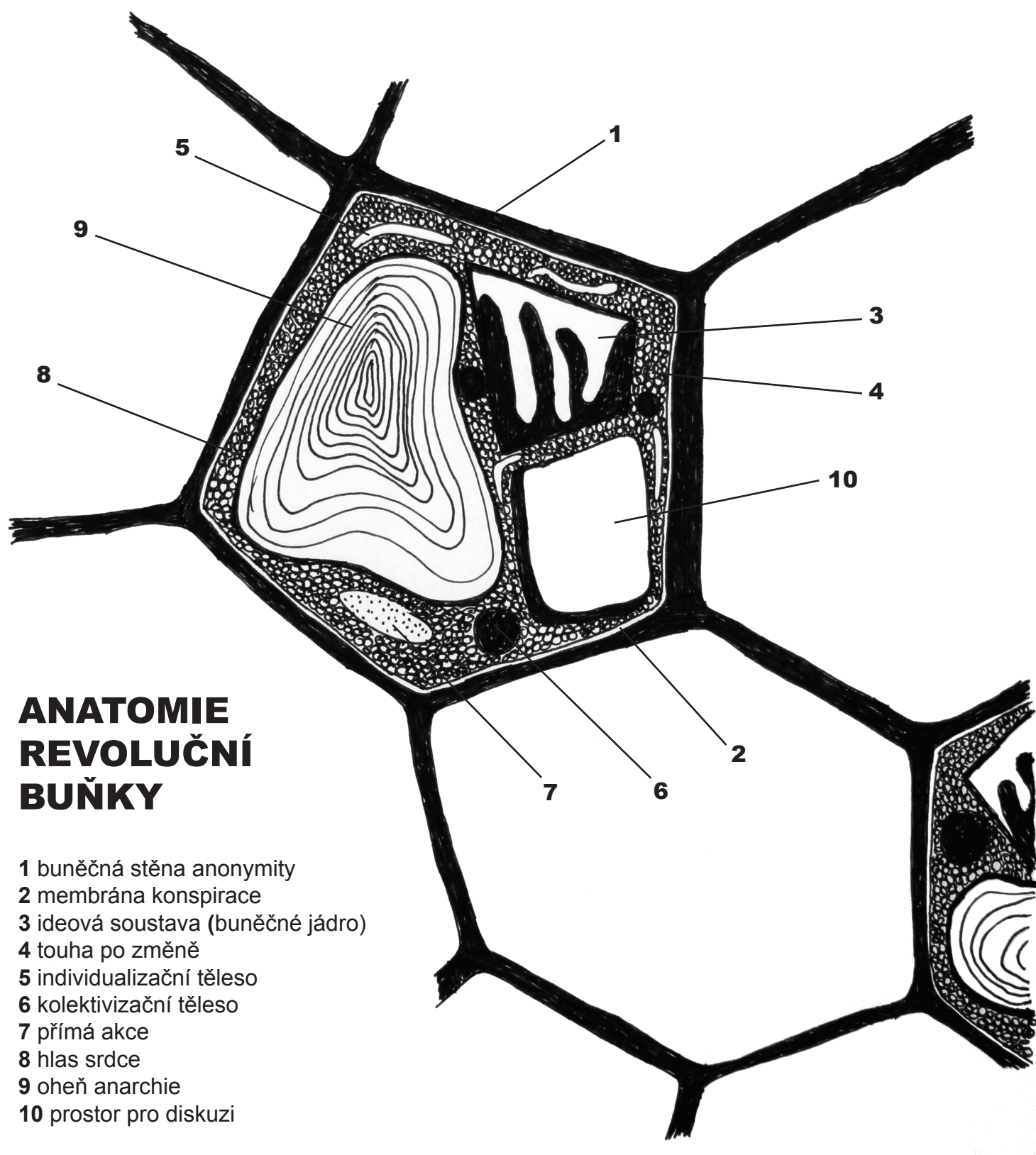

REVUE

DIALOG #2

O SÍTI REVOLUČNÍCH BUNĚK

12/2015
50kč/2€

ANATOMIE REVOLUČNÍ BUŇKY

- 1 buněčná stěna anonymity
- 2 membrána konspirace
- 3 ideová soustava (buněčné jádro)
- 4 touha po změně
- 5 individualizační těleso
- 6 kolektivizační těleso
- 7 přímá akce
- 8 hlas srdce
- 9 oheň anarchie
- 10 prostor pro diskuzi

OBSAH

Úvahy o buňkách vířících stojaté vody – Asociace Alerta (AsAI)	2
Poznámky k povstaleckému anarchismu – Vratislav Domovský - Přátelé komunizace	11
Anarchistické odpovědi z perspektivy povstání – Kolektiv Černé internacionály	16
Abychom za padesát let nestáli na stejném místě – Seb	25
Nasrat na anarchisty, nasrat na fyzly – Sráč	26
Sociální vztah nejde vyhodit do povětří? – Týna Trnková	27
Učme se plavat v proudu třídního boje! – buňka Proletářská solidarita / SRB	28
Mlčení znamená souhlas – Jaroslava S.	29
Lepší holub v hrsti nebo vrabec na střeše? – Jaroslava S.	30

ÚVAHY O BUŇKÁCH VÍŘÍCÍCH STOJATÉ VODY

Asociace Alerta (AsAI) – červen 2014 až říjen 2015

Když Asociace Alerta v červnu 2014 zveřejnila výzvu k diskuzi nad fenoménem Síť revolučních buněk (SRB) neočekávali jsme, že náš příspěvek bude vznikat tak dlouho a že se díky tomu pozdrží samotné vydání revue Dialog. Na jednu stranu je to škoda, protože příspěvky vznikaly ve specifické době a mnohdy právě pro ni. Na druhou stranu by ale dřívější vydání možná nic neznamenalo, a tak to nehodnotíme tragicky. Za tu dobu se totiž událo mnoho věcí a my získali nové podněty, na které bylo možné reagovat. Některé události také potvrdily naše předpoklady, takže bylo snadnější je následně formulovat v textu.

Co nás však celkem zklamalo, je nízký zájem o diskuzi samotnou. Ačkoliv členstvo zaběhlých organizací jistě svůj názor na Síť revolučních buněk má, tak jen malé procento přispělo do Dialogu. A co ostatní organizace a jedinci? Někdo odpověděl v duchu, že téma nepovažuje za natolik důležité aby jeho zpracováním ztrácel čas. Jiní zase zpochybňují, že SRB je autentický projev anarchistického boje a tudíž prý nemá smysl ho analyzovat. Domnívají se, že jde o řízenou policejní provokaci nebo, že komuniké jsou podvrh a akce vůbec neprobíhají. Jiní se zase neobtěžovali na výzvu k dialogu odpovědět vůbec.

Ale my nezoufáme a jsme rádi, že se našel alespoň někdo, s kým je do Dialogu možné vstoupit. Věříme, že pro všechny zúčastněné to je přínosné, stejně jako pro samotnou antikapitalistickou praxi.

Realita, fikce nebo snad provokace?

První otázky v souvislosti se SRB jsme si začali pokládat už když na redakční e-mail začaly chodit první komuniké s žádostí o zveřejnění. Skutečně popisované akce proběhly? Ptali jsme se. Nejde o výmysl nějakého pisálka, který z bezpečí domova sepisuje texty o akcích, které se odehrávají jen v jeho hlavě? Nebo akce probíhají, není to však aktivita anarchistů, ale cílená provokace policie?

Na tyto otázky se nám nepodařilo najít odpovědi. Je to pochopitelné, protože s ohledem na charakter akcí popisovaných v komuniké mohou znát odpovědi jen určití jedinci. Ti, co komuniké posílají, ti, co se případných akcí účastní, a ti, co jsou jejich "terči" či přímými svědky. A také policie, která to celé považuje za podmět k šetření. Přijde-li někomu komuniké na e-mail, jeho šance prokázat autenticitu popisované události je minimální. A to dokonce i v případě, že o události informují média nebo jsou zveřejněné fotografie či videa. Ani to přeci nevylučuje možnost, že jde o podvrh nebo policejní provokaci.

Když ale nemáme my ani další skupiny možnost prokázat, že akce skutečně probíhají a že jsou iniciovány anarchisty, jak se pak máme postavit k žádosti o zveřejnění zaslaných komuniké? My jsme to vyřešili tak, že jsme si položili sérii dalších otázek. Naše volba pak vyplynula z odpovědí na ně.

Tázali jsme se sami sebe. Souhlasíme s takovým typem akcí, které komuniké popisují? Vidíme smysl v šíření informací o nich? Naše odpověď byla: Ano, i když k některým akcím

a komuniké můžeme mít drobné výhrady. Pokud naše odpověď byla ano, zveřejnění byl logický výsledek. Vidíme-li v nějakém druhu boje smysl, považovali bychom za velmi nesolidární o něm neinformovat, jsme-li o to požádáni. Takový projev nesolidarity vnímáme jako mnohem větší problém, než kdybychom komuniké zveřejnili a zpětně z odstupem času zjistili, že jejich obsah nesouzněl s realitou. V takovém případě bychom prostě jen doplnili nové informace, abychom věc objasnili. Ale to, že ostatní anarchisté svádějí s kapitálem tvrdý boj a my bychom o tom odmítli informovat, to nám přijde jako opravdu děsivě ohavná představa.

Raději později přiznat, že jsme se spletli, když jsme zveřejnili komuniké, které jsme omylem považovali za autentický projev boje, než se smířovat s tím, že jsme o autentickém boji mlčeli v době, kdy nás soudruzi žádali, abychom o něm informovali.

Komuniké podepsané SRB jsou na našem webu www.asociacealerta.noblogs.org. V následujících částech našeho textu se budeme jejich obsahem zabývat stylem, který odpovídá hodnocení autentického anarchistického boje. Jak jsme již uvedli, zdá jím skutečně je, to nemůžeme z naší pozice ani potvrdit, ani vyvrátit. Zabývali jsme se tedy tématem tak, jako bychom to dělali, pokud by k potvrzení došlo. Pokud později dojde ke zpochybnění, jsme ochotni naše poznámky přepracovat a doplnit.

Okolnosti vzniku

Než se pustíme do rozboru, je dobré se zastavit u okolností, ve kterých se SRB zrodila. K tomu je potřeba se ohlédnout zpět do historie novodobého anarchistického hnutí v Česku a bývalém Československu. Hnutí se začalo vyvíjet od devadesátých let minulého století. Nemělo však kde navázat a začínalo téměř z ničeho. Kontinuita "starého" hnutí byla narušena po první světové válce. Naprosto zadušeno pak bylo během další války a následné stalinistické diktatury. Nové se začalo rodit až po „sametové revoluci“. Přišlo na svět, aniž by mělo možnost plynule navázat na činnost předchozích anarchistických generací. Novodobí anarchisté si vše museli sami ohmatat a prožít. Pracně objevovat historické kořeny svého vlastního hnutí. To s sebou přinášelo různé experimenty a přejímání zahraničních trendů. Hnutí prostě hledalo samo sebe, vlastní identitu. Bylo silně fragmentované a rozdělené do různých proudů. Od subkulturního anarchismu jako životního stylu, přes zelený anarchismus, anarchofeminismus a federace v duchu všeobjímající syntézy, po anarchosyndikalismus, platformismus nebo anarchokomunismus.

Některé směry postupně ustupovaly do pozadí, jiné se pak staly hlavním proudem. Nejvýraznějších směrů, co se týká objemu, viditelnosti a vytrvalosti, zbylo hned několik. Jsou to organizace zaměřené na militantní antifašismus a antirasismus, volné squatterské kolektivy a také federace preferující model syntézy různých anarchistických proudů. Do toho všeho ještě musíme započítat volnou síť v akademickém prostředí ukotvených anarchistů a anarchistek. Ti působí jako jakási spojnice anarchismu s různými občanskými iniciativami.

Jmenované směry současného „anarchistického mainstreamu“ si časem osvojily své vlastní modely fungování. Vlastní nástroje, analýzy a preference aktivit. Z analýz se čím dál víc začala vytrácet třídní perspektiva a začala převládat perspektiva občanská. Mnohé anarchistické kolektivy přestaly uvažovat o své činnosti v kategoriích proletářského třídního boje. Jejich členové se začali vnímat jako občanskí aktivisté, avšak antikapitalistické rétoriky se nevzdali. Co se týče aktivit, preference jsou jednoznačně na straně publicistiky, antifašistických mobilizací, street parties, subkulturních beneficí, squattingu a také rituálních demonstrací, jako je třeba prvomájový pochod. Ty zpravidla dopředu mají od organizátorů vtisknutou spektakulární povahu. Neusilují o konfrontační ráz, jejich účelem je většinou pouze upozornit na problémy symbolickým pochodem. Zkrátka klidnou formou přinést anarchistický pohled na téma a prezentovat ho okolí. Častá je pak také „kritická podpora“ občanských či odborových mobilizací a iniciativ, jako je Stop vládě, Pro-alt aj.

Oproti tomu téma třídního boje v souvislosti s pracovištěm se stalo okrajovým tématem. Většinou se mu věnuje prostor jen v anarchistických médiích. Mobilizace a demonstrace, které by překročily umírněný rámec a pustily se do střetu s mocí, jsou absolutními výjimkami. O riotech se s obdivem mluví jako o nějakém vzácném cizokrajném jevu, který jakoby v Česku neměl žádnou šanci se prosadit. O taktikách, jako jsou sabotáže, hnutí informuje jen zřídka, a to zpravidla pokud se dějí mimo Česko¹. Jejich praktikování je pak ještě větší vzácností. A expropriace kapitalistického vlastnictví? Ta je jen předmětem romantického vyprávění o „hrdinech minulosti“ nebo vzhlížení k plánům daleké revoluční budoucnosti. Taktika provádění expropriací v dnešní situaci je pro anarchistický mainstream povětšinou jen nesmyslné jednání dobrodruhů, které kazí image hnutí.

Zatím je tedy řeč o tom, jak témata uchopuje současný hlavní proud uvnitř anarchismu v Česku a čeho se naopak vzdal. Anarchismus ale pochopitelně má i proudy okrajové, které věci vidí a praktikují jinak. Tyto proudy představují jakousi minoritní kritiku mířenou proti většinovým pojetím. Ve stejném hnutí se tedy prosazují různé, často i protikladné tendence. To nevyhnutelně vede k vnitřnímu pnutí a třenicím. Domníváme se, že vznik SRB je výsledek právě takového vnitřního napětí uvnitř anarchistického hnutí. Myslíme si, že činnost SRB je zkrátka pokusem o nabourání většinového pojetí a dlouhodobých trendů. Snahou o nasměrování kurzu hnutí jiným směrem. To podle nás vyplývá z některých komuniké SRB. Ty jakoby se nesnažily jen objasnit smysl akcí, ale také byly způsobem komunikace s hlavním proudem. Komunikací, která zahrnuje kritiku i návrhy alternativ z pohledu SRB. V čem tyto alternativy podle SRB spočívají se budeme zabývat v dalších částech textu.

Odpor v období úpadku

Existuje ještě další okolnost vzniku a působení SRB. Jde o faktor, který více než se stavem samotného anarchistického hnutí souvisí s aktuální intenzitou a podobami proletářského odporu v Česku. Tedy celkového třídního boje, nikoliv jen jeho anarchistické části.

Třídní boj je zde zajisté velmi slabý a často sváděný do proudu sociálně demokratické ideologie. V českém prostředí navíc dlouhodobě chybí jakýkoliv projev masové rebelie vůči státu a kapitalismu. Otázkou tedy je, co mohou v takové situaci dělat hrstky militantů, kteří sice mají radikální kritiku kapitalistického panství, ale žádnou masovou základnu, která by kritice dala praktický rozměr? Domníváme se, že praxe SRB je pokusem, jak se jedna taková militantní minorita snaží na tuto otázku odpovědět. Odpovědí je její praxe. Než se dostaneme k tomu, jak odpovídá, přihlídněme nejprve k tomu, jak odpovídají ostatní.

Praxe různých skupin v Česku odpovídá na tuto otázku různými způsoby. Některé se soustředí primárně na rozvíjení a zprostředkování analýz třídních bojů, které probíhají v zahraničních oblastech, kde jsou projevy masové rebelie přítomné. Jejich analýzy jsou velmi cenné a často vnášejí podnětné kritické poznámky do českého antikapitalistického prostředí. Jenže analyzovat vše, co se děje „kolem“, nepřináší odpověď na otázku, co je potřeba dělat „tady“ a teď. Skoro by se až mohlo zdát, že podle těchto skupin je úkolem revolucionáře v Česku smířit se s tím, že intenzita třídních bojů je zde nízká, a nemá tedy smysl vkládat do něčeho energii. Tedy do čehokoli jiného než je teoretizování a analyzování bojů v jiných zemích. Prostě, že je potřeba čekat, dokud intenzita třídních bojů nevzroste nebo nedojde k rozšíření nepokojů z okolních zemí k nám. Jako by snad neexistovaly možnosti události v našich podmínkách podněcovat, urychlovat nebo projevovat revoluční tendence v období úpadku a napomáhat tím k vzestupu boje.

Na jiné pozici jsou zase skupiny, které sice chtějí tady a teď „hnát věci kupředu“, ale výhradně způsoby, které sice vytvářejí dojem významného pohybu, ale ve skutečnosti vedou k stagnaci. Tyto skupiny se utěšují tím, kolik toho udělali pro revoluci. Argumentují dlouhověkostí organizace a počty členů, vydaných publikací a realizovaných demonstrací. Jejich měřítkem úspěchu se stala jednoduchá matematická úloha: Čím více toho sečteme, tím víc toho výsledně bude. A čím více toho bude, tím blíže jsme revoluci. Nebere se ohled na to, co se sčítá a zda to opravdu přispívá k rozšíření komunistické perspektivy. Například umírněné, spektakulární demonstrace pak mohou být snadno považovány za ohromný úspěch, mohou-li se navíc honosit větším počtem účastníků než ty minulé. Tyto skupiny na otázku „co nyní dělat“ zkrátka odpovídají: Dělejme „všechno“ a dělejme toho co nejvíce. Jenže jejich dlouholetá praxe

¹ Afričti stavaři, kterým šéf odmítal vyplatit mzdu, odpověděli brilantní přímou akcí. Pomocí bagru zdemolovali auto zaměstnavatele. O této události Anarchistická federace (Afed) informovala na svém webu ještě před tím, než jí policie zabavila server. Ke článku bylo přiloženo i toto video: https://www.youtube.com/watch?v=_VzVgWsxYk

Zajímavé na celé věci je to, že stejný měsíc proběhla jedna ze sabotáží proti autu restaurace Řízkárna, kde také dochází k nevyplácení mezd. Afed ale o této sabotáži neinformovala, stejně jako neinformuje o žádné jiné akci tohoto druhu, které SRB realizovala. Je opravdu velice zvláštní, že stejnou organizací je sabotáž za hranicemi Česka vychvalována jako správný způsob, jak jednat se šéfem, ale když se takto jedná se šéfem českým, tak Afed mlčí jakoby se nic nedělo.

Za povšimnutí stojí také to, že jedna ze sabotáží SRB, o které Afed neinformovala, provedla buňka pojmenovaná po čečenském partyzánovi Abrek Zelimchan. Tento muž patřil k partyzánům, kteří se stavěli se zbraní v ruce proti zvláštní moci a carismu, fungovali izolovaně nebo v malých skupinkách. Vykrádali banky, obírali o majetek boháče, zabíjeli carské vykonavatele moci. Afed vydala publikaci Historie anarchismu na Kavkaze, ve které píše o životě a činech Zelimchana <http://www.afed.cz/text/6154/historie-anarchismu-na-kavkaze>.

Přepis textu najdete na našem webu. <http://asociacealerta.noblogs.org/post/2015/05/29/horsky-anarchista-abrek-zelimchan/>.

Zatím co Afed věnuje Zelimchanovi celou kapitolu publikace, tak české buňce, která se po něm pojmenovala, nevěnuje ani drobnou zmínku.

ukazuje, že tento model nevede ani k vysněné masovosti hnutí, ani k vítězným bitvám. Hnutí stále zůstává marginální silou. Tak bezvýznamnou pro bezpečnost státu, že jeho represivní složky mu ani nevěnují příliš pozornosti. Občas jen rozeženou nějakou tu demonstraci a napíší několik vět do výroční zprávy o extremismu. Těmto organizacím evidentně chybí podvrtné jádro. Svou povahou jsou jen trochu divočejší občanské iniciativy. Věří, že když jsou schopné vyjádřit teoretickou kritiku kapitalismu, automaticky to znamená, že jejich aktivity se kapitalismu skutečně dotýkají na citlivých místech.

Vedle těchto skupin tady pak máme ještě několik, které sice mají nakročeno dobrým směrem, ale ten je s nimi ochotných vyšlapávat jen mizivé procento anarchistů a anarchistek. Jejich dopad je tedy ve výsledku také celkem marginální. Mezi ně počítáme jak naši asociaci, tak solidární síť. Tyto skupiny prosazují sdružování za účelem vyvíjení kolektivního nátlaku na zaměstnavatele či pronajímatele s cílem prosazovat třídní zájmy proletariátu. Takové aktivity by mohly být kvalitativním posunem třídního boje v Česku v době, kdy zde neprobíhájí masové rebelie. To by je ovšem zbývajících anarchistických skupiny musely podpořit jinak než pouhým verbálním vyjádřením solidarity a pochvalnými články. Dokud jsou zaneprázdněné organizováním spektakulárních akcí asi od nich větší podporu nemůžeme očekávat.

No a pak je tady SRB. Domníváme se, že SRB na otázku „co dělat tady a teď“ odpovídá jinak než první dva uvedené typy skupin. Neomezuje se na pouhé teoretické závěry analýz. Svou praxi ale příliš nezasažuje ani do aktivit „oficiálního“ a „legalistického“ hnutí. Zdá se, že SRB si uvědomuje absenci masové rebelie v Česku. Nevyvozuje z toho ale závěr, že dokud taková rebelie neexistuje, má smysl pouze nehybně analyzovat události z míst, kde existuje. Ani závěr, že je možné věnovat se jen umírněným aktivitám v mezích zákona, a to až do doby, než hnutí vzroste. Místo toho SRB naznačují, že čas pro subverzivní akce je vždy. A to tedy i v současném období úpadku třídních bojů.

SRB propaguje specifické pojetí obsahu a forem akcí, které za subverzivní považuje. Jak bylo naznačeno v předchozí kapitole, snaží se ze svého pojetí vyřadit mnohé typy aktivit, které hlavní proud hnutí považuje za svou ústřední agendu. V jejím arzenálu pak zbývají zbraně, které „oficiální“ hnutí samo nyní odmítá používat. To znamená především systémem neintegrovatelné a nekontrolovatelné aktivity, jako jsou sabotáže aj.

SRB jako by v komuniké svému „publiku“ sdělovala, že ačkoliv je masová rebelie žádoucí projev subverze, tak v době jejího nedostatku revoluční minority nemusejí sedět se založenými rukama v klíně. Mohou se věnovat subverzivním akcím, které prostě pro svou realizaci masovou účast nevyžadují.

Ačkoliv nevěříme, že takové akce samy přivodí revoluční změny (a doufáme, že ani SRB si to nemyslí), tak souhlasíme, že mohou výrazně oslabovat sociální kontrolu, která podpirá konstrukci kapitalismu.

Narušení mocenské kontroly

Sociální kontrola je specifický vztah mocných vůči vykořisťovaným. Vše, co ho narušuje byť jen drobným způsobem, je pro takový vztah nebezpečím. To může být i příklad akcí SRB. Hrozí expanze takových narušitelských aktů, a tím i zhroucení

kontroly samotné. Toho samozřejmě nejde dosáhnout pouze několika drobnými a celkem izolovanými sabotážemi, jako jsou zapálená auta. Jenže každá z takových akcí může být impulzem k tomu, aby boj nejen rostl, ale také – a to je opravdu podstatné – k tomu docházelo způsobem, který je z hlediska nepřátel neovladatelný, nepředvídatelný a neintegrovatelný. Každý takový akt má v sobě esenci nezkrotné subverze. Ta se díky své nekontrolovatelné povaze může rozšířit, a tím znásobit míru nebezpečí, které představuje pro systém jako celek. A to i navzdory ohromnému arzenálu zbraní a technologií, kterými stát disponuje. Tyto akce v sobě navíc zahrnují i velké povzbuzení pro ty, co zbrojní kapacitu státu považují za nepřekonatelnou překážku, která lidi činí bezmocnými.

Stát má nespočet po zuby ozbrojených policistů a kamerový systém čítající tisíce kamer. Přesto není schopen kontrolovat celý společenský prostor. Dokazují to právě afinitní skupiny provádějící sabotáže. Tento důkaz vynořující se nečekaně a opakovaně na různých místech je to, co nejen teoreticky, ale i prakticky ukazuje, že mechanismy sociální kontroly lze obcházet, přelstít a také na ně útočit. O tom nás ostatně přesvědčila i SRB. Ačkoliv stát vyšel do boje, do kterého nasadil mnoho sil, tak se boj SRB dále nekontrolovatelně šíří. Od první akce SRB uběhly téměř dva roky a navzdory veškerým represivním opatřením to nevypadá, že by síť ukončila činnost. Možná právě naopak.

Vraťme se ale k tématu sociální kontroly a možnostem jejího narušení. Jestliže víme, že sociální kontrola je především vztah mezi lidmi, nelze míru jeho narušení měřit pouhým sčítáním materiálních ztrát. Při akcích SRB jsou materiální ztráty celkem nízké. V řádu statisíců, maximálně několika milionů korun. V poměru k celkové materiální kapacitě nepřítele to může působit bezvýznamně. Tak by to skutečně bylo, kdyby materiální kapacita byla to hlavní, co systém kontroly a vykořisťování udržuje v pohybu. Tak tomu ale není. Klíčová pro jeho udržení je loajalita těch, na které je kontrola a vykořisťování uvaleno. Jinak řečeno jejich ochota a schopnost se vykořisťování podřídit, akceptovat ho a podílet se na něm. Sabotáže i s celkem malými materiálními ztrátami současně znamenají oslabení této loajality. I když to pochopitelně nikdy není její absolutní ztráta. V prostoru, kde loajalita ubyla a vztah byl oslaben, je sabotáž na stejný vztah útočeno. Není to tedy pasivní odpor nebo sebeobrana, ale aktivní ofenzíva – subverze.

Přiznejme si, že ztráta loajality je pro držitele moci mnohem bolestnější než samotný fakt, že při tom přijdou o technologické pomůcky, jako jsou auta, kamery, bankomaty aj. O ty mohou přijít i vlivem přírodních katastrof. V takovém případě to pro ně ale nebude ztráta srovnatelná s materiální škodou stejného rozsahu, která byla způsobena sabotážemi. Při nich ztrácí zpravidla mnohem více. Oslabuje se jejich moc. Ta spočívá ve vztahu mocných k vykořisťovaným a kontrolovaným, kteří s materiálními hodnotami pracují nebo jsou jinými lidmi (např. policií) používány k jejich kontrole. Tato moc nespočívá ve věcech samotných, ale ve specifických vztazích, které takovým věcem dávají určitou funkci v systému vykořisťování. Sabotáže sice takové vztahy neruší, ale přinejmenším problematizují jejich průběh. Oslabují obranyschopnost těch, co je chtějí držet v pohybu. Zkrátka vykořisťování je pro kapitalisty a stát stabilním jen tehdy, jsou-li proletáři ochotni plnit kapitalistický plán. Sabotáž je pak proletářským kontra-plánem. Je odmítnutím kapitalistický plán plnit a současně je i útokem na něj.

Důležité je dodat, že oslabení moci probíhá bez ohledu na to, zda sabotéři sami pracují nebo žijí v místě, kde útočí. Kapitalistická moc je rozprostřena po celém světě. Je potřeba jí vnímat v její všeobjímající totalitě, nikoliv rozdrobeně na jednotlivé země, lokality, sektory nebo pracoviště. Když jednotliví proletáři sabotážemi útočí na jednom místě, neznamená to, že oslabují moc jen konkrétního kapitalisty v jedné firmě či moc státu v dané lokalitě. Ani to neznamená, že bojují za zájmy jen těch, kdož tam pracují nebo žijí. Každý z těchto bojů je odporem proti kapitalistické a státní moci jako celku (proti jejich totalitě). Je bojem za třídní zájmy proletariátu jako celku - za zrušení tříd a tedy zrušení sama sebe jako kategorie zvané proletariát.²

Na sabotáž je tedy potřeba nahlížet především jako na částečné narušení vztahů vykořisťování a kontroly. Jako na fázi předcházející a napomáhající jejich úplnému zrušení. Toto narušení je konkretizováno v cílené destrukci (či poškození funkce) materiálu toho, kdo kontrolu uplatňuje, protože tento materiál je k této kontrole použitý. Stejně tak se ale jindy toto narušení nemusí projevit v destrukci, ale třeba v odmítnutí stejný materiál zpracovávat (příklad stávk), v cíleném blokování jeho pohybu či prodeje (příklad okupací, blokad a riotů) nebo ve využití materiálu pro potřeby boje a těch, co jej vedou (příklad expropriací).

Každý z uvedených způsobů narušení mocenských vztahů pochopitelně vyžaduje určité předpoklady a podmínky. Domníváme se, že právě proto zatím SRB volila především drobné sabotáže. Pro další zmíněné typy (snad jen s výjimkou expropriací) prostě v českém prostředí nejsou příznivé podmínky. SRB tedy očividně preferují způsob, který je v našich podmínkách nyní snadno uskutečnitelný. Nezodpovězenou otázkou pak je, zda a jak by se jejich preference měnily při případných proměnách podmínek a kontextu třídních bojů v Česku.

My rozhodně akce preferované SRB nepovažujeme za jedinou revoluční a univerzální formu boje, ale jistě za jednu z možných a důležitých forem. Neodvracíme při tom však pohled od skutečnosti, že samotné povstalecké akty afinitních skupin nejsou dostatečné. Revoluční změna musí mít sociální rozměr. Nemůže vyrůst z pouhých individuálních rozhodnutí nebo akcí militantních minorit. Ty ale podle nás v sociálním rozměru revoluce mohou sehrát specifickou a velmi důležitou roli.

Třídní boj a vztah k němu

Často jsme se setkali s názorem, že akce SRB jsou mimo aktuální realitu. Prý se nevztahují k probíhajícímu třídnímu boji a jeho současnému kontextu. Považujeme to za absurdní tvrzení. Samy tyto akce jsou totiž konkrétním projevem třídního boje. Provádějí je proletáři v opozici proti panství kapitalistů. V komuniké vysvětlují, že je pojmají jako součást širšího antikapitalistického odporu. Proč by tedy měly být vyjmuty z celkového antikapitalistického kontextu, jako by nebyly jeho součástí? Třídní boj má různé formy a intenzitu. Mohou jím

být masové stávky a rioty stejně jako drobné sabotáže, nebo dokonce individuální drobné činy, jako je expropriace materiálu zaměstnavatele, zpomalování práce nebo šíření anarchistických novin na pracovišti.

Je nesmyslné posuzovat, jestli se akce vztahuje či nevztahuje k třídnímu boji podle počtu zúčastněných stejně jako podle počtu těch, kteří jeho konkrétním projevům porozuměli a souhlasí s nimi. Každý třídní boj je limitovaný počtem účastníků i tím, že se najde mnoho proletářů, kteří nechápou jeho smysl nebo se dokonce postaví proti němu. Když v Česku stávkovali dopraváci, mnoho pracujících z jiných ekonomických sektorů je kritizovalo za to, že díky nim se nemohli svést tramvaj za zábavou, nákupem nebo prací. Znamená to, že nešlo o třídní boj, ale unáhlenou aktivitu, pro kterou neuzrál čas, protože jí neporozumělo dostatek pracujících? Když se organizují sbírky a demonstrace na podporu uprchlíků a proti nim se staví davy xenofobních a rasistických proletářů, znamená to, že taková demonstrace není třídním bojem a projevem třídní solidarity? Když solidární sítě organizují s ex-zaměstnanci Řízkárny okupaci restaurace, aby získaly mzdy, současní zaměstnanci často obhajují zaměstnavatele a volají policii. Znamená to, že taková okupace není třídním bojem, protože nemá podporu a porozumění některých pracujících z Řízkárny? Nesmysl! Všechny uvedené příklady jsou projevem třídních bojů, stejně jako jimi jsou akce SRB. Ve všech případech se jich účastní bojující proletáři a svou aktivitou útočí na moc kapitalistů.

Vedle kritiky, že akce SRB se nevztahují k třídnímu boji, zaznívá ještě jiná kritika. Jsou prý bojem kontraproduktivním, protože ti, kterých se nejvíce dotýká, se od něj distancují.³ Uváděn je příklad sabotáží v Řízkárně. Údajně pracující z Řízkárny i solidární sítě odsuzují akce, jako jsou sabotáže. Evidentně je zde ale většinový postoj vydávaný za jediný existující. Někteří z nás se totiž angažují v solidárních sítích, ale žhářské útoky považujeme za pozitivní krok. A co ex-zaměstnanci Řízkárny? I zde uvedené tvrzení manipulativně počítá jen s těmi, co se distancují, ale přehlíží ty, co se nedistancovali.

Kdo z těch, co takové věci tvrdí, měl možnost bavit se se všemi pracujícími, o kterých je řeč? Myslíme si, že nikdo. Proto v takových prohlášeních vidíme velký kus elitářství a bezohlednosti. Elitářství, protože se někdo odvažuje jménem druhých a bez jejich vyjádření tvrdit, že lépe než oni sami, ví, co si o událostech myslí. Bezohlednost pak vidíme v tom, že počítá jen s těmi pracujícími, kteří se spojili se solidárními sítěmi. Ostatní nezohledňují a tudíž jim uniká skutečnost, že i oni mohou bojovat a někteří dokonce bojovali i bez vazby na solidární sítě.

Kdyby se jimi tito kritici zabývali, pak by došli k závěru, že řeči o tom, jak jsou pracující z Řízkárny praktiky SRB zcela cizí, jsou lež. Někteří z nich totiž podobné aktivity sami uplatnili, a to dokonce dlouho před tím, než se do boje pustily solidární sítě a SRB. Existují například jistá svědectví o zaměstnanci

² „Bojujeme, ale nesnažíme se zachraňovat nebo organizovat druhé. Ohnivá sabotáž proti Řízkárně je naší podvratnou reakcí na svět poháněný kapitalistickými vztahy. Vyrývá ze subverzivní praxe, která může být vyjádřena tisíci způsoby na různých místech. Dnes destruktivními plameny před Řízkárnou, zítra jinak a jinde. Kapitalistickými vztahy jsou prolezlé všechny životní oblasti. Nalézáme se tedy na rozlehlém bitevním poli. Všude na tomto poli je možné vyjadřovat náš podvratný vztah k diktatuře kapitálu.“ Citace z Komuniké: Plameny hněvu zasáhly Řízkárnu - <http://revolucnibunkynoblogs.org/post/2015/03/15/komunike-a-video-plameny-hnevu-zasahly-ritzkarneu/>

³ Jako příklad citujeme z článku v revue Existence: „Některá zasílaná komuniké pokračovala v znepokojujících momentech: útoky byly spojovány s konkrétními boji (stíhaní squatěři, Klinika, Řízkárna), i když jejich aktéři o takové projevy „solidarity“ nestáli a byli i nuceni se od nich distancovat.“ zdroj: Velká policejní ptákovina jménem Fénix - revue Existence 3 / 2015 http://www.afed.cz/casopisy/existence/Existence_3_2015.pdf

Řízkárny, který polil jedno z firemních aut benzínem a zapálil ho poté, co mu Krulec odmítl dát jeho výplatu. Jiný zaměstnanec v reakci na zadržovanou mzdu zničil část vybavení podniku. Jiný si zase "svévolně" vzal peníze z kasy v restauraci, když mu zaměstnavatel odmítl vydat mzdu. Tyto metody jsou dost podobné tomu, co praktikuje a propaguje SRB. Rozdíly samozřejmě existují. Například to, že zmínění pracující jednali nekoordinovaně a nedbali bezpečnostních opatření. Byli tedy dopadeni a potrestáni. Také ke svému jednání nevydali žádná komuniké. To jsou ale drobné odlišnosti, které nezpochybňují formy a obsah dost podobný akcím SRB. A to samozřejmě vycházíme jen z toho, co se nám podařilo zjistit. Nepochybujeme, že mohlo dojít i k dalším podobným událostem, o kterých nemáme informace. Vzhledem k tomu, že v Řízkárně bylo o mzdy okradeno několik stovek pracujících, vůbec bychom se tomu nedivili.

Měli bychom také dodat, že velmi bojovné tendence projevilo i několik bývalých zaměstnanců, co se spojili se solidárními sítěmi. A to není informace z druhé ruky. Tvrdíme to, protože někteří z nás s těmito lidmi přímo komunikovali a naslouchali jejich návrhům. Samozřejmě od vyslovení něčeho je ještě hodně daleko k tomu, aby to člověk skutečně udělal. Pokud ale někdo něco navrhuje, předpokládáme, že když někdo jiný dost podobné věci dělá, tak s tím bude minimálně sympatizovat. Domníváme se tedy, že počet pracujících z Řízkárny, kteří by se sabotážemi SRB sympatizovali, nemusí být zase tak zanedbatelný.

Je navíc potřeba zohlednit i to, že hlas odmítající sabotáže SRB bude vždy více slyšet. Z podstaty věci je mnohem snadnější vyjádřit otevřeně kritiku takových akcí, než projevit k nim sympatie. Ne každý je pochopitelně ochotný vyjádřit nahlas své sympatie k SRB a riskovat tím postih za schvalování a propagaci trestných činů nebo za navádění k nim. Nikdy tedy nemůžeme získat úplný přehled o tom, kolik lidí s akcemi SRB skutečně sympatizuje, když samotné jejich schvalování je považováno za trestný čin.

Že ti, ke kterým SRB vztahuje své sabotáže, vlastně o nic takového nemají zájem, taková prohlášení nezaznávají jen v souvislosti se žhářskými útoky v Řízkárně. Stejný typ argumentace se vynořil i v případě akcí SRB, které vyjadřovaly solidaritu s perzekvovanými obránci squatu Neklanka⁴, obyvateli ubytovny v Krásném Březně nebo blokádníky těžby v Národním parku Šumava⁵. Lidé, kteří se angažovali v těchto kauzách, se údajně ohradili proti akcím SRB. Prý o takové projevy solidarity nestojí a distancují se od nich.⁶ Je také prolašováno, že SRB jednala svévolně, aniž by se tázala ostatních lidí kolem těchto kauz, co si o jejich způsobech vyjádření solidarity myslí. To všechno se sice může zakládat na pravdě, nicméně to podle nás není důkazem toho, že solidární projevy SRB jsou špatné.

Zdá se, že tato argumentace se zakládá na fetišizaci demokratických procedur. K tomu, aby se mohl udělat nějaký krok, je údajně potřeba počkat na vyjádření všech, kterých se týká. Po-

kud vyjádření nebude konsenzuálně nebo většinově nakloněno pro tento krok, pak nemůže být učiněn. Tím se ale dostáváme do silného sevření demokratických pout, které nám neumožňují pohnout se k téměř žádné bojovné aktivitě.

Mnoho bojů prostě neumožňuje dopředu konzultovat záměry a postupy se všemi, ke kterým se tyto boje vztahují. Například když nějaká skupina uvažuje o blokadě staveniště zbrojovky určené k podpoře válečného úsilí, tak nemá v rukou nástroj, jak se dozvědět, co si o plánech na blokádu myslí všichni, kterých se týká – dělníci zbrojovky, organizace, které se snaží stavbu zastavit diplomatickými nástroji, lidi, na které mají být ve válce zbraně použity, atd. Iniciátoři plánu v takovém případě stojí před rozhodnutím, zda plán spustit i navzdory tomu, že se nemohou všech zeptat, co si o něm myslí nebo od něj upustit, protože by hrozilo, že dost z těch, kterých se nemohou zeptat, by s plánem třeba nesouhlasilo.

Na uvedeném příkladu by naše stanovisko bylo jasné – plán blokády realizovat, pokud bychom považovali za realistické v boji uspět a rozšířit ho za lokální a tematické hranice. Takové rozhodnutí by sice obcházelo demokratické procedury, protože by vyjadřovalo vůli menšiny prosazenou bez ohledu na většinu, ale jistě by šlo o rozhodnutí správné.

Všechny podobné boje mají své přednosti, ale i nedostatky a limity. A co je opravdu důležité, mnohé se prosazují i navzdory tomu, že jiní proletáři se k nim nemohou vyjádřit, nepodpoří je nebo aktivně vystoupí proti nim. A často jich je dokonce naprostá většina. Kdybychom měli bojovat až v momentě, kdy se k boji vyjádří a porozumí mu všichni, v jejichž zájmu je iniciován, pak bychom nebojovali nikde a nikdy. Nemohli bychom bojovat žádným způsobem proti kapitalismu a být solidární s jeho oběťmi, protože většina těch, kterým kapitalisté šlapou po zádech, volají maximálně po jeho reformě. Nemohli bychom blokovat pochody neonacistů, protože většina obětí rasismu preferuje spíše taktiku „zůstat doma a moc neprovokovat“. Blokády pak ze zbytečné provokace obviňují a distancují se od nich. Nemohli bychom ani na žádném pracovišti iniciovat protestní okupaci či stávkou, protože většina pracujících důvěřuje spíše vyjednávání politických zastupitelů, než síle přímé akce.

Vždy se najde dost těch, kdo nejsou připravení, smysl akcí nechápou a neúčastní se jich. Vždy se najde dost proletářů bez třídního vědomí, kteří akce odsoudí. Dokonce i těch, kterým takové akce vyjadřují solidaritu. A to se nemusíme bavit jen o akcích masových, jako jsou stávky, nebo destruktivních, jako jsou sabotáže. I obyčejný solidaritu vyjadřující článek v anarchistické revue může být obětí širokého neporozumění a ohromné kritiky ze strany proletářů, kterým je adresovaný. Budou se pak zaběhlé anarchistické organizace vymezovat proti dalšímu vydávání anarchistické revue stejně, jako se staví proti SRB, když obětí neporozumění a kritiky některých proletářů jsou jejich akce?

⁴ Komuniké k útoku na policejní auto v Praze - <http://revolucnibunkynoblogs.org/post/2014/04/05/komunike-k-utoku-na-policejni-auto-v-praze/>

⁵ Komuniké k útoku na policejní vůz v Janově - <http://revolucnibunkynoblogs.org/post/2014/01/30/komunike-k-utoku-na-policejni-vuz-v-janove/>

⁶ Dodejme, že u kauz Neklanky, ubytovny v Krásném Březně a blokády v NP Šumava platí to samé jako v kauze Řízkárny. Zazněli jak hlasy, které o solidaritu SRB nestáli, tak ty, které jí vítali. Tvzení, že aktéři těchto kauz o projevy solidarity SRB nestojí jsou přinejmenším nepravdivé. Mnohem pravděpodobněji je to ale spíše záměrná informační manipulace – zdůraznění jedné části pravdy a zamlčení části druhé. Navíc nelze vyloučit ani možnost, že aktéři solidárních akcí SRB byli sami zároveň také součástí zmíněných kauz, kterým byla solidarita vyjádřena.

Na zmíněném způsobu argumentace je zajímavá jedna věc. Dá se šikovně použít proti jakékoliv skupině. Každá se totiž někdy věnuje něčemu, co nekonzultuje s ostatními, ke kterým svou činnost vztahuje, i když je zjevné, že se někteří z nich mohou stavět proti. Uvedeme několik příkladů:

1) Když anarchisté organizují demonstrace na podporu uprchlíků, neptají se všech uprchlíků, jestli s takovou formou solidarity souhlasí. Neberou ohledy ani na to, že někteří uprchlíci to odsuzují, protože nechťejí, aby jejich neštěstí bylo spojováno s anarchisty, které nepovažují za své spojence.

2) Když squatteři plánují obsadit chátrající budovu bývalé kliniky, aby tam vytvořili širšímu okolí otevřené sociální centrum, neobejdou před tím okolí, aby se každého v něm zeptali, jestli s tím souhlasí. Prostě budovu obsadí a tvrdí, že jednájí v zájmu těchto lidí, i když někteří z nich se staví proti squatterům⁷.

3) Když anarchistické organizace vyjadřují „kritickou podporu“ odborářské demonstraci, neptají se, co si o tom odboráři myslí. Prostě utvoří svůj antikapitalistický blok uvnitř demonstrace, i když mnozí odboráři jeho účastníky považují za provokatéry, kteří jim kazí pověst.

Prostě když někdo chce vykreslit nějakou organizaci v nejčernějších barvách, může použít typ argumentace: Oni jsou bezohlední, jednájí svévolně a je jim jedno, že jejich aktivity odsuzují ti, o kterých tvrdí, že jednájí v jejich zájmu. Když ale kritici v jiných oblastech dělají to samé, tak prostě tato argumentace zůstane v šuplíku. Pokrytectví zůstává ukryto a jede se dál ve stejných kolejích.

Strategie boje v Řízkárně

Síť revolučních buněk dosud mířila své útoky na terče tří tématických okruhů. Policejní represe, kamerový systém a restaurace Řízkárna. Za nejzajímavější považujeme příspěvky k boji ve třetím jmenovaném okruhu. Zdá se ale, že ne každý to vidí tak pozitivně jako my. Ozývají se hlasy, které tvrdí, že SRB ex-zaměstnancům Řízkárny a kolektivnímu boji spíše uškodily. Jako příklad uveďme citace z článku Pavla Tichého a z článku revue Existence:

„To nejmírnější, co lze o zapálených autech říct, je, že šlo o akce dost netaktické. Situaci to zbytečně eskalovalo a spravedlivému boji za mzdy to sebralo příznivce, útoky znechtily i řadu dosavadních účastníků akcí proti Řízkárně.“⁸

„...Navíc byly protesty proti majiteli restaurace Řízkárna pohřbeny insurekcionistickými útoky, které postupně budovaný mediální zájem, jenž dával prostor okradeným zaměstnancům, otočily ve prospěch „trpícího“ majitele.“⁹

Zde považujeme za důležité připomenout, že někteří z nás se v boji solidárních sítí proti Řízkárně angažovali od začátku a po celou dobu. Naše následující postřehy tedy vyvěrají z přímé

zkušenosti s tímto bojem. Nejsou názorem vnějšího pozorovatele. Nevíme, zda autoři zmíněných komentářů se stejného boje sami účastnili nebo nikoliv. Podstatné je ale spíše to, že nereflktují dynamiku a kontext tohoto boje.

Boj započal v říjnu 2014 kolektivním piketem MSS před Řízkárnou s účastí jedné ex-zaměstnankyně. V následujících měsících se postupně ozývaly desítky dalších ex-zaměstnanců. Solidární sítě se začaly rozrůstat a nátlak na Krulce se stupňoval od mírného k silnějšímu. Od drobných piketů před restaurací přes větší uvnitř až po okupaci. Boj měl vzestupnou tendenci. Pak 15. února 2015 proběhla demonstrace s účastí asi 50 osob.¹⁰ Tuto akci lze považovat za jakýsi vrchol boje solidárních sítí. Od té doby začal boj vykazovat silně klesající tendenci. Vlekl se příliš dlouho a vítězný konec byl v nedohlednu. Dostavila se demotivace a začal výrazně opadat zájem některých ex-zaměstnanců i jejich podporovatelů. Klesající tendenci navíc také značně urychlily interní ideové debaty o politice solidárních sítí. Tyto debaty vnášely do boje výrazné neshody, čímž se problematizovala koordinace dalších akcí. V této fázi celkového poklesu začalo být čím dál těžší mobilizovat lidi na typ akcí, které dosud probíhaly. Zorganizovat něco většího nebo silnější stupeň nátlaku na Krulce pak už bylo pro solidární sítě naprosto nerealistické.

Solidární sítě se v době klesající tendence boje musely vyrovnat s otázkou, jak pokračovat dál. Opakovat znovu a znovu stejné aktivity, které dlouhodobě nedosáhly vyplacení mezd a navíc teď už nemají ani takovou podporu jako dříve? Přijít s novou a účinnější taktikou? Ale jakou, když klesá i celkový zájem o aktivity sítí? Nebo boj vzdát, když nikdo nepřichází s jiným nápadem, jak podnitit druhou fázi vzestupu? Solidární sítě na toto odpovědět nedokázaly. Pokoušely se, ale když odpověď nepřicházela, nastalo období klidu. Lidé ze solidárních sítí se téměř přestali scházet a mobilizovat k akcím.

V březnu 2015, tedy půl roku od zahájení boje solidárních sítí a v jeho klesající fázi, přišla první sabotáž ze strany SRB. O tom, co by se stalo, kdyby akce nepřišla, můžeme jen spekulovat. Ale vzhledem k bezradné situaci a stagnaci, kterou tehdy procházely solidární sítě, se přikláníme k názoru, že by se nestalo nic. Solidární sítě by zřejmě tiše opustily své aktivity, aby nemusely hlasitě přiznat prohru. A pokud přece jen ne, tak by s vypětím posledních sil organizovaly stejný typ aktivit jako dříve, jen s mnohem nižší účastí. Tedy stejné aktivity, které se zaměstnavatele evidentně nedotýkaly natolik, aby se vzdal a mzdy vyplatil.

Obě možnosti by pochopitelně znamenaly prohru boje. Jen u první by ta prohra nestála tolik energie, jako kdyby v případě druhé dál sítě vkládaly úsilí do opakování něčeho, co dlouhodobě nezafungovalo. S přihlédnutím k tomuto kontextu lze konstatovat, že akce SRB přišly jako další stupeň nátlaku na Krulce, a to v době, kdy solidární sítě nejenže nebyly schopny vlastní nátlakový stupeň zvýšit, ale ani ho udržet v dosažené

⁷ viz. Iniciativa Stop Klinice <https://www.facebook.com/stopklinice>

⁸ Za svobodu, za třídní lásku... za řízky! <http://a2larm.cz/2015/08/za-svobodu-za-tridni-lasku-za-rizky/>

⁹ Pohnuli jsme se? Ohlédnutí za uplynulými pěti lety Anarchistické federace – Existence 4 / 2015 http://afed.cz/casopisy/existence/Existence_4_2015.pdf

¹⁰ „Za práci se platí!“ znělo na protestu proti Řízkárně <http://solidarita.noblogs.org/post/2015/02/16/za-praci-se-plati-znelo-na-protestu-proti-rizkarne/>

úrovni bez výrazného poklesu. V opozici k poznámce Pavla Tichého o netaktičnosti zapálených aut tedy tvrdíme, že šlo naopak o velmi taktický a pozitivní krok. Nevedl sice zatím k završení úspěšného konce, ale přinejmenším udržel kontinuitu boje a přispěl do něj vyšším stupněm nátlaku na zaměstnavatele. Tedy něčím, čeho v té době už solidární sítě nebyly schopné dosáhnout.

A co dodat k argumentu Afed, že protesty v Řízkárně byly pohřbeny sabotážemi, protože stočily mediální zájem od zaměstnanců k majiteli? Myslíme si, že by třídní boj neměl být podřízen tomu, jak s informacemi pracují média. Kdyby mediálnímu ohlasu podřízen byl, nemohli by anarchisté nikdy přistoupit k žádné aktivitě, která překračuje rámec umírněného boje. Anarchisté ale naštěstí často po celém světě bojují i způsoby, které média demonizují a třídní nepřátele u toho popisují jako oběti nesmyslného řádkování. Jsou to příklady pouličních nepokojů, obrany squatů, okupací náměstí nebo třeba antifašistických blokády. Je s podivem, že ačkoliv Afed o takových bojích nekriticky informuje i přes jejich špatný mediální ohlas¹¹, tak v případě boje SRB přichází s kritikou.

Ačkoliv uznáváme, že pozitivní mediální ohlas může bojům prospět, neměl by v arzenálu našich zbraní být prioritou. A co víc, tam, kde chybí, by nemělo dojít k blokování postupu boje. A to ani v případě, že bojující budou muset čelit velmi negativnímu ohlasu médií¹². Mnoho významných bojů bylo úspěšných i navzdory negativní publicitě. Kdyby takové boje měla reakce médií odradit od jistých postupů, stagnovaly by a vzdaly se účinných nástrojů. Nikdy by nedosáhly vítězných met. Té bylo často dosaženo „bezohlednou“ eskalací třídního konfliktu. Ohled nebyl brán ani na zájmy třídních nepřátel, ani na média, jejichž práce s těmito zájmy často souzní.

Pavel Tichý i další lidé tvrdí, že žhářské útoky situaci zbytečně eskalovaly. My oproti tomu tvrdíme, že sabotáže sice znamenaly eskalaci, avšak z hlediska efektivity boje to nebylo zbytečné, ale nezbytné. Sabotáže přišly v momentě, kdy bojující stáli před dilematem: buď to vzdát, protože dosavadní úroveň nátlaku na Krulce je neúčinná, nebo úroveň nátlaku zvýšit – tedy

eskalovat probíhající konflikt. Solidární sítě k eskalaci přispět nedokázaly, proto považujeme za pozitivní, že to udělala SRB. Tím samozřejmě netvrdíme, že účast solidárních sítí už pozbyla svého smyslu. Jejich aktivitu i sabotáže SRB považujeme za dvě důležité složky stejného boje. Nevylučují jedna druhou a nekonkurují si. Doplňují se.

Další kritika

Vedle již popsaných druhů kritiky SRB je zde ještě jiná. Ta, která staví na podsouvání SRB něčeho, co jí zřejmě není vlastní. Dochází k tomu tak, že SRB je nejprve přiřazována do insurrekcionistického (povstaleckého) proudu a následně jsou jí automaticky připisovány vlastnosti jiných povstaleckých skupin. Jenže insurrekcionismus není myšlenkově homogenní, a tedy i praxe jednotlivých skupin se může výrazně lišit, stejně jako jejich odpovědi na zásadní témata. Insurrekcionistická tradice zahrnuje individualisty i komunisty, nihilisty i sociální revolucionáře. Antitechnologické i antisociální, stejně jako sociálně anarchistické tendence.¹³

Mezi samotnými povstaleci jsou různé odpovědi na stejné otázky. Například otázka třídy. Pro Spiknutí ohnivých buněk (CCF) je třída překonanou kategorií a proletářský třídní boj mrtvou minulostí.¹⁴ Řecká anarchistická gerila Revoluční boj (EA) ale dále používá třídní analýzu a svou praxi vnímá jako součást třídního boje za anarchistický komunismus. Zatímco CCF má silné nihilistické, individualistické, antisociální tendence, tak EA se snaží formulovat program sociálně anarchistického typu. Zkrátka dvě povstalecké organizace uchopují témata svého boje naprosto odlišnými způsoby. Projevy jedné skupiny proto nelze automaticky připisovat jiné jen proto, že sdílejí povstaleckou perspektivu. Právě to se ale v Česku často při kritice SRB děje.

Kolektiv Černá internacionála přinesl několik překladů z produkce Spiknutí ohnivých buněk CCF a Neformální anarchistické federace (FAI)¹⁵. V textech bychom jistě našli i mnoho společných rysů s praxí SRB, ale nepochybně také mnoho velmi odlišných. Problém vidíme v tom, že právě to, co podle nás CCF a FAI odlišuje od SRB, je některými anarchisty vytýkáno samotné SRB. Konkrétně jsou to třeba antisociální tendence a nihilistické

¹¹ Zkusme se například pohlédnout na tom, jak média přistupují k bojům, o kterých Afed nekriticky informuje na webu. Např.

- Proti policejní zvlůli - <http://www.afed.cz/text/6173/proti-policejni-zvuli>

- Německo - Prvomájové akce - <http://www.afed.cz/text/6153/nemecko-prvomajove>

Prostudujeme-li mediální ohlas k těmto akcím, snadno můžeme dojít ke stejnému závěru jako Afed v případě sabotáží SRB v Řízkárně. Bojující proletáři jsou u těchto bojů médií demonizováni, zatímco informace jsou manipulovány ve prospěch kapitalistů a státu.

¹² Zde je důležité dodat, že negativní publicita přišla v době, kdy důsledkem úpadku bojů solidárních sítí už média ztratila o kauzu zájem. Prostor, který před tím zaměstnancům média dávala, již nyní neposkytovala. Solidární sítě nenabízely nic nového a pochybujeme, že kdyby stále opakovaly stejný typ akcí, tak by o tom média informovala se stejným zájmem, jako když to bylo nové a „žhavé“. Téma prostě pro média přestalo být atraktivní. Nelze tedy hovořit o tom, že akce SRB mediální zájem o příběhy zaměstnanců sebraly. Tento zájem už v té době zkrátka neexistoval. Vyčerpání se v předchozích fázích boje solidárních sítí.

Téma se pro média po delší odmlce stalo opět atraktivní až s příchodem akcí SRB. Že tato atraktivita znamenala negativní publicitu, nepovažujeme za prohru. Udržování povědomí o bojích v mediálním prostoru zvyšuje šanci na integraci dalších ex-zaměstnanců do boje samotného. Oni znají realitu v Řízkárně a sami moc dobře vědí jak moc se liší od mediálního obrazu Krulce. Pokud tedy média informují ve prospěch Krulce, poškozené ex-zaměstnance to může ještě více nahněvat. Jsou pak o krok blíže k tomu, aby svůj hněv vložili do probíhajícího boje. I negativní publicita v tomto případě dokáže boji posloužit. Může zprostředkovat kontakty mezi bojujícími proletáři a těmi, kteří se zatím do boje nezapojili. Bez médií zkrátka neměli tušení, že nějaký boj probíhá.

¹³ „Povstalecký anarchismus je prvořadě praxe a zaměřuje se na útočnou organizaci. Přídavné jméno „povstalecký“ tedy nenaznačuje specifický model budoucnosti. Anarchisté, přesvědčení o tom, že musí projít povstaleckým obdobím, aby svět zbavili institucí nadvlády a vykořisťování, navíc přijímají nejrůznější názory na podobu budoucí společnosti – jsou například anarchokomunisté, individualisté nebo primitivisté. Mnoho z nich vůbec odmítá specifický jednotlivý model budoucnosti a věří, že když lidé dostanou možnost, sami si zvolí různorodé společenské formy, aby se zorganizovali. Staví se kriticky ke skupinám nebo tendencím, věřícím, že jsou „světloňosi pravdy“ a snaží se vnutit svoje ideologické a formální řešení problému společenské organizace. Mnoho povstaleckých anarchistů namísto toho věří, že lidé se naučí žít bez institucí nadvlády právě prostřednictvím sebeorganizace v boji.“

Citát z publikace: Povstalecký anarchismus – organizování se pro útok <http://revolucnibunsky.noblogs.org/post/2015/07/28/povstalecky-anarchismus-organizovani-se-pro-utok/#more-362>

¹⁴ viz. Konverzace mezi anarchisty - Rozhovor mezi uvězněnými členy Conspiracy of the Cells of Fire a několika mexickými anarchisty o taktikách, teorii a praxi - http://jailbreaking.noblogs.org/files/2014/03/konverzace_ccf.pdf

¹⁵ Překlady Černé internacionály jsou na <http://jailbreaking.noblogs.org/>

smus, povýšenectví či pohrdání pracujícími, kteří jsou loajální a nebourají se. Toto můžeme možná zaznamenat u některých buněk CCF i FAI a my takové projevy podrobujeme kritice. To samé jsme ale u SRB zatím nezaznamenali.

Jsou i jiné důvody proč si myslíme, že SRB nejde přirovnat k CCF a FAI. Ačkoliv komuniké SRB nešetří kritikou "oficiálního" anarchistického hnutí, tón a argumenty oproti CCF a FAI nejsou pohrdavé a povýšenecké. Některé buňky FAI samy sebe definovaly jako opozici sociálního anarchismu a sociální anarchisty dokonce přidaly do seznamu svých nepřátel.¹⁶ Zdá se ale, že ačkoliv i lidé ze SRB kritizují některé rysy zaběhlých anarchistických organizací, nikdy se plně nedistancovali od sociálního anarchismu jako takového.¹⁷ Domníváme se tedy, že spíše než o jeho zavrnutí SRB „apeluje“ na reformy jeho praxe a perspektiv. Zatímco FAI jsou opozicí sociálního anarchismu, tak SRB se jeví spíše jako kritický proud uvnitř něj. Rozdíl je viditelný také v tom, že CCF zavrhuje třídní perspektivu, kterou se SRB naopak snaží v anarchokomunistickém duchu rozvíjet. To je podle nás příčinou toho, že u ní nevidíme nihilistické či antisociální tendence typické pro některé buňky CCF a FAI. Vynořují se tak ohromné rozdíly mezi skupinami řazenými do insurrekcionistického proudu.

Zkrátka si myslíme, že kritika SRB, která staví na vlastnostech jiných skupin z povstaleckého tábora, je velmi neseriózní a zavádějící. Abychom si udělali úsudek o SRB, měli bychom analyzovat její teoretické a praktické projevy. K tomu nám materiály CCF, FAI a jiných skupin nemohou dost dobře posloužit. Zároveň ale musíme uznat, že ani texty a akce SRB nám nenabízejí mnoho materiálu pro analýzu. Pojetí klíčových témat, jako je třída, třídní boj, revoluce či komunismus SRB důkladně nerozvíjí. Nelze tedy udělat hloubkovou analýzu SRB, dokud nepředloží materiály, které se nebudou omezovat jen na vágní a stručný výklad. To by podle nás mohla SRB docílit jen obsáhlejším teoretickým materiálem, nikoliv skrze dosud známá komuniké.

Represivní odpovědi státu

Dalším velmi propíraným tématem v souvislosti se SRB jsou probíhající represe. Dost silně se projevuje hlas, který tvrdí, že praxe SRB je špatná, protože zbytečně represe spouští. Podle nás je špatný spíše takovýto závěr pramenící z nepochopení povahy represe a její permanentní existence.

Existuje-li kapitalismus se svými státy a v opozici k nim anarchistická praxe, pak tedy probíhá permanentní konflikt. Jako anarchisté mu říkáme třídní boj, zatímco držitelé státní moci hovoří o boji proti extrémismu nebo terorismu, aby zakryli jeho podstatu. Dokud tento konflikt existuje, je represe stálým projevem boje ze strany státu. Nikoliv jen občasným impulzem, třeba když někdo zapaluje policii auta. Nelze hovořit o spouštěcích represe, protože ta je integrální součástí státního arzenálu zbraní po celou dobu, co trvá konflikt mezi státem a anarchisty.

Proměnlivá je jen intenzita a strategie represí. Odvíjí se od různých faktorů, především pak od toho, jak moc anarchisté stát ohrožují. Pokud tedy stát užívá mírné represe, neznamená to, že anarchistické hnutí je úspěšné. Je to spíše signál, že selhává. Je natolik slabé, že se stát nemusí zabývat jeho potlačováním. A naopak. Pokud represe sílí, může to znamenat, že s námi stát začal jednat jako se skutečně nebezpečným nepřítelem - tedy, že anarchistické hnutí sílí.

Nechceme význam SRB přeceňovat, což oni sami dělali ve svých prvních komuniké. Nechceme je ale ani podceňovat, nebo dokonce tvrdit, že SRB je naprosto bezvýznamná, což tvrdí některé skupiny a jedinci. Akce SRB sice nejsou nic velkého, ale nepochybně svým obsahem a formou jdou dále než většina aktivit anarchistického hnutí v Česku. Překračují hranice státem vymezeného prostoru, v jehož rámci je hnutí tolerovaným "kořením" kapitalistické demokracie. Za touto hranicí se SRB pro stát stává nepříjemně nebezpečným a tedy netolerovatelným jevem. Proto stát zvyšuje intenzitu (nikoliv spouští) represe. Pokud ale myslíme náš boj proti státu vážně, měli bychom o takový statut nebezpečných a netolerovatelných usilovat. Represivní odpovědi státu bychom měli považovat za nevyhnutelný jev, který je s takovým statutem spojen. Vztekát se, že nám represivní složky zabavují osobní věci i servery, zavírají soudruhy a zastrašují příbuzné, to je možná namístě. Nikoliv však snaha tento vztek směřovat na bojující anarchisty ze SRB. Pokud někteří anarchisté tvrdí, že za represe mohou anarchisté v boji a ti, co o tomto boji informují¹⁸, pak se někde stala chyba. Zřejmě někomu nedochází, že boj proti státu je bez jeho represivních reakcí nemyslitelný.

Někteří anarchisté tvrdí, že sabotáže prováděné SRB by sice mohly mít smysl, ale nikoliv v dnešním kontextu, kdy je anarchistické hnutí slabé a neschopné čelit represím. Pro takové akce prý bude správný čas, až jejich aktéři budou mít v zádech silné hnutí. Zde ale vyvstává několik otázek. Jak se pozná, že je hnutí silné? A jak lze takové síly dosáhnout? My se domníváme, že na otázky může odpovědět proces boje, protože právě v něm si hnutí osvojuje bojovné schopnosti a zkušenosti, které samotná teorie nemůže přinést. Jenže když se hnutí omezuje výhradně na aktivity spadající do kategorie státem tolerovatelného protestu, pak si neosvojí nic jiného, než reprodukci právě takové pro stát neškodné rebelie. Hnutí se tak nestane silným z hlediska nebezpečí pro stát. Možná početnějším, nikoliv však silným.

Některé skupiny věří, že síla automaticky přichází s početním růstem osob zapojených ve hnutí. Jejich strategie růstu pak často sází na metody klamání, přetvařování a neupřímnosti. Tito anarchisté sami o sobě svému okolí předkládají nepravdivý obraz. V něm se jeví jako hodní kluci a holky, co nepřekračují zákony a násilí jako prostředek boje je jim cizí.¹⁹ Pravdou ale je, že proletářský třídní boj se násilným metodám nevyhýbá a pře-

¹⁶ např. Otevřený dopis International Conspiracy for Revange (ICR) - Všechny jednotky a buňky ICR - FAI/FRI - Indonéská sekce - Zář 2013 - <http://jailbreaking.noblogs.org/files/2014/03/fai.pdf>

¹⁷ Některé skupiny a jedinci kritiku ze strany SRB vnímají jako distanc od sociálního anarchismu a pohrdání. Tyto tendence jsou citelné třeba u Afed. Ale například sociální anarchisté v AsAI nepovažují kritický tón SRB za odsouzení podstaty sociálního anarchismu. Podobný postoj lze sledovat i u jiných lidí mimo AsAI. Např. Jaroslava S. v A-kontra (září 2015) napsala: „Je pravdou, že zejména v Řecku, Itálii a Malajsií kritizují insurrekcionalisté zbytek hnutí tak silně, že to často přechází až v odsouzení a pohrdání. Sama se považují za sociální anarchistku a žádné pohrdání od SRB nepociťuju.“

¹⁸ Některé anarchisté například z přivolání represe obviňují také nás, protože jsme zveřejňovali komuniké SRB a hodláme v tom pokračovat. Umístěním komuniké na web prý nezodpovědně a bezohledně ohrožujeme ostatní skupiny anarchistického hnutí. Jako bychom snad byli my, kdo jim zabavil servery a vnikal do jejich domovů. Jako bychom to byli my, kdo dává policii příkaz aby vyslýchala a věznila soudruhy.

¹⁹ Příkladem je text: Nejsme teroristé - Tiskové prohlášení skupin neparlamentní levice k policejní „protiteroristické akci“. <http://www.afed.cz/text/6147/nejsme-teroriste>

konání kapitalismu bez překračování jeho zákonů je nemyslitelné. Ví to i tito anarchisté. Ostatně sami v souladu s tím nejednou jednájí. Otázkou je tedy, co hnutí předkládáním takového falešného obrazu o sobě samém může získat? Domníváme se, že nikoliv skutečnou sílu. Možná jen mnoho naivních a důvěřivých „oveček“, co se rády přidají na stranu správných - nenásilných i zákon ctících - kluků a holek. Tyto důvěřivé „davy“ se ale rozprchnou při první příležitosti, až vyjde najevo, že byly klamané, když jim bylo tvrzeno, že anarchisté nepřekračují zákony a jednájí výhradně nenásilně. Až přijde na řadu nelegální a násilný boj, to co jeho iniciátoři budou mít v zádech, nebude silné hnutí ochotné je podpořit. Bude to dav oklamanych a zklamaných. Až přijdou represe proti bojujícím anarchistům, jejich reakcí pravděpodobně bude odvrácení se od nich. Nebude následovat rozmach boje, ale jeho úpadek, způsobený následkem deziluze těch, kterým byl od začátku předhazován falešný profil anarchisty.

Aby hnutí bylo silné, nemůže se distancovat od metod násilí a ilegalismu, bez kterých se účinná antikapitalistická strategie neobejde. Musí tyto metody praktikovat a otevřeně vysvětlovat své motivace. A to i za takovou cenu, že mnohé potencionální spojence odradí. Právě jejich praktikováním a skrze tím získané zkušenosti může hnutí sílit. To však pochopitelně znamená, že se u toho nejednou musí vyrovnávat i s porážkami a ztrátami ve svých řadách. Jen hnutí, které nebojuje, takové ztráty nezná. Nemůže pak ale také ani poznat růst vlastní síly. Tato síla roste za běhu uprostřed boje. Nevyrůstá ze zdrženlivosti nebo pracného budování image, které ani neodpovídá realitě.

Některé skupiny pokládají otázku, k čemu je praxe SRB, když jediným hmatatelným výsledkem je zatím jen sílící represe? Na to my odpovídáme jinou otázkou. K čemu je „protistátní“ boj anarchistického hnutí, když stát tento boj považuje za tak bezvýznamný, že nemá potřebu sáhnout k represím, kterými by ho chtěl potlačit?

Asi se s ostatními skupinami shodneme na tom, že mnoho aktivit anarchistického hnutí nevede k hmatatelným výsledkům v krátkodobém ani střednědobém horizontu. Že jejich pozitivní dopad můžeme zaznamenat až se značným zpožděním. S mnohými se ale evidentně neshodneme v odpovědi na otázku, zda takový pozitivní dopad může přijít i následkem činnosti SRB. My se domníváme, že ano.

Upřímné zakončení

Celý náš příspěvek do Dialogu může působit jako podrobná obhajoba SRB. V jistém smyslu to tak možná je. Vidíme hromadu kritiky proudit z různých stran směrem k SRB. Naším textem se pokoušíme vyvážit poměr příspěvkem, který tak kritický nebude. Věříme, že si to SRB skutečně zaslouží a je s podivem, jak málo sympatií se jí dostává.

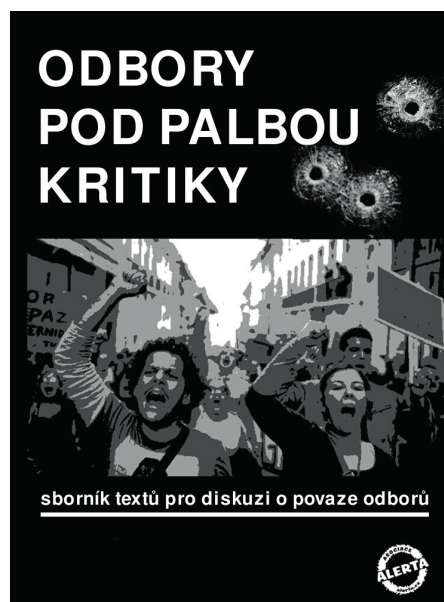
Nechceme ale, aby Asociace Alerta byla považována za nějakou agenturu s monopolem na obhajobu SRB. Myslíme si, že to, co je na SRB pozitivní, by měl být schopný rozpoznat i vyjádřit každý, kdo antikapitalistický boj myslí vážně a nepovažuje ho za pouhý víkendový koníček. Doufáme, že brzy přibudou další zajímavé postřehy ohledně SRB a to nejen z kolektivní klávesnice AsAI.

doporučujeme ke čtení.....stahuj v pdf na www.asociacealerta.noblogs.org

Sociální anarchismus nebo anarchismus jako životní styl? - Murray Bookchin

Murray Bookchin jako sociální anarchist a sociální ekolog v této práci popisuje zásadní rozdíly mezi komunistickou tradicí anarchismu a nejrůznějšími variantami anarchismu jako životního stylu. Ať už jde o různé subkulturní výstřelky, krajní individualismus, mystiku nebo anticivilizační primitivismus, tak Bookchin přichází s jasnou kritikou.

Odbory pod palbou kritiky

Co jsou odbory a jakou úlohu mají? Mohou být účinnou zbraní v boji proti šéfům, kapitalismu a státu? Mohou být nástrojem pro revoluční změnu a přechod k beztrždní společnosti? Na tyto a mnohé další otázky se snaží odpovědět brožura Odbory pod palbou kritiky. Obsahuje texty od několika jednotlivců a skupin z Itálie, Německa a Velké Británie.

POZNÁMKY K POVSTALECKÉMU ANARCHISMU

Vratislav Domovský - Přátelé komunizace - prosinec 2014

Když Přátelé komunizace dostali nabídku přispět do druhého čísla revue Dialog, chvíli jsme váhali, jestli ji přijmout. Zvolené téma – fenoménem akcí Sítě revolučních buněk – nám samo o sobě nepřišlo zvlášť zajímavé. Proč trávit čas diskusí nad pěti obskurními útoky na technické vybavení represivního aparátu a na soukromé vlastnictví a s nimi spojenými komuniké? Na první pohled se nám nad tím vším chtělo mávnout rukou a věnovat se něčemu jinému. Ovšem při zběžném ohledání hlubších rovin daného tématu se ukázalo, že tak úplně nejde o mnoho povyku pro nic. Činnost SRB a kontroverze, kterou uvnitř anarchistického hnutí vyvolává, je sama jen příznakem mnohem fundamentálnějších problémů, které komunistická teorie musí kriticky reflektovat, aspiruje-li na to být revoluční teorií v době krize restrukturalizovaného kapitalismu.

SRB nespadla z čistého nebe. Její komuniké obsahově i stylisticky odkazují na texty povstaleckého anarchismu a do určité míry i „postanarchismu“, které se v posledních několika málo letech mezi částí anarchistů a anarchistek staly docela šik. Jedná se o teoretickou produkci jedinců a kolektivů jako Alfredo M. Bonanno, Spiknutí ohnivých buněk (CCF) a další, které česko-slovenskému prostředí nově zprostředkovává Edice Černé internacionály¹ nebo anarchistická revue Revoluční boj, ale také o texty z dílny CrimethInc. Ex-Workers' Collective² a v neposlední řadě o knihu Vzpouora přichází od Neviditelného výboru³.

Ačkoli tato tvorba není myšlenkově homogenní a některé zásadní otázky uchopují různí autoři odlišně, přesto sdílí určité společné rysy, které jí dodávají poměrně aktuální apel, díky němuž nesporně nalézá své publikum, ať už ji přijímá s nadšeným přitakáním, rozpačitostí nebo nevolí. Jedná se především o více či méně jasně artikulovanou tezi, že dělnické hnutí s jeho vizí revoluce jakožto pozitivního sebepotvrzení pracující třídy je nadobro mrtvé. S tím souvisí kritika politického zprostředkování a důraz na bezprostřednost v úvahách o komunistické revoluci. Ale jde také o jisté vnímání komunismu (anarchistického chcete-li) jako bezprostřední společenskosti jedince. Na první pohled by bylo možné říci, že všechny tyto rysy sdílí povstalecký anarchismus i s marxistickou teorií komunizace, ale přesto je zásadně rozděluje způsob, kterým pojmají kapitalismus i revoluci, jež ho má překonat.

Povstalecký anarchismus (stejně jako postanarchismus nebo komunizaci) nelze jednoduše odepsat jako pouhý nový aktivistický kravál. Jeho existence není nahodilá. Kapitalistickému vztahu vykořisťování a tedy třídnímu vztahu mezi kapitálem a proletariátem není nic v této společnosti cizí. Jeho historicky specifická konfigurace se odráží ve všech jejích aspektech,

včetně různých snah o její revoluční kritiku. Cílem těchto poznámek není pustit se do křížku s povstaleckým anarchismem z pozice konkurenční teorie, ale pokusit se o jeho kritické pochopení. A to tak, že ho nebudeme pojímat jako ideový proud, který se vznáší ve vzduchoprázdnu, ale zasadíme ho zpět do jemu vlastního historického a společenského kontextu. Domníváme se, že tak můžeme zpětně vrhnout trochu světla i na tento kontext a alespoň naznačit otázky, které si aktuální teorie jeho revolučního překonání musí klást.

Poznámky jsou rozděleny do dvou bloků. První se zabývá výsečí z geneze českého anarchistického hnutí v kontextu metamorfóz třídního vztahu a druhý se v témže kontextu věnuje samotnému povstaleckému anarchismu.

Česká cesta k povstalectví

Poměrně nedávný vstup povstalectví do českého anarchistického hnutí se jeví jako produkt a výraz skutečnosti, že hnutí s koncem, dnes již polozapomenutých, 90. let jako by do jisté míry pozbylo cíl – jasně uchopitelnou vizi sociální revoluce.

Dynamika anarchistického hnutí v 90. letech spočívala v jeho polarizaci mezi konglomerátem alternativismu a antiglobalismu (které vnímaly třídu jako irelevantní či spíše překonanou kategorii, která nemůže sloužit za východisko aktivismu) na jedné straně a sociálně revolučním anarchismem (který na třídní příslušnosti a boji naopak stavěl) na straně druhé. Toto „pnutí v anarchismu“ bylo zapuštěno do společenské reality, která paralelně produkovala obranné boje státních zaměstnanců a především zbytků staré průmyslové dělnické třídy na jedné straně a protesty proti pražskému zasedání MMF a Světové banky na straně druhé. Sociálně revoluční anarchismus byl více či méně schopný vkládat se do obou souběžných projevů třídního boje a s nesmírným elánem a nadějami usilovat o jejich propojení a revolucionizaci.

Avšak anarchistické recepty na organizování pracující třídy – anarchosyndikalistické odbory, anarchizace stávajících odborů – které povětšinou pocházely z programatického dávnověku, a o nichž se mělo za to, že jsou univerzálně platné, naprosto selhaly. Ani sázka na reálně existující případy sebeorganizace, nevedla ke kýženým výsledkům. Neobjevily se žádné zárodky růstového procesu „dělnické moci“, v němž by pracující třída sama sebe pozitivně identifikovala jako třídu práce, která tvoří veškeré společenské bohatství – nic, co by uspokojivě naznačovalo možnost její opětovné transformace v revoluční subjekt s vlastním „projektem“ či „programem“ proletářské revoluce, v níž by pracující třída zvítězila právě jako pracující třída nad „parazitickými“ šéfy jako třeba ve Španělsku v letech 1936-1939.

¹ Ke stažení zde: <http://jailbreaking.noblogs.org/>.

² <http://crimethinc.com/index.html>

³ Neviditelný výbor, Vzpouora přichází (Rubato 2012).

Když se v bojích 90. let 20. století zúčastněné složky proletariátu střetávaly s kapitálem, nevedla skutečnost, že jednaly jako třída, k poznání radikální odlišnosti „třídních zájmů“. Naopak v těchto bojích třídní příslušnost vyvstávala jako prostá materiální zkušenost podmíněnosti kapitálem: existujeme jako pracovní síla, která je bez kupce ničím, což znamená, že třídní příslušnost se nám odhaluje jako kategorie kapitálu – jako banální a přitom nevyhnutelné „neštěstí“ každodenního života. Zoufalé boje na dole Kohinoor, v ČKD Praha, brněnském Zetoru a dalších krachujících továrnách, které dlouhé měsíce nevyplácely dělníkům mzdy, skončily, aniž by za sebou zanechaly sebemenší stopu po obrodě programatické „třídy pro sebe“. Ukázalo se, že jejich obzorem je spíše „dělnická bezmoc“ a po porážkách i Pyrrhových vítězstvích této vlny neklidu v českém průmyslu se původní entusiasmus sociálně revolučního anarchismu změnil ve zklamání a rozklad.

Menší část anarchistů a anarchistek se ze slepé uličky vydala směrem k disidentským proudům marxismu zrozeným v hloubi i na konci éry programatismu. Zbytek sociálně revolučního anarchismu pak zašel na úbytě v letech ekonomické konjunktury po roce 2000, kdy postupně opadla i antiglobalizační vlna. Restrukturalizace kapitalistického vztahu vykořisťování přeorala ekonomickou, politickou i sociální krajinu třídní společnosti a změnila i podoby, kterých třídní boj nabývá. Jeho epicentrum se rychle přesunulo z výrobní sféry do sféry reprodukce třídní společnosti. Tyto boje souvisely s odbouráváním nejprve „socialistického“ a posléze „sociálního“ státu. Mezi ně doposud patřily nejen odborové mobilizace kolem různých aspektů snižování „nepřímé mzdy“, ale také studentské hnutí v roce 2012 a rozličná občanská sdružení, která vyrostla kolem témat jako práva pacientů, handicapovaných, nezaměstnaných atd., nebo střety související s růstem přebytečného obyvatelstva (z hlediska akumulace kapitálu) v podobě živelných proticikánských protestů a iniciativ na podporu sociálně vyloučených.

Společné vystoupení odborů a občanských sdružení v rámci protestní koalice Stop vládě na jaře roku 2012 a souběžně s ním hnutí Holešovská výzva, pak jasně odhalily dvě související skutečnosti:

Stop vládě nevzniklo jako organické sjednocení rozmanitých společenských skupin, do nichž je proletariát rozdělen a skrze něž reálně existuje. Byl to jen sňatek z rozumu uzavřený tváří v tvář neústupnosti společného „nepřítele“. Byl to pouhý součet jednotlivých skupin, který se vzápětí rozpadnul a žil jen v okrajových akcích levicových aktivistů okolo Pro-Altu. Holešovská výzva potom byla mezitřídní sumou jednotlivých složek nespokojeného obyvatelstva.

Zdání jednoty se ani v jednom případě nekonstruovalo na základě třídní příslušnosti, ale na bázi jedince-občana, pro nějž politická sféra do jisté míry ztratila legitimitu, a proto zápasí o charakter státu a způsob, kterým stát reaguje na ekonomickou krizi. A co víc, jedinec-občan se stal i východiskem levicového aktivismu: pro zúčastněné anarchisty i pozůstatky trockismu.

Nakolik se v několika posledních letech různé minority v rámci anarchistického hnutí snažily činně vložit do studentského hnutí a monotematických aktivistických sítí (iniciativy stávající se proti anticikanismu a zaměřující se na problematiku sociálně vyloučených lokalit), jakoby se z jejich praxe vytrácel jakýkoli přesah k vizi radikální celospolečenské změny (ať už se nazývá revolucí nebo ne) – zůstávala jen kritika konkrétních sociálních problémů a praktické otázky spojené s mobilizací kolem těchto problémů. Mimo některá hesla rituálních akcí (1. máje atp.), skrze něž anarchistické hnutí reprodukuje a potvrzuje samo sebe, můžeme náznaky úvah o „revoluci“, jejím obsahu a cestě k ní spatřovat jen v občasných prefigurativních gestech, které „revoluci“ kladou jako alternativu ke kapitalistické společnosti – alternativu, kterou můžeme realizovat sami pro sebe, teď a tady, třeba v podobě „dočasných autonomních zón“ (squaty) a „bezpeněžních zón“.

Programatická perspektiva sociálně revolučního anarchismu je tedy dnes mrtvá a na straně současného anarchistického hnutí zcela schází systematická snaha o teoretickou reflexi jeho vlastní historické zkušenosti a nutnou reformulaci anarchistické revoluční perspektivy ve světle sociálních bojů, kterými se aktuálně projevuje krize restrukturalizovaného („neoliberálního“) kapitalismu.

Z této společenské reality vykryštoval povstalecký anarchismus (ale také mnohem roztržitější a nenápadnější „postanarchistické“ tendence) a nese si mateřská znaménka své doby. V nezanedbatelné míře je pochopitelné i reakcí na výše popsany stav anarchistického hnutí (v podobě ČSAF, Asociace Alerta, ad hoc kolektiv A-kontra atd.), kterému vyčítá ztrátu svébytné politické identity a jasné revoluční orientace, jak dobře ilustruje polemika o stavu českého anarchistického hnutí, která vyšla v prvním čísle revue Dialog.

SRB a povstalecký anarchismus

Ačkoli se Sítí revolučních buněk velmi přemrštěně holedbá, že útočí na „centra represe“ a zasévá „paniku“ do řad vládnoucí třídy,⁴ její akce se jeví být čistě symbolickými útoky zanedbatelného praktického dopadu a významu. V kombinaci s komuniké, která je doprovázejí, tak ve skutečnosti fungují především jako projev solidarity s bojujícími a stíhanými aktivisty a jako prostředek komunikace s většinou anarchistického hnutí. Prostředek, který má v tomto hnutí propagovat svoji formu – ilegální přímou akci organizovanou úzkou skupinkou jedinců – jako univerzální a skutečně „revoluční“ taktiku. Samotná komuniké jsou, zcela v souladu s obvyklým slohem insurekcionistických textů, plná velkých slov, vypjatých emocí a mravokárných soudů, kterými jejich autoři ospravedlňují své činy, vysvětlují své motivy a chtějí zapůsobit na své publikum. Nechme tedy zaznít slova anarcho-povstalců, ale neulpívejme na jejich povrchu a pokusme se nahlédnout, jaká se pod nimi skrývá revoluční perspektiva.

„...ne všichni jsou ochotni jen přežívat a ohýbat se před modlou zákona. Někteří z nás raději naslouchají hlasu svého srdce, ve kterém nosí oheň anarchie. Někteří z nás vzali oheň ze svých srdcí a zhmotnili ho do podoby zápalných bomb...“⁵

⁴ SRB, Komuniké k útoku na policejní vůz v Janově, leden 2014.

⁵ SRB, Komuniké k útoku na kamerový systém, 8.5. 2014.

Příslušníci SRB sami sebe vnímají jako ty, kdo „vystoupili z konformity davů“, kdo se rozhodli nemlčet, neparticipovat a nebát se, a každým svým krokem „podrývají stávající systém“⁶, destabilizují kapitalistickou normalitu, čímž „vytváří podmínky pro revoluční překonání kapitalistických vztahů“⁷. Stejně uvažuje i redakční kolektiv anarcho-insurekcionistické revue *Revoluční boj*, když „důslednou negaci kapitalistických vztahů“ ztotožňuje s akty odporu, kterými se povstalecká minorita snaží „překonat překážky produkované zastánci kapitalismu“, přičemž by tak ráda „posouvala“ třídní boj k „destrukci kapitalistických vztahů“⁸.

Čeští insurekcionisté tedy sami sebe definují jako revolucionáře angažované v třídním boji za zničení kapitalistických vztahů. Co přesně si pod těmito vztahy představují? Kapitalistický výrobní způsob vnímají jako „svět útlaku a vykořisťování“ založený na „vydírání a teroru“ ve „všeprostopující atmosféře strachu“, která vede ke „stádovitě konformitě“, „pasivitě a mlčení velké části společnosti“⁹. Můžeme tedy usoudit, že podle SRB je kapitalismus charakterizován vztahem vykořisťování vnímaným jako vztah vydírání. Uchopen jako jednoznačně silová záležitost odkazuje přímo na vztah nadvlády, který je podle povstaleckých anarchistů evidentně klíčem k reprodukci daného socioekonomického uspořádání. Přičemž sám vztah nadvlády je znovu především o síle, neboť jeho druhými jmény jsou útlak a teror. A strach, který vědomě a cíleně u ovládaných vyvolává, je identifikován jako tmel kapitalistické společnosti:

„Pokud by ovládaní neměli neustálý strach, pak by se stěžili přizpůsobovali nedůstojným podmínkám diktovaným vládou třídou, a ta by tak ztratila svou moc.“¹⁰

Můžeme se jen dohadovat, do jaké míry se v otázce strachu a teroru jedná o odraz sociální reality během krize restrukturalizovaného kapitalismu (kdy strach o budoucnost vyvěrá mnohdy přímo hmatatelně z nejistoty, kterou se naplňuje postavení proletářů i středních vrstev, aniž by nás někdo musel zastrašovat a represe je globálně vzato stále významnějším způsobem státního managementu třídního konfliktu) a do jaké jen o cvičení na klasické anarchistické téma „abstrakce moci coby transhistorický kořen zla“. Jisté však je, že dále se „kapitalistické vztahy“ neanalyzují ani v komuniké SRB ani v dalších textech českých insurekcionistů – ani jednotlivě ani dohromady jako funkční celek. Zdá se, že není třeba poznat ho ve všech jeho sociálně a historicky daných určeních, která revoluce musí překonat. Kapitalistické vztahy se jednoduše záhy změní v neurčitou kapitalistickou objektivitu, čistou abstrakci, která vystupuje coby jedinci vnější diktátorský a okupační systém

s totalitní aspirací kolonizovat veškerý život jedince. Následně insurekcionistická teorie musí uskutečnit další veletoč, kterým znovu změni abstrakci v něco reálně uchopitelného: hmatatelná ztělesnění „systému“, seznam fyzických terčů (věci, osoby, instituce)¹¹ tvořících „starý svět“, který má být „zničen“.

Logicky vyvstávají otázky: kdo, jak a proč ho zničí? Nejprve se tedy ptáme po subjektu revoluce. A insurekcionistická teorie před nás staví druhou velkou abstrakci, antagonistickou k abstrakci kapitalistického Leviatana: voluntaristické my, amorfní kolektivitu jedinců. Teoretizována může být různě, avšak patrně všechny varianty sdílí tuto základní podobnost a výsledné odpovědi na další dvě otázky.

V koncepcích řecké městské gerily s názvem Spiknutí ohnivých buněk (CCF) pracující třída „zanikla“¹² a třída či sociální boj jsou pro ně jen iluzí z minulosti, kterou je nutné opustit.¹³ Jejich revoluční subjekt se tak zcela zřetelně ustavuje v opozici proti všem. Není ničím jiným než sumou jedinců, kteří skrze svá „nemilosrdná ega“ sami sebe chápou jako „vlky ve společnosti ovcí“, jako „výjimky“ stojící proti „hemžící se většině“, která si nezaslouží soucit – jen opovržení.¹⁴ Tito „výjimeční“ jedinci dělají revoluci sami pro sebe, teď a tady: kupříkladu bankovní loupeže pro ně „spojují individuální osvobození z despcie práce s kolektivní perspektivou odstranění námezdního otroctví.“¹⁵ Zánik třídní příslušnosti a vyvázání se ze „všeho existujícího“ se tak stává východiskem jakési bezprostřední individualistické „revoluce“ – „anarchistického povstání“ – která uvnitř povstalecké kolektivity bezprostředně vytváří komunismus jakožto ničím nezprostředkovanou společenskost jedince, tzv. „novou anarchii“.¹⁶

Takováto bezprostřednost revoluce na individuální rovině je teoreticky možná jen díky tomu, že CCF vycházejí z buržoazní ideologie jedince jakožto tvůrce sebe samého – člověka, který „tvoří pro sebe sama celý svět“ a „není ovlivněn podmínkami, ve kterých žije.“¹⁷ Společnost pro CCF neexistuje jinak než jako jedinci vnější „žalář moci“.¹⁸ Ne nadarmo se CCF označují za „antisociální anarchistickou tendenci“.¹⁹ Není náhodou, že tyto představy povstávají na troskách programatického dělnického hnutí a uprostřed ruin všech společenských předpokladů jeho existence, které za sebou zanechala „neoliberální“ restrukturalizace kapitalismu, včetně rozbití hegemonie kolektivních smluv a výslednou „individualizací“ vztahu mezi kapitálem a prací.

Trochu jinak se věci mají v případě SRB a české anarcho-insurekcionistické scény. Z jejich písemných vyjádření se zdá, že revoluční subjekt má stále třídní kořeny. Pokus o definici třídy

⁶ SRB, Komuniké k sabotáži výstavby luxusního rezidenčního domu, 1. 5. 2014.

⁷ SRB, Komuniké k útoku na policejní vůz v Janově, leden 2014.

⁸ *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 1.

⁹ SRB, Komuniké k útoku na policejní vůz v Janově, leden 2014.

¹⁰ tamtéž.

¹¹ „Prvomájové anarchistické setkání: text přijatého prohlášení“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 15-17.

¹² „Konverzace mezi anarchisty“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 42.

¹³ tamtéž, s. 43.

¹⁴ tamtéž, s. 41.

¹⁵ „Interview se členy CCF“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 48.

¹⁶ „Konverzace mezi anarchisty“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 41 a 43.

¹⁷ tamtéž, s. 42.

¹⁸ „Interview se členy CCF“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 49.

¹⁹ „Konverzace mezi anarchisty“, *Revoluční boj*, č. 1, duben 2014, s. 41.

a třídního boje se objevuje v textu nazvaném Povstalecký anarchismus – Organizování se pro útok.²⁰ Všimá si, že staré koncepce dělnického hnutí, které pohlížely na průmyslovou pracující třídu jako na ústřední subjekt revoluce, jsou dnes již neadekvátní. Ovšem jeho definice třídy je přinejmenším stejně problematická. Proletariát jako třída je zde vágně určen termínem „vyděděnost“ a o málo konkrétněji konstatováním, že „systém sociálních vztahů nás okrádá o schopnost určovat podmínky vlastní existence“²¹. Třídní boj pak logicky spočívá, „ve všech individuálních a kolektivních činech vzpoury, v nichž si bereme zpět malé kousky každodenního života, blokuje, poškozujeme a ničíme malé součásti aparátu nadvlády a vykořisťování“²².

Pro naši dobu je nanejvýš příznačné a vypovídající, že cesta k této definici třídy vede opět od jedince, který podle autora textu tak nějak od přírody touží po „individuálním sebeurčení a seberealizaci“, a přitom naráží na fakt, že je společensky předem definován svojí třídní příslušností, jako na překážku. Třídní boj se tudíž jeví jako boj za osvobození od kapitalismu a tím pádem i bezprostředně od třídní příslušnosti jakožto kategorizace, která je na nás uvalena kapitálem. V tomto ohledu povstalecký anarchismus bezpochyby zrcadlí realitu aktuální historické podoby třídního vztahu. Potíž je v tom, jakým způsobem s ní teoreticky pracuje: takováto „třídní analýza“ vnitřně neusouvztažňuje jednotlivé pojmy (třída, vykořisťování, nadvláda, peníze, kapitál, stát), kterými se snaží uchopit kapitalistickou společnost (a tak ji musí v jeden celek spojit psychologickým lepidlem strachu). Opět tu zcela mizí z dohledu sociální vztahy. A to nejen jako to, co ustavuje kapitalistickou společnost v systematicky se reprodukcující celek, ale také jako to, co sociální revoluce musí zrušit a co může zrušit právě jen díky svému sociálnímu rozměru – tedy radikální proměně aktivit, kterými společnost materiálně produkuje a reprodukuje sebe sama. Místo tohoto klíčového předmětu revoluční teorie i revoluce samotné se do popředí insurrekcionistického zájmu dostávají jedinci a jejich aktivita.

Jakoby společnost i třída byly přesně tím, zač je buržoazní ideologie má: pouhé součty jedinců, neboť jako právě taková suma jednotlivců vystupuje i revoluční subjekt. Zatímco jedince v prvních dvou množinách kapitalistická společnost formuje jako průměrné exempláře svého druhu, subjekt revoluce tvoří jedinci, kteří se rozhodli setřást okovy všeho existujícího – právě o tom je pro ně bezprostředně třídní boj i revoluce. Povstání či revoluce se nejvíce jeví jako sociální produkt materiálního a historického vývoje kapitalistického třídního vztahu vykořisťování. Nejsou výsledkem společenských procesů, ale volných individuálních rozhodnutí, etických „voleb“²³, které učiní ti jedinci, kteří se „probudili“.²⁴ Jedinci, co prohlédli „podvod“²⁵ kapitalismu ve své individuální konfrontaci se „sociální

situací“, s „existujícím sociálním uspořádáním, realitou, v níž podmínky naší existence a společenské vztahy, jejichž pomocí jsou vytvářeny naše životy, byly vždy determinovány v zájmu vládnoucí třídy“²⁶. Sami sebe v procesu formování revolučního subjektu evidentně vnímají jako jakýsi předvoj „mlčící a spící dělnické třídy“, který by rád inspiroval, povzbuzoval, probouzel, ale není si příliš jistý tím, zda se nejedná o mission impossible, jak prozrazují komuniké SRB. A tak se nakonec obrací zase jen k těm, „co již nespí“²⁷ – dovnitř anarchistického hnutí. Jejich poselství soudruhům však ještě chvíli ponechme bokem a raději přistupme k postulovanému charakteru revoluce a otázce, jak k ní dojít.

Protože kapitalistická objektivita je jedinci vnější a snaží se ho podrobit své nadvládě, zjevně existuje jak část individua, která je uvnitř systému, tak i část, která je vně. Jen z tohoto rozměru jedincova bytí může vyvstávat touha po svobodě a možnost revoluce. Ta je tedy systému čímsi exogenním, co není produktem rozporuplnosti jeho vlastního materiálního a historického vývoje. Jejím prvopočátkem je individuální „rozhodnutí odmítnout podvod společnosti“²⁸. Tak nějak probíhal proces individuálního uvědomování v Matrixu, hollywoodské vizi revoluce – na místo správné pilulky stačí dosadit libovolný stimul, který jedinci definitivně otevře oči.

Revoluce sama je vnímána jako bezprostředně přítomná – být zárodečně – v „individuálních projevech vzpoury“. Právě od nich začíná a úkol anarchistů spočívá v jejím „každodenním budování skrze skromnější počiny“, kterým autor textu o povstaleckém anarchismu říká „povstání“. Jako první prý povstávají „nejvykořisťovanější“, „nejvyloučenější“ a „politicky nejnevědomější“ jedinci a svými akty vzpoury přitahují další vykořisťované. Vzniká „proud vzbouření“, který se jednoduše valí dál a dál, až přeroste v revoluci.²⁹ Ta je tedy jen otázkou dostatečného množství individuálních povstání, která si v sobě od počátku nesou „rozkol se současným společenským pořádkem“.³⁰ Individuální projevy vzpoury a revoluce se tedy zdají být svým sociálním obsahem stejnorodé. A tak kvantita může znamenat novou kvalitu: při dostatečné kumulaci nabude vzbouření „osvobozující vlastnosti sociální revoluce“.³¹

Revoluce je tedy koncipována jako cosi bezprostředního, co je jaksi limitovaně přítomno už v obsahu nynějších přímých akcí. Hluběji se její charakter neřeší, a právě proto ji jsou čeští insurrekcionisté schopni s lehkostí uchopovat skrze představy poděděné z dnes již uzavřeného programatického cyklu bojů. Jednou z nich je sama idea přerůstání „individuálních projevů vzpoury“ v revoluci. Ostatně i představa revoluce jako čehosi vykvétajícího z kapitálem „nekolonizované“ dimenze individuálního či kolektivního bytí je pupeční šňůrou spojená s programatismem, který tuto dimenzi rozpoznával v práci

²⁰ Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 2-13.

²¹ „Povstalecký anarchismus – Organizování se pro útok“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 8.

²² tamtéž.

²³ „Konverzace mezi anarchisty“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 42.

²⁴ SRB, Komuniké: Žhářský útok na prodejnu firmy DD Technik s.r.o., 24. 5. 2014.

²⁵ „Prvomájové anarchistické setkání: text přijatého prohlášení“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 15.

²⁶ „Povstalecký anarchismus – Organizování se pro útok“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 8.

²⁷ SRB, Komuniké: Žhářský útok na prodejnu firmy DD Technik s.r.o., 24. 5. 2014.

²⁸ „Prvomájové anarchistické setkání: text přijatého prohlášení“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 17.

²⁹ „Povstalecký anarchismus – Organizování se pro útok“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 4.

³⁰ tamtéž, s. 13.

³¹ tamtéž, s. 4.

a/nebo lidské přirozenosti. Povstalecký anarchismus se zrodil a formuloval své teoretické premisy na počátku smrtelné krize dělnického hnutí (60. a 70. léta 20. století) a s ním spojených anarchistických projektů.

V historické situaci, kdy byly dlouho dominující anarcho-workeřistické teorie a politické koncepce uvrženy restrukturalizací kapitalismu v nejistotu, insurekcionismus „rozřešil“ klasickou levicovou hádanku vztahu mezi teorií a praxí tak, že po vzoru anarchistické „propagandy činem“ či třeba maoistických geril vsadil na primát praxe, na radikální činy, o nichž předpokládá, že jsou státem nekontrolovatelné a nerecuperovatelné, a proto automaticky škodlivé pro stát a kapitál. Sám sebe definuje především jako „praxi“, která má být i pojátkem s revolucí. Nakolik se SRB obrací ke zbytku anarchistek a anarchistů, vymezuje se proti „neškodným“, „impotentním protestům“ a stávající anarchistické hnutí charakterizuje jako „reformistické“ a „stereotypní“.

Jeho „revoluční“ alternativou, kterou vlastními akcemi propaguje, je jeho vlastní praxe. Ta spočívá na dvou základních komponentách:

1) útok na články státu a kapitálu (= „povstání“) jakožto druh akce, který má ze své podstaty vylučovat zprostředkování, umírněnost a kompromisy a dále aktivisty učít „revolučnímu“ konání;³²

2) neformální autonomní organizace jako záruka cirkulace a šíření „nekontrolovatelných povstaleckých akcí“³³;

Insurekcionisté věří, že takto mohou rovněž „zpřetrhávat vztahy sociální kontroly“, „rozbít preventivní řád“³⁴ a „zastařovat mocné“³⁵. Avšak zda tento druh praxe může plnit vytýčené funkce, nezávisí na jemu přisuzovaných kvalitách, nýbrž na konkrétním kontextu třídního boje.

Potíž je však v tom, že povstalečtí anarchisté si tuto praxi zcela zjevně fetišizují. Jednoduše předpokládají, že jejich taktika a forma organizace jsou v hrubých obrysech za všech okolností použitelné, a to smysluplně použitelné. O tom, že v situacích, kdy se praxe politické minority (v našem případě insurekcionistů a jejich taktiky násilné přímé akce) zcela míjí s aktuálními praktikami širšího třídního hnutí, mohou akce této minority naopak posloužit k posílení státu a jeho represivních kapacit, jako by se neuvažovalo. Insurekcionismus je tak trochu jako rozbité hodiny: až na jeden jediný moment ukazuje celodenně špatný čas, ale když ta chvíle přijde a jeho akce rezonují v třídním (či dnes hojně mezitřídním) hnutí, může si spokojeně říci, „Měl jsem pravdu...“. Jak trefně pravil řecký anarcho-povstalec Nikos Kazantzakis:

„Mám pocit, jako bychom bili hlavami o železné mříže. Mnoho hlav se rozbije, ale jednoho dne se rozbijí i mříže.“³⁶

Závěr

Jak jsme si ukázali, povstalecký anarchismus ve své orientaci na jedince a bezprostřední možnost jeho „revolučního“ konání, je produktem restrukturalizace kapitalistického třídního vztahu vykořisťování i vědomou reakcí na ni. V dobách ekonomického růstu, stejně jako v dnešních relativně stojatých českých vodách, se mohl jevit jako něco výjimečně radikálního. Avšak v době, kdy „neoliberální“ model kapitalistické akumulace, vstoupil do krize, jejíž vývoj se projevuje také jako „éra nepokojů“, se insurekcionistická praxe stává „banální“ realitou, která masově exploduje v ulicích mnoha měst světa, aniž by její kumulace nutně znamenala oslabení státu natož pak sociální revoluci (např. Řecko v roce 2008). Na jednu stranu by tedy bylo nanejvýš neúvtipné automaticky odsuzovat praktiky povstaleckého anarchismu jako kontraproduktivní. Nicméně na stranu druhou nelze přehlédnout, že rozluštění hádanky komunistické revoluce naší doby v těchto praktikách nalezeno nebylo. Budoucnost forem třídního boje je otevřená a jako vědmy se mohou tvářit jen ti, kdo v nové epoše více či méně otevřeně očekávají návrat starých forem a obsahů. Insurekcionismus začne narážet na své limity. Buď je v interakci s budoucími formami boje překoná nebo se bude pohybovat v kruhu a usilovat o další osmyslnění sebe sama skrze příklon k elitářství a militaristické logice partyzánské války a la CCF. Zatím však nadále žijeme v situaci, kde jsou „rozhořčený občan“ a „povstálý jedinec“ dvěma stranami téže mince: individualizace vztahu mezi prací a kapitálem, fragmentace proletariátu do nespočtu různých postavení a situací, zánik dělnické identity a zvnějšnění třídní příslušnosti v kapitálu, proletarizace středních vrstev. V situaci, kdy atomizovaní jedinci sami sebe nahlížejí jako ustavující jednotku buržoazní společnosti a své bědy připisují špatným (nedemokratickým, zkorumpovaným, mocenským a vyděračským) formám politického zprostředkování jejich společenského bytí. V situaci, kdy vzájemné jednoty (scelení individuálních subjektivit) proti kapitálu nejsou jedinci schopni dosáhnout jinak než efemérně a na podkladu bezprostředně dostupných identit, které se reprodukují v kapitalistické každodennosti a skrze ni: občan, příslušník národa, „slušný člověk“, 99%, „levičák“, anarchista... V situaci, kdy se vnitřně nestabilní (z hlediska sociální kompozice) mezitřídní hnutí – ustavená na takových identitách – střetají se státem ohledně protikrizové politiky a doufají v nový keynesiánský zázrak. V situaci, kdy třídní konflikt produkuje „lidová“ povstání bez komunistických opatření. I kdyby se všichni insurekcionisté světa vrhli do ulic, nic na této situaci nezmění. Jejich činy jsou sice kapkami v globálním proudu třídního boje, ale jeho směr a síla vzniká mnohem komplexněji, společensky.

³² tamtéž, s. 3-5.

³³ Tamtéž, s. 4, 11-13.

³⁴ Tamtéž, s. 5.

³⁵ „Konverzace mezi anarchisty“, Revoluční boj, č. 1, duben 2014, s. 42.

³⁶ „Rozhovor s anarchistou Yiannísem Dimitrakísem“, Revoluční boj, č. 1 (duben 2014), s. 53.

ANARCHISTICKÉ ODPOVĚDI Z PERSPEKTIVY POVSTÁNÍ

Kolektiv Černé internacionály

Argumenty se za spoustu let nezměnily. Mnohokrát byly vysvětleny a stejněkrát byly nalezeny protiargumenty. Rozhodnutí však nakonec přicházejí z jiných než racionálních důvodů. Nehodláme proto ztrácet čas nic neřešícími diskuzemi, jen abychom měli pocit, že se něco děje. Přesto jsme se rozhodli zkusit přispět do Dialogu z perspektivy, která zahrnuje povstalece napříč celým světem. Pokusili jsme se rovnou najít nejčastější argumenty proti povstaleckým anarchistům a odpovědět na ně. Od lidí, kteří se již vydali jinou cestou, nečekáme ani pochopení, ani se je nesnažíme přesvědčit. Existuje ale spousta nových lidí, kteří možná ani neměli příležitost setkat se s určitými argumenty. Stejně tak se proměňuje situace. To jsou jediné důvody, proč nám přijde vhodné do takového dialogu přispět. Spíše než o argumenty se však jedná o vysvětlení povstaleckých idejí a životů. Proto rovnou říkáme, že nebudeme považovat za nutné v pokračujícím dialogu neustále reagovat na stejné argumenty. Odpovědi jsou doplněny citacemi z povstaleckých textů. Neděláme to proto, abychom dodali váhu našim slovům díky nějaké pomyslné spolehlivě mrtvé autoritě. Chceme jen naznačit, že podobné ideje se rozprostírají po celém světě živých bojujících bytostí.

1. Povstalečtí anarchisté často tvrdí, že napadají kapitalismus a uštěďují mu „citelné rány“. Jak ale zničený bankomat nebo bezpečnostní kamera kapitalismus napadá, když je to pouze jeho okrajová část, případně když jsou útoky vyloženě symbolické? Takový útok na bankomat akorát naštvete pár lidí, kteří si musí jít vybrat peníze jinač, a rozhodně to neznamena, že by se Stát začal „třást“ strachy, jak mnohá komuniké barvitě popisují.

Myslet si, že bankomat či bezpečnostní kamera jsou pouze okrajovou částí kapitalismu, znamená přemýšlet o kapitalismu jako o centrálně plánovaném systému, který má své ústředí (a okrajové části), jež můžeme vhodným frontálním útokem zničit či hůře převzít do své správy. Pozůstatkem takového myšlení je snaha převzít pracoviště pod svou kontrolu a zastavit tak chod kapitalismu. I kdyby se taková akce povedla (mluvíme teď především o zemích prvního světa, tedy především o světě služeb), pravděpodobně by si pracující brzy uvědomili, že se jim nepodařilo pozastavit chod kapitalismu ani na chvíli. (Téma práce by vydalo na samostatnou analýzu, která již ostatně byla mnohokrát provedena, jako například v textu A. Bonanna „Zničme práci, zničme ekonomiku“.)

Pokud přemýšlíte takto, pak je samozřejmě vaše volba, jakému boji věnujete úsilí, jasná. My jsme ale přesvědčeni o tom, že je nutné reflektovat změny, kterými kapitalismus prochází.

Pokud se díváte např. na kamerový systém jako na shluk elektrických součástek, pak je pro vás asi bezvýznamnou komoditou. Pro anarchisty je ale finanční či bezpečnostní infrastruktura zásadní součástí tohoto systému. Je to celý systém výroby a kontroly, který nás utlačuje a proměňuje na pouhé součást-

ky. Je to sociální vztah mocných vůči vykořisťovaným. Tento vztah nejde vymluvit, ignorovat, utéct před ním. Je udržován silou. Ti, kteří se snaží udržet stávající systém Kapitalu a Státu v chodu, k tomu používají určité struktury, lidi, infrastrukturu, technologické nástroje, zákony atd., kterými nás nutí zůstat ve stejné pozici, nebouřit se a podílet se na tomto systému. To je Moc, proti které anarchisté povstávají a útočí na ni a zároveň tak poukazují na nepřítele, kterého mají s dalšími lidmi z neprivilegované vrstvy společného. Tyto útoky nejsou nikdy symbolické, není možné měřit úspěch např. mírou, do jaké je paralyzována ekonomika daného státu či snad globálně (to je vpravdě revoluční úkol). Jednak v podstatě neexistuje spolehlivý nástroj pro taková měření, nelze ale také přesně odhadnout následky. Když byla v ČR obrovská odborářská demonstrace, což byla opravdu masová akce hodná tohoto označení, bylo pro její poklidný průběh učiněno maximum. Přesto se Stát i Kapitalisté předháněli ve výpočtu ušlých zisků a nákladů na „bezpečnostní“ opatření. Kdyby se dal odhadnout dopad na ekonomiku, zdálo by se, že se jednalo o útok téměř finální. Nic takového se ale nestalo. Následky totiž nemohou být prostou kalkulací. Když se v ČR stal útok na řeckou ambasádu, a to dle různých zdrojů naprosto zanedbatelnými prostředky, nezpůsobil řeckému státu v podstatě žádnou škodu a ekonomika zůstala nedotčena. Přesto byly následky znatelné. Hnutí v té době mohlo vyjádřit kritiku řeckého Státu a Kapitalu srozumitelněji, nicméně opět dokázalo akci jen znevážit svými zaběhnutými manipulativními postupy. I kdyby následkem byly jen bezpečnostní opatření v hnutí, mohlo se hnutí poučit, to se zřejmě nestalo.

Naštvanost lidí samozřejmě může být značná podobně jako na demonstranty při masové demonstraci – už zase mi zavřeli cestu do práce, to zase budu muset jet jinudy. Nebo jako při masové stávce ve fabrice, která díky ní zase zdražila výrobek, i když se samozřejmě bude jednat pouze o trik managementu,

který ale nikdo proletářům srozumitelně nevysvětlí. Anarchisté praxe jsou přesvědčeni, že naštvanost lidí je každodenní realitou, kdy na lidi dopadají důsledky třídního boje proti nim vedeného. Moc nám diktuje podmínky a narušování tohoto diktátu anarchistům skýtá opravdovou radost. „Citelné rány“ exploze nejsou jen v počtu poničených oken, ale i v poselství povstání proti Moci. Síla povstání není vojenská, ale sociální.

„Kritizovat technologii například znamená brát do úvahy její obecnou strukturu; pohlížet na ni nikoli coby shluk zařízení, ale jako sociální vztah, systém; znamená to pochopit, že technologický nástroj odráží společnost, která ho vyrobila a že jeho uvedení mění vztahy mezi jednotlivci. Kritizovat technologii znamená odmítnout podřídit lidskou činnost zisku. Jinak bychom zrazovali sami sebe, co se týče následků technologie, jejich nároků na nestrannost či vratný charakter jejich následků. Stává se pak nezbytné rozdělit ji na tisíce možných následků, konkrétní uskutečnění, které nás stále více mrzačí. Potřebujeme pochopit, že rozšiřování produkce a kontroly, což umožňují moderní technologie, rovněž usnadňuje sabotáž. Jinak by bylo nemožné na ně zaútočit. To samé se týká škol, kasáren a úřadů. Přestože jsou neoddělitelné od celku hierarchických a komoditních vztahů, stále se uskutečňují v jednotlivých lidech a místech.“

Na nože s Existujícím, jeho obhájci a falešnými kritiky

2. Akce povstaleckých anarchistů na veřejnost takřka nepronikají, a pokud ano, tak jim lidé stejně nerozumí jako útokům na společného nepřítele, které je třeba napodobovat, ale spíše jako teroristickým atentátům, kterých je třeba se bát. Lidé zkrátka často nejsou na takové akce připraveni. Není na ně vhodná doba, to znamená, že akce nekorespondují s probíhajícími třídními boji v místech, kde se akce dějí. Obrazně řečeno zápalné lahve vzplanou, dopadnou a uhasnou, aniž by si jich proletáři všimli.

Akce bouřící se proti zavedeným pořádkům budou vždy označeny jako nenormální. Protože tento systém je označen za jediný normální a bouřit se proti němu tak nedává smysl. Bouřící se lidé tak budou veřejným míněním označeni vždy za blázny, provokatéry, teroristy apod.

Lidé nejsou připraveni, popř. akce nekorespondují s třídním uvědoměním lidí. Není na ně vhodná doba, popř. nekorespondují s třídními boji v místě probíhajícími. Toto jsou časté argumenty marxistů a nově je používají i postanarchisté snad proto, že vycházejí ze stejných školních lavic nebo se jim prostě jen hodí. Samy o sobě jsou protimluvem nebo možná spíše rétorickým cvičením. Hlavní je, že se dají použít, jen když se hodí a pokud se nehodí, použít se nemusejí. Spolu s paranoidní bezpečností jsou skvělými paralyzéry. Protimluvem jsou proto, že vždy vezmou proletáře (třebaže se zrovna nazývají anarchisty) provádějící nějakou akci a vyjmou je ze vztahu k ostatním proletářům resp. z jejich vlastní vykořisťované třídy a zkoumají jejich akce vytržené z kontextu. Jak je možné, že lidé nejsou připraveni, když akci provádějí lidé? Jak je možné, že akce nekoresponduje s probíhajícími třídními boji, když ona akce je probíhajícím třídním bojem? Abyste mohli akce proletářů (třebaže se nazývají povstalečtí anarchisté) označit za nepochopitelné a nekorespondující, musíte samotnou akci

vyjmout z časoprostoru a pak zkoumat vztah této akce vůči ostatním lidem, které jste ponechali v toku času. Pokud to takto uděláte a lidi provádějící přímé akce označíte za nehodné jména proletář, pak musíte stejným způsobem zacházet se všemi akcemi, aby to dávalo smysl. Vezmete-li tedy masovou demonstraci či stávkou dělníků a zkoumáte je ve vztahu k ostatním lidem, kteří se akce neúčastní, pak jistě dojdete k témuž závěru. Ostatní lidé stávkou či demonstrací či bojkot či letákovou akci či rozmluvu v kavárně nepochopili, nebyla jim dostatečně dobře vysvětlena a samozřejmě akce nekorespondovala s ostatními třídními boji v daném místě, no jiné tam prostě nebyly. Z tohoto pohledu to lze poznat podle jediného měřítka, a to, že by se ostatní přidali a začali vypadávat z časoprostoru také. Pak mají vaše argumenty jediné východisko - celosvětovou revoluci. Nic jiného nemá smysl, protože to nikdy nebude korespondovat s dalšími boji. Prostě pokud jedna továrna s tisíci dělníky stávkuje a kolem dokola se jiné továrny nepřidají, pak akce nekoresponduje s probíhajícími třídními boji v místech, kde se akce děje, protože se tam jiné akce prostě nedějí. Pak je tedy chyba stávkujících dělníků, že nedokázali dostatečně svou osobní a individuální akci vysvětlit ostatním lidem okolo a uspěli dobu a udělali zbytečnou akci. Obrazně řečeno stávka vzplanula a uhasla, aniž by si ji proletáři (tedy ti, co se akce neúčastnili) všimli.

Je to taková tautologie. Každá první vzpoura, ať už je to zapálená banka, stávka nebo demonstrace, je osamocena v poli neporozumění, takže nemá smysl. Teprve až další akce následují, můžeme zjistit, že jí ostatní porozuměli, tedy že koresponduje se svým okolím. Ale abychom to mohli zjistit, musela by být některá první, což nesmí, a už vůbec s ní nesmí začít anarchisté.

Nic nemá smysl, pokud se to již neděje všude kolem, čímž už to pozbývá svého původního smyslu vzpoury, stačí se jen přidat. Jakoby byly pouze dvě možnosti – buďto čekat na revoluci, nebo být v revolučních časech. Nic mezi tím. My jsme přesvědčeni, že náš život má větší cenu a nestačí nám pouze trpět za života a čekat na spasení.

Ač formálně tyto akce můžete pojímat do sebe (stejně jako například kapitál pojímá revoluční slogany), to, že je vyřazujete z třídních bojů, dokazujete tím, že tvrdíte, jak tyto marginální akce chtějí nahradit opravdové třídní akce. Nepovažujete je tedy doopravdy za proletářské akce. Každá akce (stávka, demonstrace) je ale v době svého konání marginální vzhledem k čekajícímu zbytku.

Můžete namítnout, že je vše otázkou počtů. Bude-li například probíhat demonstrace, které se už účastní určitý větší počet lidí, a lidé akce se k ní pokusí dle svého uvážení někde poblíž připojit (například rozdávat třídní uvědomělý leták nebo zapálit nějaký symbol útlaku), pak by to mohlo mít nějaký smysl. To je ale pořád ta stejná logika, že rozhodnete, zda to někdo pochopí. Celá demonstrace se může obrátit proti nesmyslnému násilí, které pár výtržníků provádí, a může trvat na klidném průběhu. Stejně tak se mohou všichni lidé letáku vysmát, protože mu vůbec neporozumí a leták vůbec nebude korespondovat s jejich třídním uvědoměním nebo se smyslem demonstrace, který může být například vylepšení demokratického procesu voleb. Třeba se jim bude mnohem více líbit leták nového fašistického uskupení, který lépe ukazuje na správné viníky krize. A jak vůbec výsledek zanalyzujete? Jak víte, že vás neklamou čidla lidského uvědomění? A uvědomujete si vůbec,

že každý člověk je individualita, a není možné všechny najednou odsoudit k nepřipravenosti? Každý má vlastní rozum a cit, své vlastní tikající hodiny.

Pro nás ale nejsou akce vzpoury aritmetickou úlohou. Nevěšíme hlavu nad tím, že dělníci při stávce nedokázali rozpoznat vhodnou dobu pro svoji individuální vzpouru a anáhlili se. Zapomínáte, že to důležité se odehrává vně i uvnitř takové akce. Víme, že právě v konfliktech s Mocí svítá možnost narušit vztahy vnucené morálkou bohatých a mocných. A možnost pokusit se překročit překážky vnucené samotným bojem. Právě v takových chvílích často dochází k experimentování a objevování nových možností, ke spojování do proletářských buněk a sítí. Ve chvílích, kdy spolu lidé mohou mluvit a jednat nezprostředkovaně, se nabízí možnost propustit své vášně z osidel vnucené morálky, poznat své spolupachatele a experimentovat se svobodou, tedy s novými vztahy. Experimentem se svobodou se myslí upřímné jednání, kde není prostor pro intriky, lži a výmluvy, tyto spektakulární zlozvyky. Někteří si myslí, že pokud své lži a intriky schovají pod roušku výmluv o nerozhodnosti či vhodné době, mohou tak rozehrát vlastní divadlo, které pak sami budou řídit. Jak odporná je tato představa spektaklu, jež někdo nazývá svobodným experimentováním. V povstání není místo pro vůdce. Kdokoliv se pokusí organizovat můj život za mne, nemůže být můj soudruh.

Představte si malý příklad. Mladá marxistka, která nikdy nezvedla hlavu z knih, neustále mluví o porozumění proletariátu. Když se setkává v diskuzi s obyčejnými lidmi, mluví tak, že ji nikdo z nich nerozumí. Svou nadřazenost si upevňuje používáním cizích slov, která při zpětném dotazu ani není schopna vysvětlit. A na jasná upozornění o obyčejném původu diskutérů nedbá a pokračuje v pohrdání a promenádě vlastní arogance. Když pak slavnostně pronese něco ve smyslu, zda je důležitější upřímnost, či revoluce, můžeme si jen domýšlet, čeho všeho je takový člověk schopný ve jménu revoluce. Takoví lidé vám budou říkat, kdy je ten správný čas a kdy není, jaký má být správný průběh revoluce, co v jaké fázi povstání můžete a nesmíte dělat, jak velké kroky dělat, čemu ostatní lidé rozumí a čemu nerozumí, budou zpochybňovat vaši rozhodnost, ponižovat vaši vášeň apod. A to vše samozřejmě ve jménu revoluce.

Tito „komunisté“ si vybájili ve svých představách svůj vlastní proletariát a k němu se obrací. Proto tito intelektuálové a pseudointelektuálové věří, že ztělesňují pravé zájmy proletariátu nebo dokonce jeho pravé uvědomění a znají správný průběh revoluce, a proto mohou být jejími manažery. Je to právě tato víra, toto falešné vědomí, které jim poskytuje morální důraz a ospravedlnění. Oni opravdu věří, že osvobozují lidstvo. Tento omyl je to, co marxismus činí tak nebezpečným.

„Dojde k rozkolu s tradičními politickými modely, který se stává kritikou samotného hnutí. Ironie se stává zbraní. Neuzavřena v učencově pracovně, ale v masách, na ulicích. Nejen sluhové šéfů, ale také revoluční vůdci z daleké i nedávné minulosti se následkem toho ocitají v obtížích. Mentalita šéfů na vedlejší úvazek a vůdcovských skupin rovněž prochází krizí. Proklatě. Jediná legitimní kritika je ta, vedená proti šéfům, která musí být v souladu s pravidly, stanovenými historickou tradicí třídního boje. Kdokoli se odchýlí od svatých písem, je provokatér.“

A. Bonanno - Ozbrojená radost

Povstalečtí anarchisté, ač vzhlíží ke hvězdám, nohama stojí pevně na zemi. Jejich akce jsou spontánními kolektivními činy individuů. Bariéry mezi lidmi se začínají hroutit. A jak padají zdi, jednotlivci stále silněji pociťují kolektivní moc. Boj se rozvíjí a tak buduje své vlastní základy.

Tady narážíme na mnohem důležitější argument, než je pouhá hra se slovíčky. Aby se mohlo říct, že lidé nejsou připraveni a doba není vhodná, je nutné o těchto faktech rozhodnout. Kdo může učinit takové prohlášení? Noví vůdci revoluce? Někdo chytrý, kdo toho hodně nastudoval, až zapomněl zvednout zadek od laptopu a vyjít do ulic? Někdo, kdo zná historické souvislosti, ale ty současné mu unikají? Ne, říkáme jasné NE. Nikdo nemůže jiným tyto podmínky objektivně určit, a pokud se o to pokusí, tedy pokusí se řídit proletariát, musí být ihned sesazen. Ať už tak činí na základě svého individuálního rozhodnutí nebo se zaštiťuje procesem prolínání odpovídání a třídního boje. I když své triky nově pojmenujete a snad i zakomponujete proměny Kapitálu, při jemné hře slov lze lehce odhalit, že z pozadí vykukují ty stejné argumenty, jen se jim teď říká jinak. Takoví lidé jsou v každé fázi jakéhokoliv konfliktu schopni tvrdit, že ještě není čas a akce ještě není v souladu s ostatními. A budou mít v podstatě pravdu. Vždy se najde někdo, kdo je nepřipraven nebo někdo, kdo se neúčastní.

„Lidé jsou unaveni mítinky, klasickými autory, bezúčelnými demonstracemi, teoretickými diskusemi s nekonečnými hádkami, nekonečným rozlišováním, monotónností a ubohostí jistých politických analýz. Spíše se raději milují, kouří, poslouchají hudbu, jdou na procházku, spí, smějí se, hrají, zabíjejí policajty, mrzačí žurnalisty, zabíjejí soudce, vyhazují do vzduchu kasárna. Proklatě! Boj je legitimní jen tehdy, když je srozumitelný vůdcům revoluce. Jinak existuje riziko, že situace se vymkne jejich kontrole, muselo dojít k provokaci.“

Rychle, soudruhu, zastřel policajta, soudce a šéfa. Okamžitě, než ti v tom zabrání nová policie.

Rychle řekni NE předtím, než tě represe přesvědčí, že říkat ne postrádá smysl, že to je šílenství a že by jsi měl vzít zavděk pohostinností blázince.

Rychle zaútoč na kapitál, než jej pro tebe nová ideologie učiní svatým.

Rychle odmítni práci předtím než ti nějaký nový sofista znovu sdělí, že „práce tě osvobozuje“.

Rychle zahaj hru.

Rychle se ozbroj.“

A. Bonanno – Ozbrojená radost

Zcela upřímně jsme přesvědčeni, že se za podobnou kritikou skrývá něco jiného. Snaha omlouvat si vlastní pohodlí. Pokud budete sledovat kritiky a jejich aktivity, zjistíte, že se nijak neliší od aktivit jiných. Například webové stránky nebo rozdávání letáků na demonstraci je aktivitou, kterou provozují snad všichni od nacistů, food not bombs, přes ODS, Top09, až po internacionalistické proletáře. Není snad taková aktivita stará dobrá sociálně demokratická idea, že třídu je potřeba uvědomit? Pokud ne, pak jediným rozdílem z jejich pohledu může být obsah letáku. Ten napsaný námi prostě není tak úplně podle vašich představ. Prostě bychom to měli napsat lépe „proletářsky“, použít ta správná slova, nějak lépe prostě, nejlépe tak nějak jako vy. Nebo se snad proletářský leták rozházený před fabrikou či rozdáváný na demonstraci nachází zcela v jiném kontextu k ostatním lidem? Má snad větší šanci

na pochopení u lidí (my jsme je četli a vážně o tom pochybujeme, ale nehrajeme si na to, že to víme)? Je rozdáván v jiné době? Koresponduje tedy jinak s probíhajícími třídními boji v místě? Z těchto textů pouze číší snaha přitáhnout pracujícího občana, aby si přečetl „pravdu“ o svém třídním umístění a nabyl tak třídního uvědomění. Můžeme vás ubezpečit – to, že nerozumíte našim slovům nebo snad činům, neznamená, že jim nerozumí jiní. Jak vás sakra může vůbec napadnout tak elitářská myšlenka, která vám dovolí o někom rozhodnout, že na něco není připravený?!

Možná si některé historické relikvie nevšimly, jak intenzivně dnešní třídní boj probíhá. Možná proto, že sice mluví o komunismu a vypálených bankách a paralyzované ekonomice, ale jinak na svém ohnutém hřbetu stále nesou tíhu lidstva, každý den vstávají do práce, berou přesčas, aby mohli splácet hypotéky, nekradou v samoobsluze, aby dobře vypadali, snaží se v lidech vzbudit důvěryhodný pocit, užívají si naprogramovaného volného času a neustále se cítí nedocenění. A něco riskovat chtějí jen, pokud budou mít jistotu. Až všechny banky zkrachují, pak i oni možná přestanou splácet svoje dluhy. Až ostatní přestanou platit nájem, pak i oni možná přestanou. Až lidé vyjdou do ulic, pak do nich vyjdou zřejmě i oni. Prostě a jednoduše jde o to, schovat se v davu, neriskovat, být někým pochválen. Proto se nejčastěji uchylují k prostému vyjádření solidarity. Jen do ulic proletáři, zvolají. A tiše pak dodají – já jdu zatím do práce, tady okolo ještě žádné třídní boje nejsou, musím počkat, mám to ale těžký život. V duchu jsem ale s vámi. Udělejte to, nebojte se, časově neomezené stávky, okupační stávky, jen houšť. A teď valím na přesčas. Já za to nemůžu, to jsou objektivní podmínky. Až to někdo začne tady někde okolo, tak se taky přidám. Nejlepší bude, když prozatím uvědomělí proletáři nebudou zbytečně riskovat a budou vzdělávat mladé. Ale pozor soudruhu, tady to zavání edukační evolucí. Rychle najdi silná slova.

Kdyby to tak nebylo, museli by si povšimnout, jakým způsobem lidé jednají a vzdorují třídnímu tlaku již dnes. Jak jsou atomizováni. Nacpání prášky proti depresím. Unudění stereotypem. Vyčerpání sháněním obživy. Nervózní z vlastních vztahů. Jak je přepadají nihilistické tendence. Jak každý pokus projevit vášeň ztroskotá dřív, než stačíte vůbec pomyslet na následky a ještě je pak odsouzen rádobý bojovným hnutím. Jak se komunikace omezuje na krátké příspěvky. Jak mizí snaha porozumět textu, který je delší než příspěvek na twitteru. Jak jsou do našich životů technologie prosazovány brutální silou. Jak je nám nucena účast v nic neřešících diskuzních kroužcích, firemních večírcích, teambuildingových akcích. Jak je nám vnucována důležitost bezvýznamných rozhodnutí. Jak na nás šéfové tlačí, abychom se jim svěřili s každým problémem, aby s ním pak stejně nic neudělali. Jak jsme neustále zkoumáni a kontrolováni a sledováni. Ze vši té hrané pečlivosti je vám najednou špatně. A ten, kdo odmítá potupně přijmout jejich pomoc, je pak označen za blázna.

„Existuje ale také kritika separace a reprezentace, ospravedlňující vyčkávání a přijetí role kritika. Pod záminkou neoddělit se od „sociálního hnutí“, nakonec skončíme odsuzováním jakékoli útočné práce jako „předbíhání událostem“ nebo pouhé „ozbrojené propagandy“. Revolucionáři jsou znovu vyzýváni, aby „odhalili“ skutečné životní podmínky vykořisťovaných, tentokrát pomocí vlastní nečinnosti. Následně není možná žádná vzpoura kromě té, odehrávající se ve formě veřejného sociálního hnutí. Kdokoli chce jednat,

tedy nezbytně musí zaujmout místo proletariátu. Jediným dědictvím, které je nutno bránit, se stává „radikální kritika“, „revoluční myšlení“. Život je mizerný a tak není možné nic jiného než teoretizovat o mizérii. Pravdu nadevše. Tímto způsobem není odstraněna separace podvrtných živlů a vykořisťovaných, pouze odsunuta stranou. Už nejsme vykořisťováni bok po boku s vykořisťovanými, naše touhy, zuřivost a slabost už nejsou součástí třídního boje. Už nemůžeme jednat, když cítíme, že bychom rádi: máme poslání – dokonce i když si tak samo neříká – které musíme naplnit. Jsou ti, kteří se obětují proletariátu v akci a ti, kteří tak činí pomocí pasivity.

Svět nám podává jed a nutí nás provádět zbytečné a hnusné činnosti; vnucuje nám potřebu peněz a zbavuje nás vášnivých vztahů. Stárneme mezi muži a ženami, nemajícími žádné sny, jsme cizinci v realitě, neposkytující žádný prostor projevům štědrosti. Nejsme stoupenci sebezapírání. Jde prostě o to, že to nejlepší, co nám tato společnost může nabídnout (kariéra, sláva, náhlý zisk, „láska“), nás jednoduše vůbec nezajímá. Vydávání rozkazů se nám hnusí stejně jako jejich plnění. Jsme vykořisťováni jako kdokoli jiný a chceme s vykořisťováním skoncovat. Pro nás vzpoura nepotřebuje žádné jiné ospravedlnění.

Vlastní životy nám unikají a jakýkoli třídní diskurz, který nevyjde z tohoto bodu, je jednoduše lživý. Nechceme řídit nebo podporovat sociální hnutí, ale spíše se účastnit těch, která již existují do té míry, do které v nich spatřujeme společné potřeby. V širší perspektivě osvobození neexistuje nic jako nadřazená forma boje. Vzpoura potřebuje všechno: noviny i knihy, zbraně i výbušniny, úvahy i klení, jed, dýku i žhářství. Jediná skutečná otázka je jak to všechno zkombinovat.“

Na nože s Existujícím, jeho obhájci a falešnými kritiky

3. S předchozí otázkou souvisí i to, že povstalečtí anarchisté ve svých komuniké vyjadřují solidaritu s anarchisty, na které dopadá pěst Kapitálu a Státu. Proč ale nevyjadřují solidaritu například s tureckými horníky, kteří protestovali po tamějším květnovém neštěstí v Somě, tedy těmi, na které dopadá pěst Kapitálu stejně? Proč povstalečtí anarchisté tak opovrhují proletáři?

Opravdu nevíme, proč nevyjadřují solidaritu s tureckými horníky, a nevíme ani to, jestli to opravdu nikdo neudělal. To, co víme, je, že anarchisté proletáři obecně neopovrhují. Proletářství není klub vyvolených, je to pouhé označení našeho bídného stavu, nic víc. Jak jsme naznačili v předchozí odpovědi, pokud anarchisté někým opovrhují, tak novými vůdci revoluce, tedy lidmi, kteří se snaží řídit vykořisťované. Když už se ale ptáte, tak jakým způsobem jste vyjádřili solidaritu s tureckými horníky vy? Omezili jste se na prosté konstatování vyjádření solidarity, leták nebo solidární akci? Byla tato akce dobře pochopena ostatními lidmi a byla v souladu s místními právě probíhajícími třídními boji, tedy například právě v Somě? A kdo o tom rozhodl?

„Nemůžeme říci, že podvrtné síly v tuto chvíli disponují schopností zahájit sociální boje (antimilitaristické, proti znečištění životního prostředí apod.). Pro ty, kteří si nemyslí,

že „lidé jsou rezignovanými spoluviníky“, stále zůstává hypotéza autonomní intervence do spontánně vzniklých bojů – nebo rozsáhlejších povstaleckých situací.

Pokud hledáme jasné vyjádření toho druhu společnosti, za kterou vykořisťování bojují, tak můžeme klidně zůstat doma. Pokud se jednoduše omezíme – což se od předešlého příliš neliší – na vyjadřování „kritické podpory“, tak pouze přidáme svoje černorudé prapory do záplavy vlajek politických stran a odborových svazů. Kritika detailu znovu podporuje kvantitativní model. Pokud si myslíme, že když nezaměstnaní hovoří o právu na práci, tak bychom měli dělat to samé (a činit jasný rozdíl mezi mzdou a „sociálně užitečnou aktivitou“), pak se jediným místem pro akci zdají být ulice plné demonstrujících. Jak si uvědomoval už starý Aristoteles, reprezentace je možná pouze tam, kde existuje jednota času a prostoru.

Kdo ale řekl, že není možné hovořit k nezaměstnaným o sabotáži, zrušení vlastnických práv nebo odmítání platit nájmy (a v ten samý okamžik to praktikovat)? Kdo řekl, že když pracující vyjdou ve stávech do ulic, není možné na jiném místě kritizovat ekonomiku? Říkejme to, co od nás nepřítel nečeká a budme tam, kde nás neočekává.

To je nová poezie.“

Na nože s Existujícím, jeho obhájci a falešnými kritikami

Anarchisté akce vyjadřují v první řadě solidaritu těm, kdo povstali a nezůstávají pasivní tváří tvář útlačku, aby si nás díky své pasivitě brali jako rukojmí pro své pohodlí, které tak posiluje Moc. Takoví lidé nejsou především solidární s těmi, co povstali. Anarchisté akce vyjadřují solidaritu s jinými lidmi právě solidární útočnou akcí. Slovo „solidarita“ přece nemusí být explicitně jmenováno například v textu komuniké. Přesto může být z obsahu jasné, jaké pohnutky je k činu vedly a zda nějak opovrhují ostatními lidmi.

„Tato „spása země“ se týká velkého kapitálu, nadnárodní vládnoucí třídy a mocných věřitelů. Týká se struktur a institucí globálního kapitalismu. Je napojená na Státy, politické vazaly v Řecku a Evropě, na všechny sorty politických lokajů establishmentu, kteří tento režim podporují za každou cenu. Týká se hanebné minority řecké společnosti.

Těmi, kterých se tato „spása“ naopak netýká – namísto toho platili a stále platí svou vlastní krví, aby systém vytáhli z krize – je zbytek majoritní společnosti. Je to 5 milionů lidí, kteří žijí v nucených podmínkách. Je to 2,5 milionu lidí, kteří žijí v absolutní bídě. Je to 700 tisíc chudých dětí, kteří nemají ani to základní, kteří jsou podvyživení, kterým je zima, kteří trpí mdloby a kteří pro talíř jídla končí v útulcích. Jsou to ti, kteří upadají do nemoci a bláznovství. Jsou to ti, kteří přišli o své domovy kvůli bankovním úvěrům a Státu, ti, kteří žijí bez elektřiny, ti, kterým chybí i základní potřeby pro přežití. 4 tisíce lidí, kteří spáchali sebevraždu, protože byli finančně úplně zruinováni. Tisíce bezdomovců, kteří jsou závislí na polních kuchyních, kteří se přehrabávají v odpadcích, aby se nakrmili, a kteří pomalu umírají na vedlejší koleji. Všichni tito ubožáci, kteří zbankrotovali finančně i sociálně, platí za „spásu země“ svými vlastními životy a životy svých dětí. Všichni tito lidé poznali, jaké to je vidět svůj život řídit se do

bankrotu, a vědí, jaké to je, když život nestojí za to žít. Tito lidé poznali, že „vyhnout se řeckému bankrotu“ znamená válku společnosti – sociální euthanasii.“

Revoluční boj – Řecko: Revoluční boj se hlásí k bombovému útoku v centru Athén

„Strach, který státníci a kapitalisté živí, slouží k vynucení naší poslušnosti. Je nástrojem, kterým upevňují panství nad dělnickou třídou. Budou-li tedy sluhové státu naše kroky nazývat zločinným zastrašováním, pak půjde o způsob, jak odvést pozornost od skutečnosti, že jejich privilegované pozice sami zastrašováním udržují. Pokud by ovládaní neměli neustálý strach, pak by se stěžijí přizpůsobovali nedůstojným podmínkám diktovaným vládnoucí třídou, a ta by tak ztratila svou moc. Je tedy pochopitelné, že útočíme na centra represe a jiné cíle, abychom překonávali vlastní strach a mocenským elitám tak brali nástroj, kterým nás chtějí udržet v poníženém postavení. Útočíme, aby ti co šíří strach na každém kroku, pochopili, že jejich strašení není všemocné, nejsou nedotknutelní a nemohou bezmezně utlačovat druhé.“

Sít revolučních buněk – Komuniké k útoku na policejní vůz v Janově

4. Protože akce obyčejné lidi neoslovují, má povstalecká strategie šanci rozšířit se zase jen mezi anarchisty. Pokud je ale cílem překonání kapitalismu, k čemuž může dojít jen celospolečenskou změnou, je zaměřování se na boj kontraproduktivní, nebo ne?

To, že obyčejné lidi akce neoslovují, je v podstatě elitářské tvrzení. Předpokládá, že tazatel ví, kdo a jak byl osloven. Respektive, že se k němu nějak dostanou všechny informace o všech lidech. Pokud bychom porovnali takovou akci třeba s komunistickým letákem, k jehož pochopení často neuvědomělá mysl nestačí, je otázkou, zda pak má třeba letáková strategie smysl. Popravdě nevíme předem, kolik lidí akce osloví. Za tímto účelem nemůže být ani provedena. Šanci vysvětlit takovou akci svými slovy pak samozřejmě nikdo nikomu neupírá. Na takovou akci může navázat třeba letáková akce, můžete o ní diskutovat na informačním stánku, v kavárně, můžete ji zakotvit do správného třídního rámce ve svých časopisech, šířit ji ve svých pirátských rádiích nebo při komunitním zahradničení.

„V nedávné minulosti buňka FAI/FRI několikrát zranila funkcionáře Equitalia, za což se jim dostalo širokého uznání, o které se někteří samozvaní „sociální“ anarchisté v posledních letech snažili nepočítaně, avšak bez úspěchu. Bratři a sestry z Free Eat and Billy Cell touto akcí (V prosinci 2011 poslala tato buňka tři dopisní bomby v Německu, Francii a Itálii. Dvě byly zneškodněny, jedna ale vybuchla v rukách výkonného ředitele Equitalia, poranila ho a téměř oslepila. - pozn. překl.) ukázali, že konzistence a soudržnost se vyplatí a že není nutné limitovat se na jednání pro dosažení „konsenzu“. Tito soudruzi setřásli z našich zad kletbu, kterou anarchisté nesli dlouhou dobu, kletbu tohoto špatně interpretovaného vyhledávání sociálního konsenzu, který svazuje ruce těm, kdo si uvědomují nutnost jednat tady a teď.“

Olga Nucleus FAI/FRI (z brožury Bastardi! Víím, kdo vás poslal!)

Zaměření se na boj vychází z povahy povstání uvnitř probíhající třídní války, pokud je tedy naším cílem kapitalismus zničit a ne jen reformovat. Bojem se rozumí předně ozbrojený útok na Moc. Moc, která nás utlačuje a udržuje ve stavu vykořisťování. Touto vzpourou anarchisté praxe jasně ukazují, že je možné zaútočit a vzít si své životy zpět a rozpoznávají tak společného nepřítele. Proto na své cestě anarchisté nehledají dav, ale spolupachatele. V takovém povstání je přítomna snaha o překonání překážek daných bojem samotným. Ničivá přímá akce může nabývat nejrůznější formy od hozeného molotovu, zničeného billboardu, zapáleného auta, expropriace, sabotáže až třeba po atentát, mezi nimiž není určená žádná hierarchie důležitosti. Povstalečtí anarchisté se tedy nevyhýbají žádné aktivitě ničení/tvoření, o které jsou přesvědčeni, neodporuje jejich zásadám, zdá se jim účinná a mají z ní radost. A jako snad jediní útočí opravdu na všech frontách, shledávají teorii neodlučitelnou od praxe a naopak a své postoje jasně vyjadřují např. v komuniké, textech, letáčích, apod.

„Vykořisťování jednoduše odhalují sílu, jakou vždy měli a skončují s iluzí, že společnost se reprodukuje sama od sebe nebo že oni si vždy najdou svoji cestičku. Povstávají proti své minulé poslušnosti – svému minulému státu – a zvykům, zakořeněným mezi občany starého světa. Povstalecká konspirace je jediným místem, kde „kolektivita“ není temnotou, prozrazující dráhu letu světlušek policii, nebo lži, která z individuální mizérie dělá „obecné dobro“. Právě toto činí rozdíl v síle spolupachatelství. Kapitál je především komunita informátorů, svazek, oslabující jednotlivce, jednota, udržující nás rozdělené. Společenské vědomí je vnitřním hlasem, opakujícím „ostatní se s tím přece smířili“. Tímto způsobem skutečná síla vykořisťovaných působí proti nim samotným. Povstání je procesem, odpoutávajícím tuto sílu a spolu s ní autonomii a radost ze života; je okamžikem, když vzájemně myslíme, že to nejlepší, co můžeme udělat pro ostatní, je osvobodit sami sebe. V tomto smyslu to je „kolektivní hnutí individuálního sebenaplnění“.“

Na nože s Existujícím, jeho obhájci a falešnými kritiky

5. Má-li se rozšiřovat anarchistická kritika kapitalismu, měly by být akce pozitivnější, a ne tak destruktivní. Vždyť, jak se přesvědčujeme dnes a denně, lidé chtějí především ekonomickou jistotu, a proto jsou schopni „za pár tisícovek lízat kapitalistům prdel“. Takovou ekonomickou jistotu by jim mohly nabídnout například družstva nebo samosprávné podniky, ve kterých by se učili, jak pracovat podle nehierarchických a neautoritářských zásad.

Ekonomickou jistotu rozhodně nemůže nikomu nabídnout žádná z alternativních forem podnikání, jako jsou například družstva nebo samosprávné podniky. Pokud mají být alespoň minimálním zdrojem obživy, tak musí fungovat na kapitalistických základech. Jsme přesvědčeni, že pokud by v dnešní době nějaká forma obživy nabízel ekonomickou jistotu, sama by se velmi rychle rozšířila mezi lidi, vždyť to lidé chtějí především. Myslet si, že něco nebo někdo může v kapitalismu zajistit lidem ekonomickou jistotu, podle nás poukazuje na špatnou analýzu ekonomiky. Touto analýzou se myslí hlavně otevřít oči a jednoduše se rozhlédnout kolem sebe.

Anarchismus, se ovšem nesnaží o fungování uvnitř kapitalismu, ale o jeho překonání. Tyto podnikatelské aktivity jsou nástrojem kapitalistické produkce, součástí řádu vykořisťování, který se snažíme zničit. Pokud se tedy na takové aktivity, jako jsou družstva či samosprávné podniky, anarchisté dívají z perspektivy útoku, nevidí tam pro něj prostor větší, než v jakémkoliv jiné továrně.

Soustředme se na přítomnost, objevujme nový svět skrze kritiku všeho, co dnes existuje. Hledejme nové obsahy a nové formy boje. Odhalujme obrysy toho, co má být překonáno. Takto vzniká pnutí hrozící roztržkou s Existujícím, od něhož odletují jiskry do všech stran.

Lidé pravděpodobně neposlují kapitalistům kvůli pár tisícovkám dobrovolně. Spíše to dělají, aby vůbec přežili. I když je nutné si uvědomit, že proměny kapitalismu učí lidi milovat své vlastní okovy a ti se tak často stávají dobrovolnými otroky. V dnešní společnosti bez peněz nepřežijete, a tak nezbyvá, než se podřizovat tomu, kdo je zrovna má, chcete-li nějaké získat. To není podle nás jistota, ale spíše vydírání, kterému se snažíme vzepřít. A vzpoura proti vydřiduchům lidem akce dělá radost. Pokud by taková vzpoura byla touhou po pomstě, odříkáním, pouhým útekem z mizérie či pouze logickou volbou, neměla by smysl. Strávili bychom náš život stejně nešťastní jako bez vzpírání se. Pouze pokud útok na to, co nás ničí, dělá náš život radostnějším, pak má smysl tak žít. Pouze tak můžeme prožít život v radosti. To je rozhodně pozitivní.

„VYDÍRAJÍ NÁS, když nám nejdříve upírají přístup k prostředkům pro přežití a vzápětí nás tlačí k tomu, ať si zvolíme, zda budeme námezdně otročit v práci nebo raději hladovět v nezaměstnanosti. Zda se podřídíme ponižujícím zákonům, nebo raději budeme snášet tíhu trestů za neposlušnost.“

ZASTRAŠUJÍ NÁS vždy, když nechceme přijmout ani jednu z jimi vnucovaných možností a místo toho se bráníme.

ROZPOUTÁVAJÍ TEROR, pokud naše obrana překračuje hranice impotentních protestů, které jsou neúčinné, protože jsou svázané normami legislativy.“

Sít revolučních buněk – Komuniké k útoku na policejní vůz
v Janově

6. Destrukce má ještě jednu stinnou stránku – může dojít k zabití nevinných lidí.

Ano. Může dojít k mnoha nepředloženostem. Revolucionáři jsou spořádaný lid, revoluce taková není. Mnoho lidí akce trpí ve vězení právě proto, že se snažili vyhnout všem nechtěným následkům pro nevinné lidi. Hodit bombu do supermarketu plného lidí je asi ta nejjednodušší věc, jakou můžete udělat. Naplánovat však podobnou akci tak, aby se nikomu nevinnému nic nestalo, je mnohem složitější. A stává se, že jsou anarchisté na útěku chyceni jen proto, že odmítnou opětvat střelbu právě proto, aby to v dané situaci neznamenalo zranění či smrt nevinných. Nesoudíme tu, zda je to správné, či špatné, jen upozorňujeme na fakt, který je zřejmý, pokud akce a texty povstaleckých anarchistů sledujete.

Je ovšem velmi důležité zmínit, že k ohrožení či zabití nevinných lidí může dojít i na jiných typech akcí, jako jsou masové demonstrace, stávky, blokády apod. Je taky nutné pozname-

nat, že k mnoha takovým situacím dochází hlavně na masových akcích. Možná je to ona anonymita davu, jakýsi euforický pocit, který může pramenit třeba z toho, že člověk celý život čeká na to správné třídní pnutí, na ten správný čas a trpělivě snáší rány osudu. Když pak onen vysněný okamžik přijde, má potřebu nahromaděnou frustraci někde vybit. Události jako ty v Marfin Bank či Marikaně pak na sebe nenechají dlouho čekat. A jako reakce na tyto události se z řad proletářů ustavuje nová policie, která chce mít násilí pod kontrolou.

Povstalečtí anarchisté raději volí cestu plánovaných cílených útoků. Ty nemohou být zárukou, přece se však zdají být lepší taktikou. Akce v afinitních skupinách s jasným cílem a touhou narušit působení Moci. Tato taktika se dá použít i při masových akcích a nemusíme se tedy spoléhat na anonymitu davu.

Je možné, že pokud se pokusíme zaútočit na stávající poměry ve společnosti, nebude vše probíhat podle nejlepšího plánu a může dojít ke zranění či zabití nevinných lidí. Co víme ale určitě, pokud se o to nepokusíme a společnost bude pokračovat v destrukci stejným tempem, ke zranění či zabití nevinných lidí dojde zcela určitě. A víme to proto, že k tomu už dávno dochází. Třídní boj je probíhající realitou, i když někoho jeho intenzita nechává čekat na větší uvědomění či horší podmínky.

7. Proč povstalečtí anarchisté posílají komuniké například médiím nebo formálním organizacím, kterými opovrhují?

Nevíme, komu kdo posílá jaká komuniké. Je ale možné, že se taková komuniké rozesílají na co nejvíce možných adres včetně oficiálních médií. Názory na rozesílání takových textů se liší. Někteří například navrhují žádná komuniké neposílat, protože útočné akce jsou podle nich dost výmluvné. Jiní naopak za rozesílání komuniké stojí, protože nechtějí dát prostor spekulacím a matoucím závěrům. Komuniké jsou pro ně nejen prostředkem komunikace s jinými skupinami, ale také třeba podnětem k boji či ráznou kritikou. Proto pokud někdo poslal komuniké například oficiálním anarchistickým kolektivům a oni to ignorovali, lehce tím dokázal, jak pravdivá je kritika takovýchto struktur. A stejné je to v případě, že poslal komuniké do mainstreamu.

Nejsme si jisti, kým zde anarchisté přímo opovrhují, přesto by kritika formálních struktur a činů měla právě hnutí odporu pomoci zesílit. Pokud někdo funguje na principu vytváření kladného mediálního obrazu a nepochopil myšlenky anarchismu, může být zaskočen, že se represe obrátí proti němu. I když se tolik snažil být hodný a pozitivní. Změna vnímání a následně i praxe nebo jen nová bezpečnostní kultura tak může hnutí jako celek zesílit. Samozřejmě jedince, kteří se naučili fungovat v šedé ekonomice a jsou zcela propojeni s kapitálem, asi nikdo nepřesvědčí, ti samozřejmě žádný kapitalismus zničit nechtějí. Vnitřní diskuze v takovýchto organizacích však mohou poodkrýt tyto postoje a jiným třeba pomoci prohlédnout pravdu. To by opět mohlo hnutí posunout dále. Nic z toho se stát nemusí, ale může.

Povstalečtí anarchisté často kritizují formální struktury. Musíme si uvědomit, že povstalečtí anarchisté po celém světě mají z těchto struktur bohaté zkušenosti. Často k povstalecké taktice přistoupili po zralé úvaze a dlouholetých zkušenostech. Abyste to zjistili, stačí si přečíst jejich texty. Všechny se

nedají shrnout do krátkého odstavce a není to předmětem tohoto textu. Zkusíme tedy velmi povrchní náhled. Formální organizace se tváří jako pevné, stabilní, silné, otevřené lidem, schopné rychle reagovat a koordinovat své akce. Praxe však jasně ukazuje, že pravdou je naprostý opak. Otevřenost lidem se projevuje jako snaha o přiblížení se či spíše podlizavost a jedinou snahou je nabrat co nejvíce oveček. A tak místo aby organizace byla upřímná a otevřená ve své teorii a praxi, skrývá před lidmi své cíle a praktiky, aby je nevydělala. Spíše tak působí jako určitý předvoj, který ví nejlépe, co je pro ostatní dobré. Rychlost reagovat a koordinovat se prokazuje tak, že se organizace soustředí na jednu či dvě akce ročně, většinou nějaký festival či poklidnou demonstraci, a zbytek roku se na ně připravuje. Při sebemenší nečekané akci, jako je třeba stávka dělníků, pak nezbyvá než zajít za dělníky a rozdat jim pár letáků. Nic jiného se narychlo připravit nestihne. Nebo při neočekávané policejní razii je taková organizace téměř na ukončení činnosti. Nedejbože když zatknou někoho, kdo umí psát články nebo ještě hůř někoho, kdo vybírá příspěvky. To na velkou pevnost nebo stabilitu zrovna nevypadá.

Povstalečtí anarchisté jsou přesvědčeni, že povstalecká taktika zvládá všechny tyto úkoly lépe. Snaží se všechny své cíle, taktiky, koordinaci, ale i kritiky či problémy otevřeně a upřímně sdílet s lidmi např. projektem Neformální anarchistické federace FAI/FRI (viz brožura „Neformální anarchistická federace: FAI a povstalecký anarchismus“).

„Myslím, že další překážkou v možnostech útoku anarchistů je to, jak přistupují k tzv. sociálním bojům. Mám za to, že často začínáme špatnou úvahou: cítíme se být oproti ostatním lidem odlišní, což nás vede k tomu, že sociální sféru považujeme za něco, v čem musíme pracovat a k čemu musíme přistupovat s opatrností, abychom snad nepodnítili v ostatních strach. Pokročilejší pozice proto přinášíme pomalu s tím, že na barikádách budeme moci být pospolu teprve, až bude vše jednoho dne připraveno. Jsem přesvědčen, že anarchisté jsou součástí sociální sféry a musí jednat ve vztahu k ostatním bez všech autoritářských postojů, které nevyhnutelně vedou k politikaření. Anarchisté musí udeřit a zaútočit se vsí svou silou a ostatní, kteří cítí podobné pnutí, budou následovat příkladů těchto akcí. Najdeme nové komplice a nakonec, když se všichni vykořisťovaní rozhodnou povstat, vypukne povstání. Čím jsme ráznější a schopnější udeřit na správná místa, vytváříme o to více možností k rozšíření přímých akcí. To neznamená, že se nesmíme účastnit bojů, které vzplanou spontánně, ale musíme to dělat našimi metodami: sabotáží a přímou akcí.“

Jestliže v jistém místě lidé vyjdou do ulic, aby vzdorovali něčemu špatnému, není pro nás nezbytné, abychom chodili od jednoho k druhému a říkali jim, že s nimi vaříme polentu a snažíme se navýšit barikády ještě o pár centimetrů. To nepřinese povstaleckou perspektivu ani o krok blíž, naopak to naši sílu oslabí. Musíme udeřit na společnost zodpovědnou za znečištění, na ty kdo to plánují, na ty kdo to financují: musíme jasně ukázat, že každý může převzít svůj život do vlastních rukou a zničit ty, kdo jej zničili jemu. Musíme se s policií střetnout nejen tehdy, když se snaží rozpráshit demonstraci, která je v procesu hledání, musíme provokovat a utočit na ně a ukázat tak lidem, že je to vůbec možné, že mohou a musí útočit nejprve na ty, kdo je utlačují. Někteří mohou namítat, že způsob, jakým chápou akci a ostatní věci, může zakrývat autoritářství a vnímání sebe samého jako

předvoj. Já oproti tomu věřím, že můj způsob je protijedem na dvě zla, která zamořují revoluční akci. Nepředstírám, co si přeji, ale říkám jasně, kdo jsem a co chci, a nad to vše v rovném vztahu s ostatními jasně ukazují, že každý může ozbrojenou vášní odporovat status quo.“

Nicola Gai - Naléhavost útoku (z brožury Bastardi! Víím, kdo vás poslal!)

8. Neexistuje důkaz, že se akce opravdu staly. Co když je to jen policejní provokace, která má za cíl rozložit hnutí? Nebo může jít jen o výplod někoho, kdo nemá co dělat, říká si, že by to chtělo nějakou změnu, a tak vymýšlí všechna ta komuniké? Tomu by nahrávalo i to, že komuniké zní stejně.

Podíváme-li se na komuniké z celého světa, jistě zjistíme, že opravdu znějí podobně. Podobně ale také znějí všechna anti-kapitalistická hesla, texty, letáky apod. Je to tak prostě proto, že v zásadě vyjadřují podobné pocity a touhy po nové společnosti. Pokud by se ale někdo namáhal přečíst si komuniké jen trochu důkladněji, jistě by zjistil, jak odlišné vlastně jsou. Jak rozmanité ukazují zkušenosti z bojů, postoje a myšlenky, i když se v mnohém samozřejmě shodují. Chtít jim však porozumět do hloubky by vyžadovalo víc než prosté lingvistické cvičení a snahu text pouze analyticky rozebrat. Chtělo by to cítit touhu v srdci. Touhu, která se dotýká nového jako možnosti ke svému naplnění.

U některých akcí opravdu chybí důkazy, že se staly. U mnohých jiných akcí je naopak důkazů dostatek – forenzní pracovníci, psodvodi a uklízeči čety vám o tom mohou vyprávět. A když ne u nás, tak v zahraničí rozhodně ano. Pro povstalecké anarchisty je praxe neoddelitelná od teorie, je to jejich morální zásada. I když se ale našel takový vtipálek, který by si komuniké vymýšlel, byly by to při absenci praxe citové výlevy nějakého frustrovaného člověka, který ostatním říká, co mají dělat, aniž by to sám dělal. Takové letáky ovšem hnutí tiskne běžně a nikomu to divné nepřijde.

Argumenty o policejní provokaci vychází ze snahy o ovládnutí hnutí. Lidé uvyklí na jednání podobné tomu, které vidíme v oficiální politice, tedy tam kde si vzájemně kamarádi nahrávají, čachrují s hlasy voličů a manipulují s volebními sliby, přenáší toto jednání i do své politiky. Já ti dám reklamu do své brožury a ty pak otiskneš tu mou apod. Činy se pak zkoumají ne podle svého obsahu, ale podle toho, zda je původce jejich dobrý kamarád. Takovému je dokonce dovoleno odchytil se od anarchistických idejí, alespoň pak máme pestřejší diskuzi. Jakmile ale nemají tito lidé činy ostatních pod kontrolou, začínají mluvit o provokaci. Takovému jednání napomáhají oficiální organizace se svými připravenými programy, zavedenými procesy a pevnými strukturami. Než se v takové organizaci podaří něco prosadit, mohou reakcionáři zablokovat snahu prověřenými cestami. Když se ale někdo rozhodne jednat bez svolení oficiálních organizací, je poslední možností, jak tuto snahu zablokovat, označení za provokaci.

Pokud bychom neposuzovali činy ostatních podle toho, zda známe jejich původce, ale podle činů samotných, tedy zda nesou prvky vzpoury a útoku na Stát a Kapitál, prospělo by to jistě povstání mnohem více. Je více než pravděpodobné, že se policie dříve či později pokusí tuto svou oblíbenou taktiku použít. A je jen na nás, zda se podaří vytvořit hnutí natolik

silné, aby takové taktice dokázalo vzdorovat, či ještě lépe ji udělá zbytečnou.

„Opevnění v tomto ideologickém brnění vycházíme do ulic. Zde vbíháme do reality boje, který je strukturován docela jinak, než stimuly, které nevkročily do rámce naší analýzy. Jednoho krásného dne policie zahájí střelbu na pokojnou demonstraci. Struktura reaguje, soudruzi opětuji palbu, policisté padají. Proklatě! Byla to přece pokojná demonstrace. Zdegenerovala do individuální guerillové akce, což musela být provokace. Nic nemůže zajít za dokonalý rámec naší ideologické organizace, která není pouze „součástí“ reality, ale je „vší“ realitou. Cokoli mimo ní je šilenstvím a provokací. Supermarkety jsou ničeny, obchody, sklady potravin a zbraní jsou vyrabovány, luxusní auta jsou zapalována. Je to útok na komoditní spektakl v jeho nejzřetelnější formě. Nové struktury se posouvají tímto směrem. Náhle nabývají formy s pouze minimální nezbytnou strategickou orientací. Žádné zbytečné parádičky, žádné dlouhé analytické předpoklady, žádné komplexní podpůrné teorie. Útočí. Soudruzi se identifikují s těmito strukturami. Odmítají organizace, poskytující moc: rovnováhu, váhání, smrt. Jejich akce je kritika sebevražedného postoje těchto organizací typu počkejme-až-se-to-vyvrbí. Proklatě! To musela být provokace.“

A. Bonanno - Ozbrojená radost

9. I když by nešlo o policejní provokaci a akce se opravdu děly, represe to nenechá bez odezvy. Hnutí u nás ale není dost silné, aby represí odolalo. Díky bezohledné činnosti několika jedinců by tak přišlo mnohaleté úsilí vniveč.

To, že hnutí u nás není dost silné, je rozhodně pravda. Proto je nutné budovat silné hnutí odporu, ne jen přehlídku vegan-ských gulášů. Povstalecká kritika se snaží takové hnutí budovat, což se samozřejmě neobejde bez odporu těch, kteří jsou pevně zakořeněni ve stávajících strukturách, mají své rutinní aktivity, splněné pracovní činnosti, mají svoje hypotéky a bezpečné domovy a touží tak maximálně po dílčích změnách bez větších turbulencí. A jsou díky tomu schopni udusit jakékoliv projevy vášně těch, kteří anarchismus nevnímají jen jako koníček nebo seminárku. Jen aby vše probíhalo podle jejich plánu. Nejprve sociální jistota, pak třídní uvědomění, potom možná nějaké akce a až budou lidé připraveni, pak přijde revoluce.

Za bezohlednou a pro hnutí nebezpečnější považujeme činnost, která nás svazuje kdykoliv zvedneme hlavu, která nám říká, kdy je na co čas, a kdy ne, která udržuje sociální smír za cenu dalších a dalších nevinných obětí, která vyjednává s vykořisťovateli, aby se nic převratného nestalo, která uhasí každý oheň v mladém srdci, která se nás snaží vmanipulovat do alternativních projektů, i když o žádné nestojíme, která degraduje naši důstojnost.

Argument o silném hnutí je starý jako hnutí samo, čímž sám sebe usvědčuje ze lži. Když mnohaleté úsilí k něčemu vedlo, už dávno by se ukázaly jeho výsledky. Například by za ta léta mohlo být hnutí silné natolik, aby se nebálo pár zveřejněných komuniké. Prozatím můžeme vidět pouze ukončení činností, změny názvů, opakující se rutinní akce, dokola vydávané staré texty, ty samá hesla, letáky či plakáty a pořád ty stejné argumenty.

Máme-li brát vážně pokus o zesílení hnutí, měli bychom si asi vyjasnit, čeho vlastně chceme dosáhnout a jak poznáme, že se zesílení daří.

„Samozřejmě nemůžeme popřít, že čím více budeme pro moc reprezentovat nebezpečí, tím více nás bude ona moc obtěžovat a potlačovat. To je však naneštěstí přirozené. Toto zřetězení příčiny a následku neustane, dokud nerozšíříme útoky podporující povstalecké trhliny. Je pouhou iluzí myslet si, že revoluce bude plodem uvědomění vykořisťovaných poté, co byli trénováni v tlocvičnách přechodných bojů. Bojů, které byly vedené minoritami osvícených, kteří je při tom drželi za ruce a o krok před nimi odkládali moment ozbrojeného konfliktu.

Tato taktika je propadákem hned nadvakrát: zaprvé, protože vzdáním se přímé akce se vzdáváme žít plně naše životy a vytvářet naši revoluci teď a tady, zadruhé protože navrhuje, že Stát dá utlačovaným čas k tomu, aby si uvědomili své podmínky, aby se poznali navzájem, zorganizovali se a možná i povstali dřív, než je rozdrtí. Jednoduchým příkladem může být Svobodná republika Maddalena: byla smetena ještě dříve, než se kdokoli vůbec mohl oklamat a myslet si, že pro Státní autority představuje reálné nebezpečí.

Stát má navíc velmi efektivní zbraň, která je možná dokonce mocnější nežli armáda: znovuzískání neboli rekuperaci. Například jakmile se problém s bydlením stane naléhavý a boje a squatting se znásobí, když vyklizení není s to problém vyřešit, vytáhne moc z rukávu legalizaci. Jakmile mají vykořisťovaní střechu nad hlavou, co budou ti, s nimiž jsme bojovali bok po boku, dělat? Buď budou požadovat ještě víc a pokračovat v rebelii, ale mnohem pravděpodobnější spíš je, že budou šťastní, zatímco my budeme nuceni vrhnout se po hlavě do dalšího boje s nadějí, že tentokrát se nám poštěstí víc... Pouze když naše akce nepřipouštějí možnost vyjednávání, když naše akce míří k destrukci toho, co nás utlačuje, není stát schopný oklamat nás rekuperací: buď bude mít dostatek síly rozdrtit nás, nebo bude muset podlehnout.

Pokud máme schopnost zakusit a rozšířit praktický boj a přímou akci, pokud jsme schopni do ohně sociálního napětí přilévat olej jejich obnovováním a přeskupováním se, jsme pravděpodobně opravdu schopni založit prerii ohně.“

Nicola Gai - Naléhavost útoku (z brožury Bastardi! Víím, kdo vás poslali)

Dovětek

Někdy se člověk nemůže rozhodnout, stane se obětí vlastních úvah. Pokud pohlédne do svého srdce, spatří tam záblesk vášně. Bojí se jí však podlehnout. Jsme od mala učeni dělat správná rozhodnutí. V životě však existuje nespočet situací, kdy ať uděláte cokoliv nebo naopak neuděláte nic, vždy se stane

něco zlého. Pokud člověk zůstává v takové situaci paralyzován, je nutné udělat cokoliv, pokud chce rozhodovat o vlastním životě a nenechat svůj život na pospas náhodě. Nezapříčiněná změna podmínek někdy pomůže. Může to být vypálené auto, demonstrace, stávka, leták či rozmluva s kamarádem. Když se pak znovu podíváte do svého nitra, zjistíte buď, že se vašeň vytratila a tomu, čemu jste chtěli věřit, už vlastně nevěříte, nebo vás naopak vaše vášně pohltí. Horší než špatná rozhodnutí jsou jen žádná rozhodnutí. Když neděláte vlastní rozhodnutí, dělají je za vás jiní. Stát a Kapitál. Vy jen stojíte na rozcestí a bojíte se vykročit. Život mezitím plyne dál. Nerozhodnost vlastně neexistuje. Je to jen nedostatek upřímnosti k sobě samému a následně k ostatním.

Brát život s nadhledem a radostí znamená oddat se vášním a experimentům se svobodou. Skočít do vody, když nevíte, jak je hluboká, přináší vždy neopakovatelný zážitek. Někdy bolestný, jindy radostný. Každopádně je to prožitek váš. Není nucen chladnou naprogramovanou realitou kapitálu, kde existuje pouze stagnace, váhání a smrt. Není ani spektakulární podívankou, která má nahradit vlastní pocity a kde jste pouze diváky. Ano, experimentování se svobodou může být bolestivé, ale bude vaše. Přijmout svobodu znamená přijmout odpovědnost. Ať už budete věřit čemukoli, pokud podle toho nebudete žít svůj život, nebudete ho žít šťastně. Váš život je to jediné, co zatím ještě máte. Není to napořád. Propustit vášně z vězení znamená učinit významný krok ke svobodě. A o to nám jde.

„Pokud si ti, kteří bojují za zboření stavby současné společnosti, nepřejí zradit sami sebe a jiné lidi, musí se postavit tváří v tvář skutečnosti, že podvrtná činnost je hra divokých, barbarských sil. Někdo jim říká kozáci, někdo chuligáni; ale stále to jsou jednotlivci, jejichž hněv nebyl potlačen sociálním smírem. Jak ale vytvoříte novou komunitu, když budete vycházet z hněvu? Zastavme nyní kouzelnické triky dialektiky. Vykořisťovaní nejsou nositelé žádného pozitivního projektu, ať by jim byla třeba beztrždní společnost (což až příliš důvěrně připomíná další systém produkce). Jejich jedinou komunitou je kapitál. Mohou tomu uprchnout pouze tím, že zničí všechno, co je činí vykořisťovanými: mzdy, komodity, role a hierarchie. Kapitalismus nevytvořil podmínky pro vlastní překonání do komunismu – slavná věta o tom, že buržoazie si vykovala zbraně vlastního zničení – ale vytvořil podmínky pro svět plný hrůzy.

Vykořisťovaní nemají nic, co by vzali do samosprávy, kromě vlastní negace. To je jediný způsob, jehož pomocí mohou spolu s nimi zmizet i jejich šéfové, vůdci a ti, kteří přikyvují na všechno možné. V tomto „nezměrném úkolu naléhavého zničení“ musíme bezprostředně nalézat radost.

Je nezbytné vyzvat na souboj všechno řečené a nakonec, jít do bitky na nože se životem.“

Na nože s Existujícím, jeho obhájci a falešnými kritiky

ABYCHOM ZA PADESÁT LET NESTÁLI NA STEJNÉM MÍSTĚ

Seb

Kapitalismus, řekne se, a všichni pokyvují hlavami na srozuměnou, že vědí, o co jde. „Přeskočme to, k věci prosím.“ A stejně to je se slovy vykořisťování, revoluce, třídní boj, proletariát, buržoazie, ba dokonce anarchismus nebo komunismus. U takového ozbrojeného boje nebo diktatury proletariátu se ozve nesouhlasné mručení, u samosprávy a svobody zase lidem třeba vytane na tváři úsměv. Pod slupkou těchto gest se ale často skrývá, zdá se mi, lhostejnost, neporozumění, neupřímnost.

Myslím to takhle: když se řekne kapitalismus, jednomu na mysli vytanou zbohatlíci v SUVčkách, jinému nadnárodní korporace, třetímu zase třeba prostě to, že ráno musí vstávat do práce. Všichni se shodnou na tom, že je to tady teď pěkně sere a chtěli by kapitalismus vidět na smetišti dějin. Každý ale jako svého nepřítele očividně vidí něco jiného, a podle toho pak i jedná (pokud tedy jen neteoretizuje, ale to je zase jiná pohádka).

V roce 1926 vydala skupina Dělo truda Organizační platformu všeobecného svazu anarchistů, ve které mimo jiné lamentuje nad tím, že jedni chtějí hrušky a druzí chtějí jabka, ale přitom si všichni říkají anarchisty, podávají si ruce, poplácávají se po zádech a ani na moment je to nezarází.

V roce 2010 zase Jaime a Hanuš vedli diskusi nad tím, co všechno se v českém anarchistickém hnutí v devadesátkách posralo. Prý jsme žili a stále ještě žijeme v prostředí, které je „myšlenkově i akčně protikladné, kdy se pokládá za normální, že vedle sebe existují navzájem se popírající teorie a praxe.“ Nepřijde vám to povědomé?

A co z toho? Kývání hlavami a ticho po pěšině. Všem je to jedno. Jaime a Hanuš nám přece nemají co radit, sami beztak můžou za většinu z toho, co kritizují a Dělo truda? To je dávná historie, která nám dnes nemá co říct, vždyť ani proletariát prý už není tím, co tehdy býval. To, co kritika ale opravdu říká, zůstává, ať už vědomě, nebo nevědomě, nedotčeno.

Navážím se vlastně do dvou věcí současně. Zaprvé – kašle se na teorii a na to, jak pojmy chápeme. Jakoby nikdo nechtěl jít do hloubky a pátrat po podstatě, pokud ji autor nenacpal do prvních 140 znaků. Zadruhé – a to se odvíjí právě od toho, že chápeme pojmy dost odlišně, kašle se na to, že jedni chtějí jabka a druzí hrušky. Hlavně, že je nás hodně, vždyť v počtech je síla.

Proč ale vlastně píšu tento text? Protože to v hnutí v souvislosti s útoky Sítě revolučních buněk zase trochu zašumělo a zrcadlo se zase o kus pootočilo na nás samé. Pro jedny to byly nezodpovědné útoky leda tak odrazující společnost od zhlédnutí se v anarchismu, pro druhé to byly policejní provokace přivolávající přísné oko represe a dost možná i naprosto vymyšlené akce, pro jiné to zase byly nicotné činy, pro které ještě neuzrála ta správná doba. Ať už byly útoky pro širší veřejnost jakkoli bezvýznamné, protože se o nich vlastně neměla odkud dozvědět (a už vůbec ne o idejích, které za nimi stojí), rozhodně nemusí být bezvýznamné pro zdejší hnutí. Pokud ale

bude povstalec odsuzovat jako nezodpovědné sráče, provokátéry nebo autoritativní předvoj, ztratí zase jednu z možností, jak se posunout dál.

Takže když se vrátím na začátek, když se řekne kapitalismus, snažme se mít jasnou představu toho, co kapitalismus je a kde ho to může bolet nejvíce. Pozastavujme se i nad zdánlivými samozřejmostmi a pojmy. Vyrovnávejme se s kritikou a budujme a upevňujme si tak svoji pozici. Znovu a znovu.

Už však vidím, jak se přede mě někdo staví a s plivnutím do tváře mi říká, že mu nemám co říkat o tom, co má dělat. A třeba se na mě oboří s tím, že nechce padesát let svého života čekat, až nepřítele dokonale zanalyzuje a objeví jeho nejzranitelnější bod, na který pak, pokud ještě bude mít dost sil, zaútočí, aby nakonec zjistil, že jeho analýza byla špatná, že se nic nezměnilo a on stojí tam, kde stál na začátku. Tak to ale přece nemyslím. Neonanuju nad teorií, analýzami, historií nebo akademickým jazykem. Vlastně je mi z toho všeho často na blití a raději mám něco jasného, přímého, lidského. Něco, u čeho nemusím mít v druhé ruce slovník cizích slov nebo se každou chvíli ptát „co to znamená“ a „jak to myslíš“. Chci jen říct, že pokud se na teorii vykašlete, tak za těch padesát let útočení možná budete stát na úplně tom samém místě, kde jste stáli před lety. Stejně budete muset dál ráno co ráno vstávat do práce (pokud ovšem nejste desperáti) a stejně na tom budou vaše děti, přátelé a miliardy dalších lidí.

Nemusíte na to studovat celý Kapitál, Bakunina, Kropotkina a kdoví koho ještě. Nenechte se ale ukolébat tím, že zapálené logo McDonaldu zničí celý kapitalismus. Takový čin vás sice může zahřát u srdce a je to tak správně! Jen do toho! Ale pokud taková akce ve výsledku skončí bez jakékoliv diskuse a nebude se nikam vyvíjet, je to myslím něco jiného, než činnost, která na horizontu sleduje jeden jasný bod, kterým je překonání kapitalismu. Představte si fotbalové chuligány, kteří mají z rozbíjení stadionu upřímnou radost a potěšení. Myslíte si snad, že jejich jednání vede k překonání kapitalismu? Neupírám akcím motiv čiré radosti a potěšení, ale soustředím se na jejich posun, na jejich potenciál roznítit něco celistvějšího.

Jedna brožura od Elephant Editions ukrývá dobrou připomínku – „z každé diskuse se musí stát diskuse nad strategií, nad hodnocením prostředků a nad dosažením cílů“. Jinými slovy – kdy zaútočit, čím zaútočit a na co zaútočit, abychom za těch padesát let nestáli tam, kde jsme stáli předtím. Diskuse se totiž nemají vést pro diskuse, mají se vést pro praxi, protože jedině ta mění svět. V takových rozhovorech přirozeně vyvstanou další otázky, které budou realitě vzdálenější, jako třeba ta, co je to kapitalismus a co mu umožňuje, aby pokračoval. Během nich ale neztrácíme z očí právě onen kýžený bod na horizontu, naši krásnou polárku.

Nad tímto vším ale stojí ještě něco zásadnějšího. My sami. Vykašlete se alespoň na chvíli na své organizace a skupiny. Budte k sobě upřímní a zamyslete se nad tím, jak upřímně to vlastně s tím „posíláním kapitalismu na smetišť dějin“ myslíte. Je to

pro vás poznaná životní nutnost, nebo spíše koníček, protože vás prostě baví promítat filmy, debatovat s lidma a sázet u toho mrkve? Bouříte se, protože na konci měsíce věčně nemáte na jídlo, šéf vás ojevává na přesčasech a vodu pod barákem vám znečišťuje nedaleká továrna, nebo se vám líbí image rebela – všechny ty hadry, nasraná hudba a to, že jste oproti zbytku společnosti prostě jiní (rozumějte lepší)? Když si přečtete report z pražského bookfairu s názvem „Sešlost snících revolucionářů“, kde se třeba píše, že čeští anarchisté „přes jejich hesla o třídním boji a násilí mají do extremistů daleko“ a jsou proto spíše „Takové spokojené společenství dobrých kamarádů“, jak zareagujete? Jste nasraní, text nazvete buržoazní sračkou a kritiku shodíte ze stolu se slovy, že autor nic nepochopil, nebo o tom přemýšlíte, protože by na tom mohlo být něco pravdy, protože vám záleží na tom, aby pravdu neměl?

Když to shrnu, tak mám prostě strach, že teď a tady, když se zase anarchistické vody trochu hnuly, se diskuse (nejen v hnutí, ale především v nitru jedinců samotných!) omezí na prosté opakování řečeného, na povrchní kecy o represí a potřebě dobrého PR (samozřejmě umně skryté pod hromadou sraček) místo aby si všichni dotčení položili pár zásadních otázek a zatoužili si na ně upřímně odpovědět. Třeba by jim pak došlo, že anarchismus stojí už svou podstatou mimo zákon, a to, že se o nás represe ani za mák nezajímá, je spíše důkazem naší impotence, než úspěchu. Že ani miliony vysázených mrkví a rozdaných gulášů nás k revoluci neposunou o kus blíž a možná, že to neudělají ani miliony bezmyšlenkovitě hozených molotovů.

SOCIÁLNÍ VZTAH NEJDE VYHODIT DO POVĚTRÍ?

Týna Trnková

(Autorka tento text původně publikovala v A-kontra (září 2015). Redakce Dialogu publikuje přepis tištěné verze článku.)

“SMUTNÝ ŘÍZEK – TO JE MALÉR, TO JE MALÉR!!! Ty, co se sem a jinam kýblují, nepodporujeme... Už to, že nejí ŘÍZKY, napovídá, že s našimi zvyklostmi a tradicemi nemají opravdu nic společného. Někde jsme četli, že naše tradice je ani nezajímají...”

Marketingový manažer pražské restaurace Řízkárna sdílel obrázek smutného Řízku. Je smutný, protože lidé jedí hummus místo řízků, a zapomínají tak na české tradice. V případě Řízkárny na několikaletou tradici nevyplácení mzdy za práci. Někteří lidé komentují tuto fotografii slovy “Zapálila bych jim další auto” – a já to, i když stojím na škále aktivismu blíž u psaní článků než zapalování aut, chápu.

Běh na škále, běh noci

Hnutí, o kterém mnozí tvrdí, že ani neexistuje, čelí státní represí a k operaci Fénix přistupuje svébytně. Odmítáním aktivit Sítě revolučních buněk (SRB), odsuzováním násilných činů, skálopevným přesvědčením o nevině všech kolem nás.

Pokud jsem psala o škále aktivismu, jedním jejím pólem se nově stává terorismus (pokud se tak má pojmenovat přání policejních agentů zapálit vlak molotovem), zatímco tím druhým je jakési teoretizování o lepším světě a stavění se do pozice těch hodných, slušných, angažovaných občanů, demokratů. Všichni rychle přebíháme na tento konec stupnice. Intelektuálové říkají, že v minulosti se akce, jaké provádí SRB, neosvědčily a že ohrožují celé hnutí, menší intelektuálové říkají, že na ně ještě není ten správný čas, a někteří jsou prostě jen vystrašení. Na tohle nepřistoupím. Nevím jestli SRB vůbec existuje, nevím, kolik z jejich činů mají ve skutečnosti na svědomí fyzické (a jejich agentů), ale pokud existuje a páchá násilí na majetku,

rozumím tomu. Rozumím tomu, že zatímco my debatujeme u šestého cideru o kampaních a projektech, o demonstracích a blokáдах, někde jinde běží skupina lidí nocí udělat přímou akci. Rozumím tomu, že někdo raději zapálí auto majiteli Řízkárny, než aby si dal čaj a blokoval jeden stůl na dvě hodiny. Rozumím tomu, že postautonomové jdou blíž k lidem a nosí barevné oblečení, stejně jako chápu, že radikální odnož hnutí osvobodí několik zvířat. Sociální vztah se možná nedá vyhodit do povětří, ale auto člověka, který se chová jako úplný hulvát, ano.

Nevím, která cesta je ta správná, ale svět kolem mě je pořád plný násilí, rasismu a xenofobie. Je to nepřátelský svět a to, že se poslední roky hnutí změnilo v kroužek vzdělaných diskutérů a demonstrantů ochotných jednat s policií a spolupracujících s nevládkami, nevedlo k viditelné změně ve společnosti.

Hranice

Nemyslím si, že útoky SRB mohou takovou změnu přinést, nicméně je chápu jako součást radikálního aktivismu, ke kterému se někteří uchýlí. Ostatně jsme to my sami, kteří minulých deset let volali po přímých akcích a vysvětlovali, v čem můžou být přínosné. Jsme to my, kdo obsazuje domy, staví se neanarchistickým pochodům, jsme to my, kdo jezdí načerno a krade wi-fi. Máme jiné hranice a je dobře, že mluvíme o tom, co pro hnutí akce SRB a jiných skupin znamenají. Nezapomínejme ale, že zatím co u toho dopíjíme šestý cider, někdo jde nocí udělat přímou akci, protože je to jeho boj, který pokračuje a který nám má možná připomenout něco o nás samých.

NASRAT NA ANARCHISTY, NASRAT NA FÍZLY

Sráč

Můj text není konkrétně o SRB, ale o povstaleckém anarchismu obecně. Napsal jsem ho, protože v akcích SRB vidím povstaleckou podstatu a chtěl bych ji rozvést.

Všechno tady bylo a všechno bylo k hovnu, není na čase si to přiznat? Všichni to kdesi uvnitř tajně víte, ale tváříte se, že to tak není. Raději opakujete ty stejná hovna pořád dokola. Letáky, demonstrace, zahrádky – hlavně uvědoměle, anarchisticky! Na to říkám nasrat! Nasrat na všechny ty tyjátry, které děláte stejně jenom proto, abyste měli dobrý pocit z dobře odvedené práce. Zaklínáte se uvědoměním. Musíme lidi připravit na revoluci. Co je to za kec? Jak je připravujete? Na jakou revoluci? Revoluci zahrádkářů a pseudointelektuálních analytiků? Bereťe si do huby proletáře, ale stejně jimi pohrdáte jako kusem neuvědomělého hovna. Už to slyším, lidi jsou ovce, rasističtí blbečkové, atd... Jo, asi jsou, ale kdo jste kurva vy?

Kdo jste, když mluvíte o uvědomění, ale zároveň pohrdáte těmi, kteří se mají údajně uvědomit? Mluvíte o hnutí, ale co to je? Mluvíte o tom, že je nutné něco dělat, ale zároveň dodáváte, že nenastal ten správný čas. Onanujete nad fotkama hořících aut, ale zároveň odsuzujete násilí. Vydáváte letáky, ale zároveň se bojíte mluvit na rovinu. Schováváte se za líbivé a nic neříkající fráze a přitom usínáte s dobrým pocitem, kolik jste toho udělali pro revoluci.

Pardon, víc jste toho vlastně udělat nemohli, on ještě nenastal ten správný čas, ještě nenastaly ty správné podmínky, ještě neopadalo listí z dubu. V Řecku možná (ale jen trochu), ale tady rozhodně ne. Tady se nic neděje, tady chci pes. Musíme ještě vydávat letáky, brožury, hlavně agitovat a uvědomovat. Hovno! Na tohle vám z vysoka seru. Nechci sedět a čekat. Čekat na to, než mě exekutor dožene k sebevraždě, než mě šéf sedře z kůže, nebo než se utopím v těch vašich hovnech. To se raději nechám zastřelit fízlem.

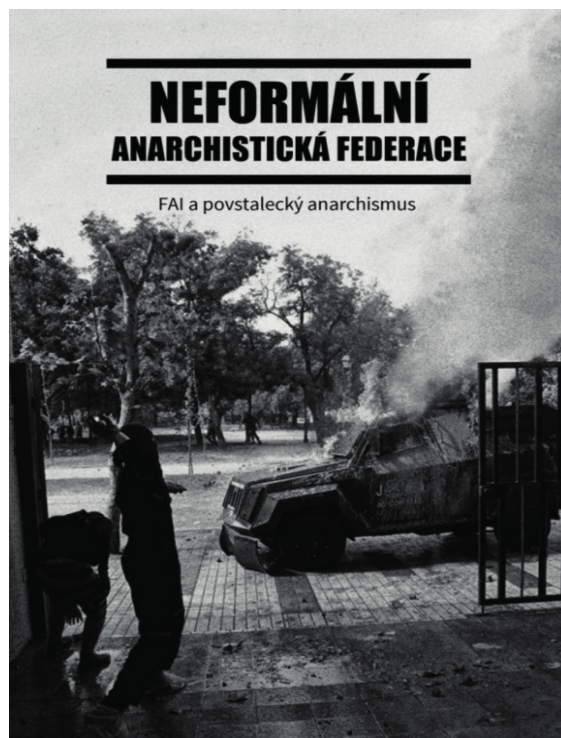
Analýza je nutná, říkáš. Jasně, ale k čemu ji pořád dokola opakovat? Proč stále rozpitvát tu kapitalistickou sračku, která tady smrdí už několik set let? Já cítím její smrad pokaždé když musím jít do práce, pokaždé, když platím za žrádlo. Cítím ji, i když se chci jít vysrat a stejně tak ji cítím v posteli, když se chci v klidu vyspat. Postupně se proměňuje, ale podstata zůstává. Je jedno, jestli je natřená na rudo nebo se začíná přetírat na zeleno, na to já seru. Žiju tady a teď a vidím, co se děje. Chci vzít šutr a rozmlátit první věc z téhle sračky, kterou potkám. Pro tebe to bude unáhlené a iracionální. Jasně, ale někdo musí kurva začít. Proč bych to nemohl být já? Nejsem snad součástí těch, po kterých se kapitál veze? Jsem snad něco víc kvůli tomu, že si říkám anarchista? To si myslíš asi jen ty!

Možná, že to co jsem rozmlátil bylo k ničemu, uznávám, ale co, vidět to napadrt mě upřímně zahřálo. Navíc půjdu dál, šéfovo rozmláčené auto nestačí k zastavení vykořisťování, ale považuji to jen za začátek. Za drobný krůček, za střípek v té obrovské a nezměrné mozaice, kterou kdosi pojmenoval světová revoluce. Celkový obraz bude krásný, ale je mi jasné, že bude draze zaplacen potoky krve, slz a oblaky kouře.

A co ty? Budeš dál raději dřepět a analyzovat? Také se může stát, že až tu svoji analýzu dokončíš a podíváš se z okna, tak zjistíš, že můžeš začít znovu. To tvé čekání přestávám chápat. Je to snad ze strachu? Sakra, já mám také strach. Bojím se, třesu se strachy, ale zároveň si říkám, že nemám co ztratit. Co mi mohou vzít? Svobodu? Nebuď směšný! Tohle je to, co mě posiluje. Vědomí toho, že když nic neudělám, tak chcípnu ve sračkách. A to je sakra silná motivace. Lepší žít hodinu jako tygr, než celý života jako červ. Ano, nikdo sice neviděl předložku z červí kůže, ale chceš se pořád jen bídne vrtat v hovnech?

A nebo je háček někde jinde? Že tobě se tady líbí, že ty jsi vlastně spokojený s tím co máš? Teplé místečko, splacená hypotéka, víkendový anarchismus. Kruci, vzpomeň si na ta hesla, která pořád omíláš. Že prý nikdo není svobodný, dokud nejsou svobodní všichni. Bylo by to k smíchu, kdyby si je začal brát vážně, co? Na tohle nemůžu říct nic jiného, než nasrat. Nasrat na ty tvoje hovna. Nezapomeň, že hovno – hovno hoří!

Třeba si to dočetl až sem, gratuluju! Ušklíbáš se a říkáš si, to je ale magor – nic jsi nepochopil.

Stahuj v pdf na www.jailbreaking.noblogs.org

Neformální anarchistická federace - FAI a povstalecký anarchismus

Publikace o tom co je Neformální anarchistická federace - FAI, jaké má cíle a jaké metody boje preferuje.

UČME SE PLAVAT V PROUDU TŘÍDNÍHO BOJE !

buňka Proletářská solidarita / Síť revolučních buněk

Mnoho věcí se lidé učí díky praktickým krokům a především jejich opakováním. Chodit, mluvit, číst, plavat. Vše zvládáme díky tomu, že jsme s tím někdy postupnými kroky začali a opakujícími úkony se v tom zlepšovali. Mnohé "revoluční" skupiny jakoby nechtěly přijmout skutečnost, že hnací silou protikapitalistického odporu je stejný princip. Ten určuje, zda se stáváme boje schopnými nebo naopak zůstáváme těmi, kdo o boji mluví, ale neúčastní se ho.

Mnoho anarchistických a marxistických skupin se shoduje v jedné věci: komunismus může být rozšířen jen díky revolučnímu proletářskému boji a ten musí nezbytně mít povstaleckou povahu. Kolik skupin ale podle toho skutečně jedná? Nespočet jich hovoří o potřebě útočit na vztahy, které jsou jádrem kapitalismu. Druhým dechem vždy neváhají dodat, že je potřeba s útoky zatím vyčkávat na vhodnou příležitost. Na dobu až nás bude více, až masy budou nakloněné revoluční změně, budou uvědomělé a organizačně schopné. A tak se celá desetiletí jen čekalo. Čeká se i dnes a mnozí budou čekat i zítra, za týden, za rok až do doby, dokud naposled nevydechnou.

Copak není dostatečně zřejmé, že neustálé vyčkávání má silně paralyzující účinky? Lidé se jím učí uhnízdít ve vyčkávací pozici a znehybnit se. Schopnost zaujmout konfrontační pozici si takto ale nikdy neosvojí. Pochopitelně, nelze se přeci naučit určitým pohybům, pokud se je nepokoušíme realizovat a místo toho jen čekáme a mluvíme o nich. Nikdo se nenaučil chodit vyčkáváním v sedě, nikdo se vyčkáváním nenaučí ani bojovat. Zdá se, že lidé kolem Sítě revolučních buněk (SRB) jsou v Česku jedni z mála, co toto nejen chápou, ale také v souladu s tímto poznatkem jednají.

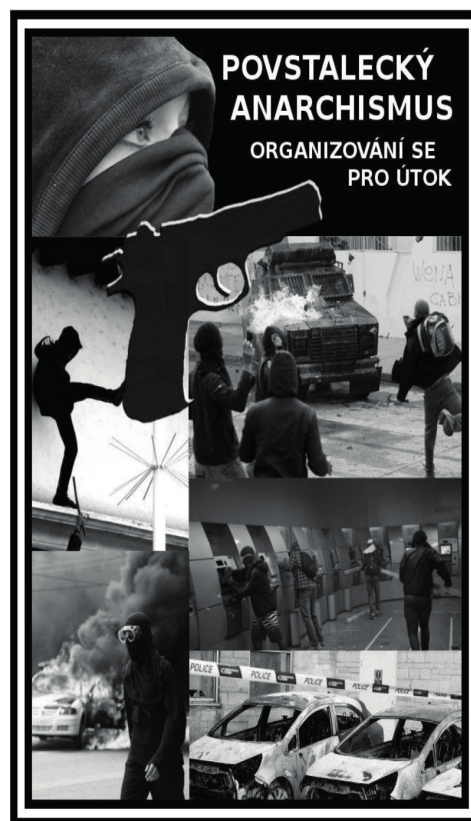
Nespočet "anarchistů" a "marxistů" si zvyklo do všech stran křičet cosi o tom, že jejich vyčkávání na povstaleckou budoucnost je provázeno mnoha plodnými aktivitami v současnosti. Jak nás ale takové aktivity připravují na boj? Co nás učí? Od skutečného boje nás vlastně spíše odrazují. Učí nás totiž osekát a zahodit vše, co je ve vztahu ke kapitalismu podvrtné, a operovat jen s tím, co ho nemůže reálně ohrozit: S verbální a psanou kritikou, legálními protesty, informováním o povstaleckém boji v jiných zemích, bez ochoty účastnit se ho tady a teď.

Stále se tak nějak zapomíná, že samotné publikování článků o probíhající třídě nás nemůže naučit jednat v afinitních skupinách, které se těchto bojů účastní. Pouhé vylepování plakátů na podporu vězněných soudruhů nás zase nikdy nenaučí efektivně čelit policejní represí. Jakoby snad bylo zapomenuto i to, že internetové sdílení videí z nepokojů nás nikdy nenaučí provádět sabotáže ani vyrobit 'molotovy' a vrhat je na správné cíle. Dokonce ani účast na ohlášené demonstraci nás nikdy nenaučí zaútočit na třídní nepřátele tam, kde nás neočekává v plné výzbroji. Zkrátka, pořád se zapomíná, že určité postupy a dovednosti potřebné pro revoluční boj, je nutné se učit jejich praktikováním. Nelze je jednoduše okoukat

od druhých. Nelze se je naučit ani důkladným studiem. Nestačí pouze čekat a sledovat. Nestačí číst a mluvit o lidech, kteří se boje účastnili někdy v minulosti, nebo snít o tom, že se ho sami v nejasné budoucnosti budeme účastnit také.

Písmena a slova jsou jistě důležitá. Mohou být nástrojem, který nám pomáhá analyzovat situaci. Mohou se stát politickým kompasem umožňujícím najít správný směr. Prošlapávat tento směr nás ale nenaučí. Kroky se naučíme dělat, jen pokud jsme v pohybu. Jen pokud po každém pádu následuje snaha zvednout se, kriticky zhodnotit chyby a následně pokračovat v dalších krocích. Revoluční pohyb je nutně spojen s ochotou proletářských skupin dělat subverzivní kroky. Nehybné žvanění o tom jak se věci měly dříve a jak by se mohly mít v budoucnu, nás tyto kroky nenaučí.

Zkrátka, je potřeba opustit vyčkávací pozici a nehybnost nahradit útočnými pohyby. Nestane-li se tak, potom každá revoluce bude postrádat bojeschopné elementy. Každého, kdo se již nyní neučí plavat v proudu třídního boje, toho snadno spláchne každá revoluční vlna. Nelze spoléhat se, že samotný třídní instinkt dokáže připravit dělnickou třídu na klíčové srážky s kapitálem. Sociální bouře často přicházejí bez ohlášení. Jen ti připravení je dokážou nejen ustát, ale také se jich aktivně účastnit a využít jejich revoluční potenciál.

Povstalecký anarchismus - organizování se na útok

Text, který popisuje historickou tradici povstaleckého anarchismu a odkrývá jeho principy.

Stahuj v pdf na www.revolucnibuncky.noblogs.org

MLČENÍ ZNAMENÁ SOUHLAS

Jaroslava S.

(Autorka tento text původně publikovala v A-kontra (září 2015). Redakce Dialogu publikuje přepis tištěné verze článku.)

Nedávno policie zařadila vyšší rychlostní stupeň v boji proti "levicovému extremismu". Neznám moc lidí, kteří by se označovali jako "levicoví extrémisté". Za levicové se neoznačuje ani většina anarchistů a anarchistek, co znám. Ale to nic neznamená, protože možná už čtením tohoto plátku se tě operace Fénix týká ať chceš nebo ne. Celá policejní akce je mimo jiné i prověrkou hnutí, otestováním, zdali nás vlna represí smete, nebo nás posune dál a vyjdeme z toho silněji.

Zdánlivě se mělo jednat o zásah do nejradikálnějších vod, o odkrytí "teroristické" skupiny, takzvané Síť revolučních buněk (SRB). První reakce mnoha lidí z antiautoritářských hnutí mě nepříjemně překvapila. Jednotlivci i celé organizace zaujímali pozici "mrtvého brouka", rozuměj: "Když se budeme tvářit, že se zatčenými a SRB nemáme nic společného, represe se nás přestanou týkat, tím se zachráníme". Někteří došli dokonce tak daleko, že nechťeli mít nic společného ani s těmi, kdo podporovali zatčené nebo publikovali komuniké SRB. Jako by ÚOOZ přes noc zapomněl, kteří lidi a skupiny spolu pracovali před zásahem.

Policie rámovala celou operaci Fénix jako akci proti SRB a obviněné označovala skrze média za její členy a členky, což se později ukázalo jako výmysl. Mám za to, že kdyby tohle a nasazení policejních provokatérů nevyšlo na povrch i dnes by zadržené podporovalo mnohem méně lidí. Ukázalo se ale, že nikdo ze zadržovaných a vyslychaných nebyl obviněn z žádné akce pod kterou by se SRB podepsala. Policie dokonce rozkrýtí SRB použila jako záminku a lhala státnímu zástupci u soudu, aby si mohla pozvat na kobereček aktivisty, které podezřívá z participace v jiných skupinách, například bojujících za osvobození zvířat.

Nejsme teroristé! A podporovat je nebudeme!

Hned po první vlně zatýkání a domovních prohlídek vyšla zpráva nesoucí název Nejsme teroristé podepsaná "neparlamentní levicí". Z toho termínu se mi zvedl tlak, až samovolně vypadla Emma Goldman z knihovny, ale chápu, že někdy je třeba reagovat rychle a na konsenzus všech není čas. Hlavně mi ale připadalo, že hnutí se příliš alibisticky odtahuje od "tamtěch teroristů", kteří s námi nemají nic společného. Připadalo mi jako chyba vycházet z tvrzení policie. O "levicových radikálech" a "extremistech" vůbec už policie řekla a média napsala tolik lží, že je zarážející, že právě v takovou chvíli se stává policejní verze téměř faktem. Mnozí zvolili ve svém vystoupení proti operaci Fénix vyčkávací taktiku, která se nesla v duchu: "Když je za terorismus odsouzení, budeme tím pádem také považováni za teroristy. Musíme počkat, jak to dopadne!"

Myslím si, že by naše reakce měla být přesně opačná. Ve chvíli, kdy jsou anarchisté označeni za teroristy a v médiích je z toho velká kauza, je podpora ještě důležitější a my se musíme ozvat ještě hlasitěji. A to bez ohledu na to, jestli obvinění měli v úmyslu hodit zápalnou láhev na vlak s vojenským materiálem, který je celooceľový a nepřeváží lidi, nebo ne. V porovnání s tím, kolik škody způsobí takový vojenský materiál, by byla tato akce jen symbolickým vyjádřením nesouhlasu. Přiznávám,

trochu hlasitějším vyjádřením nesouhlasu, než je většina "našich" akcí, ale stále spíše symbolickým. A ano, i v takovém případě bychom se měli ozvat a nahlas vyjádřit solidaritu, protože i taková přímá akce je v porovnání s užitím vojenského materiálu spíše bojem proti terorismu než teroristickým činem samotným. Jak se říká "válka je terorismem bohatých a terorismus je válkou chudých". Termín terorismus bychom měli vyvracet a ne na jeho logiku přistupovat.

Kdo by se SRB souhlasil?

Zveřejnění komuniké SRB na webových stránkách té či oné skupiny bychom neměli nutně chápat jako jejich podporu. Jde hlavně o nabídnutí prostoru skupinám, které ho jinde mít nemohou. Z bezpečnostních důvodů není možné na schůzi veřejně obhajovat svoji taktiku podobného charakteru. Militantnější skupiny proto nemají na svou obhajobu jiný prostor než svá komuniké. Jiné aktivity nebyly nikdy natolik ostře kritizovány, aby to vedlo k mazání odkazů na skupiny, které vydávají komuniké k těmto aktivitám na svých stránkách. A to se v českých aktivistických kruzích vydávaly brožury fetišizující násilí proti fašistům nebo brožura na podporu Igora Oliněviče, jenž měl svou politikou a praxí k SRB velmi blízko.

Názor, že bez SRB by represe nikdy nepřišly, slychám velmi často. Rozhodně mi nepřipadá schizofrenní proti represím tvrdě vystupovat a zároveň nemít problém s útoky SRB na policejní vozidla, které podle uveřejněných prohlášení stále pokračují. Zablokování nebo dokonce násilné rozeznání fašistického mítinku, nevítaná návštěva náckovské chlastačky, která poslala pár oslavenců do nemocnice, nebo prosté strhnutí a zničení nacionalistického banneru nejednou vyvolalo reakci, při níž fašisté zaútočili na naše místa nebo jednotlivce z našich řad či prostory, které se profilují antifašisticky. A jak už to bývá, ve většině případů to neodnesli ti, kdo by s útoky měli cokoliv společného. Přesto to nedáváme za vinu antifašistům a antifašistkám. Nehledě na to, co kdo náckům provedl, budeme ho podporovat a fašisty a jejich činy nebudeme nikdy považovat za legitimní. Stejný přístup bychom měli zaujmout i vůči státu, respektive jeho represivním složkám. Fakt, že na ně někdo útočí jim nedává žádné právo s námi takto jednat.

Z anarchistických pozic, odsuzujících stát jako ze své podstaty opresivní aparát, bychom měli přinejmenším chápat pohnutky těch, kdo útočí na majetek policie. Když už ne podporovat, nepovažovat aspoň reakce státu za legitimní. Je také důležité si uvědomit, že tyto sabotáže byly nebo měly být vedené na majetek, nikoliv na lidi, na rozdíl od využití onoho vojenského materiálu nebo policejního násilí, kterého nejen "levicoví extrémisté" měli možnost už tolikrát ochutnat. Jak nám dokazují příklady z celého světa, represe proti anarchistickému a radikálně ekologickému hnutí a dalším sociálním hnutím nejsou ničím novým ani neobvyklým. Dokud budou tato hnutí narušovat chod systému, ať už politického nebo ekonomického, anebo nabízet reálnou alternativu a vyvíjet subverzivní činnost, což věřím je naší agendou, musíme s represemi počítat.

Skutečně nepodpořit?

Takhle rozsáhlá akce proti "levicovým extremistům" v ČR nemá obdoby. Naneštěstí na některých webových stránkách to stále vypadá, jako by se nic nestalo. Paradoxně se můžeme dočíst o podpoře politických vězňů po celém světě, ale o těch českých nic. Nikomu se nedá vyčítat, že ho od jednání odradí riziko domovních pohlídek, návštěv kriminální policie v zaměstnání, zatčení nebo dokonce roků ve vězení. Je celkem přirozenou reakcí stáhnout se ve stylu "zachraň se, kdo můžeš".

Na různých místech světa se ale už v minulosti ukázalo, že stáhnout ocas v takové chvíli stejně nepomůže, naopak z dlouhodobého hlediska je to kontraproduktivní. Když zavřeme oči a distancujeme se od obviněných, ukážeme represivním slo-

kám, že přesně takový typ represí funguje. A jelikož funguje, budou ho používat dál. Jako obhajoba jim poslouží příběh, ve kterém je "levicový extremismus" automaticky ztotožnovám s terorismem. Pokud nás represe rozdělí a budeme se bát obviněné podpořit, nejenže to budou mít obvinění mnohem těžší, ale pro policii bude jednodušší zdiskreditovat ty, kdo se je podpořit rozhodli.

V případě, kdy stát úspěšně ovlivňuje veřejnost, je náš hlasitý odpor klíčový. Když už ne ze solidarity, mělo by být v zájmu každého, kdo si cení své svobody nesouhlasu, vystoupit a reagovat pokaždé, kdy jsou ostatní stíháni za jejich politickou orientaci.

LEPŠÍ HOLUB V HRSTI NEBO VRABEC NA STŘEŠE?

Jaroslava S.

(Autorka tento text původně publikovala v A-kontra (září 2015). Redakce Dialogu publikuje přepis tištěné verze článku.)

Krátce po vyklizení pražského squatu Cibulka se v časopisu Respekt objevil článek, který nejen kritizoval postup policie, ale především vyzníval pozitivně pro squaterskou scénu. Číslo, ve kterém vyšel, mělo obálku s velkým nadpisem „Terorismus v Česku“. Na sytě rudém pozadí byla ruka držící dynamit s vytetovanou rudou hvězdou a písmeny SRB. Česká squatterská scéna nepochybně v poslední době posunula mínění o squattingu i obraz autonomní scény k lepšímu. Ale položme si otázku: Když měníme svoji veřejnou image, nepřevažují ztráty nad tím, co získáváme?

Ve zmiňovaném článku jsou squaty ceněny, protože podle autora fungují jako líheň alternativní kultury, ze které vychází kvalitní popkultura a mnohdy slouží jako odrazový můstek pro budoucí hvězdy showbizny. Zdá se tedy, že i squatting může být snadno kooptován a přetvořen v něco, co vytváří zisk nebo tvoří zázemí pro to, z čeho se dá později zisk čerpat. Redakce Respektu dává v témže čísle rovnítko mezi anarchismus a terorismus bez toho, aby si všimla, že vedle místa pro rekrutování budoucích umělců je squatting také anarchistickou taktikou. Média si píšou co chtějí, nemáme na to velký vliv, ale na druhou stranu si kolektiv Kliniky dal na společenském renomé squattingu záležet a tak není úplná náhoda, že dvě taktiky stejného myšlenkového proudu jsou si na stránkách jednoho časopisu tolik vzdálené. Klinika je místo, za které jsem vděčná a chodím tam ráda, ale některé věci mě štvou. SRB mě taky štvou.

Ne tím, co dělají, ale jak o tom píšou.

Přísní squatteři?

Myslím, že otevření se novým lidem z venku "ghetta" je krok správným směrem, který často schází. Ale při komunikaci s nimi je důležité vycházet z našich pozic. Otevřít se lidem a vyjednávat s nejvyššími politickými esy v zemi jsou dvě

diametrálně odlišné věci. Ve chvíli, kdy děláme obojí, neukazujeme nově přichozím naší politickou praxi, ale to, že když něco chtějí, cesta, jak toho dosáhnout, vede přes dožadování se u autorit. Autonomní hnutí, které nabízí alternativu ke stávajícímu systému, je zásadně odlišné od vytváření občanské společnosti, která reformistickými kroky napravuje díry a nedostatky v systému. Ten rozdíl je velmi důležitý.

Pamatuji si, jak jsem byla na procházce s kamarádkou a smály jsme se tomu, že někdo prý na Klinice navrhoval oslovení ministra Babiše. O pár týdnů později ministr Babiš Kliniku navštívil. Diskutabilní není nutně spolupráce s Babišem, ministrem financí ČR a druhým nejbohatším mužem v zemi (vlastníci naprostou většinu zemědělské produkce, včetně masivních velkochovů a jatek), ale způsob, jakým k ní došlo.

Víc než s jeho osobou mám problém se samotnou žádostí politikům, která začíná oslovením „Vážený pane předsedo vlády, Vážený ministři a ministryně, Vážená vládo,...“ a končí: „Vážení, pokud se o našich aktivitách i dosavadním procesu ve věci centra Klinika budete chtít dozvědět více, jsme otevřeni setkání a vyjasnění si otázek nebo sporných bodů. Zároveň věříme, že naše dosavadní aktivity a návrhy konkrétních kroků, se kterými přicházíme, zvážíte a pokusíte se v této věci něco udělat na nejbližším relevantním jednání vlády, případně vstoupíte do jednání s uvedenými institucemi.“ Samotný dopis i bez jednání s politiky, které následovalo, je podle mě velkým ústupkem a zahrnuje jakousi poddanost a loajalitu výměnou za případný dům.

Politika požadavků kladených politickým špičkám nám bere z rukou naši vlastní moc. Moc řešit věci přímou akcí a silicím sociálním hnutím. Namísto toho tuto moc směřuje do rukou politiků, kteří rozhodnou o tom, zda-li jsme dostatečně při-

nosní pro společnost (rozuměj byznys), nebo ne. Když jednání vlády rozhodne o squattingu jako pozitivní a chvályhodné aktivitě, není to výhra, ale znamení, že naše aktivita nenabízí žádnou alternativu.

To, co děláme včetně squattingu, je v rozporu s tím, co chtějí politici. My přece nechceme přesvědčit vládu o tom, že naše jednání je přínosné. Není nic špatného na tom, když vláda cítí, že naše aktivita ji ohrožuje. Spíš je zarážející, když vládě naše činnost připadá přínosná. Rozdíl mezi tím, když politiky o něco žádáme, a tím, když ustupují pod tlakem silného hnutí a přímých akcí, je zásadní. Historie už mnohokrát ukázala, že výhry, mohou být jen taktickým krokem autorit jak umlčet sociální hnutí.

Rozhodně mi nejde o ideovou čistotu, moralizování ani ortodoxní uzavřenost, ale ve chvíli, kdy přistoupíme na hru dožadování se u politiků, ztrácí se moment překvapení, naše vlastní moc a základ, z něhož vycházíme. Jak řekl Malcolm X: **„Když máte kafe, které je moc silné, co s ním uděláte? Rozfédíte ho smetanou. Uděláte kávu slabou. A když přidáte smetany moc, už ani nepoznáte, že pijete kávu. Co bylo horké stane se slabým. Co vás dříve probudilo, vás uspí.“**

Revoluční předvoj?

Neznám mnoho lidí, jejichž uším by vyloženě lahodila rétorika SRB, která někdy působí jak z roku 1848. Sama mám k mnohému, co SRB prezentuje, nemalé výhrady. Ale vyberu si nepopulární roli a zkusím insurrekcionismus obhájit.

Nejsem typ člověka, který by věřil, že zapálené auto nás posune někam dál, slovy SRB, blíže revoluci. Ale v peticích, demonstracích a všemožných kampaních anarchistického hnutí snažícími se zalíbit, někdy i za cenu upuštění od našich hodnot, nevidím už dlouho smysl. Upřímně řečeno, když vidím zapálené policejní auto, slzu smutku neuroním.

Častým argumentem proti SRB je, že tady nejsme v Řecku nebo že nenastal ten správný čas na takovéhle militantní akce. V poslední době se klade velký důraz na mediální obraz a veřejné mínění. Někdy se stává, že při snaze zalíbit se zapomínáme na obsah a se změnou rétoriky opouštíme také naši politickou agendu. V Řecku nejsme, ale to neznamená, že anarchisté a anarchistky jsou úplně mimo dění, když zapalují policejní auta. Kdo nás zatýká, bije, zavírá, drží za zdi bez pořádné stravy a kontaktu s rodinou a přáteli? Kdo násilně a na základě vlastního uvážení vyklízí squaty? Kdo nám bere telefony, počítače, servery a lže veřejnosti za využití největších médií? Když se podíváme dál, kdo zastavuje imigranty na hranicích, kontroluje kdo tu je legálně a kdo nelegálně, a vyhošťuje lidi ze země? Kdo se staví na stranu firem neplaticích mzdu a šikanujících zaměstnance? Kdo chrání zájmy těch, co chtějí profitovat na těžbě dřeva z národního parku, násilně rozežene nenásilný protest? Kdo stíhá aktivisty a aktivistky bojující za osvobození zvířat a tím se staví na stranu týrání, vykořisťování a zabíjení miliard mimolidských bytostí? Kdo vyhazuje bezdomovce z čekáren a tramvajů? Je opravdu zapálení policejních aut taková katastrofa? Je to opravdu čin tolik neobhajitelný, nelegitimní a vymykající se realitě?

Taktiky, které se dnes zdají být extrémní, mohou být brzy vnímány úplně jinak a používány mnohem masověji nejen radikálně smýšlejícími lidmi. Ve Spojených státech lidé demonstrovali a stávkovali a jednoho dne začalo pár radikálů také okupovat

veřejná prostranství. Liberální části hnutí se to nelíbilo, že prý je to moc radikální a vytváří to špatný dojem. Za pár let celé antiautoritářské hnutí okupuje, dokonce od toho hnutí Occupy odvozuje svůj název. Při Occupy pár aktivistů začalo blokovat přístav. Méně radikální části hnutí se to nelíbilo, že prý to vytváří špatný dojem. Za pár let, po zabití černochů Erica Garnera a Mikea Browna bílým policistou ve Fergusonu, začaly masové protesty a v celé zemi se okupovalo a blokovalo. Ve Fergusonu pár lidem došla trpělivost a začali zapalovat a ničit policejní a vojenská auta. Části hnutí se to nelíbilo. O pár měsíců později, při protestech v Baltimoru po další rasistické policejní vraždě, lidé vedle okupování a blokování zapalovali policejní auta, což se rozšířilo po celé zemi. Tím nechci říct, že řešením je zapálit město, ani že akce SRB jsou nutně tím nejlepším, ale ukázat, že když se použijí taktiky, které ještě nedávno byly za hranicí představitosti, mohou se postupem času stát něčím běžným. Vzrůst podpory squattingu po letech obsazovacích akcí v ČR je toho příkladem. Nedávné represe ukázaly, že bychom měli být opatrní, ale to neznamená, že bychom měli dělat policii sami sobě.

Lidé ze zemí, ve kterých nedávno proběhly masové protesty či začala působit hnutí směřující k zásadní změně společenského uspořádání, se v jedné věci téměř shodují. Ať už mluvíme o Chile, Turecku, Egyptě, Bosně, Brazílii, Slovinsku a nakonec i Řecku, aktivisté a aktivistky říkají: **„Kdyby nám někdo řekl před dvěma měsíci, že se tohle stane tady u nás, jenom bychom se zasmáli a odpověděli, že všude ve světě ano, ale tady nikdy.“**

Svatý konsenzus

Pamatuji si, jak na demonstraci pro Kliniku policie zakročila poměrně dost agresivně. Na stejné akci jeden z organizátorů vyzýval k podpurným akcím jakéhokoliv druhu. Něco ve smyslu: „Vaší fantazii se meze nekladou.“ O pár dní později se skupina podepisující Anarchistická solidární akce pokusila zapálit policejní auto v Praze a jedním z důvodů byla odpověď právě na násilný zákrok na této demonstraci a vyklizení Kliniky. Reakce na webových stránkách Kliniky a v médiích byla: **„Od tohoto násilí se v plné míře distancujeme, přijde nám hloupé.“** Na skupinu podepsanou pod útokem se snesla vlna kritiky a jeden z hlavních argumentů byl, že jednají jménem Kliniky bez jejího svolení.

Možná, že šlo skutečně o policejní provokaci, každopádně to, že „jakákoliv forma podpory“ nezahrnuje zapálení policejního auta, pravděpodobně není pro všechny zcela automatické. U žádných z útoků nemůžeme vyloučit, že šlo o policejní provokaci (i když si myslím, že je to spíš nepravděpodobné). Nemůžeme ale vyloučit ani to, že za útokem stáli lidé, kteří Kliniky podporovali od začátku a prostě jim v určitou chvíli došla trpělivost.

Stejná kritika se snesla na SRB po zapálení aut patřících restauraci Řízkárna. Samotný argument, že SRB používá zaměstnance k prosazení svého úhlu pohledu je tvrzení, které ovšem samo používá zaměstnance k prosazení svého úhlu pohledu, protože nevíme, co si oni zaměstnanci ve skutečnosti myslí, nakolik s útoky sympatizují nebo ne. Připomíná mi to nedávný „Den hněvu“. Samotný název na mě působil příliš vznešeně, ale nemyslím si, že lidé pořádající tuto akci by neměli právo říct, že je pořádána českými anarchisty a anarchistkami. Bez ohledu na jejich počet. Nezáleží jestli jich bylo pět nebo pět set. Kolik jich musí být, aby se to počítalo? A kdo o tom rozhoduje?

Pravděpodobně ne všichni, kdo se považují za squatterry a squatterky, souhlasí se Squatterskou příručkou v plném znění, třeba s pasážemi o petici, založení facebookové stránky nebo komunikaci s médii. Znamená to, že kolektiv, který příručku vydal, nemá právo ji pojmenovat „squatterská“? Konsenzus všech na všem není možný a hlavně není nutný. Bavíme-li se o taktikách boje, nutnost souhlasu všech nás limituje a oslabuje.

Zapaluj nebo jsi na nic!

V prezentování anarchistických hodnot podle mě SRB zůstává. Sama mám problém se v jejich rozborech zorientovat a porozumět jazyku, který používají. Nedovedu si představit, jak takovým vyjádřením rozumí někdo, kdo je v hnutí relativně nový a lidé vně anarchistických kruhů už vůbec ne. Pochybuji, že tzv. proletariát chápe SRB jako revoluční předvoj. Je pravdou, že zejména v Řecku, Itálii a Malajsii kritizují insurrekcionalisté zbytek hnutí tak silně, že to často přechází až v odsouzení a pohrdání. Sama se považuji za sociální anarchistku a žádné pohrdání od SRB nepociťuji. Z akcí militantních skupin se navíc můžeme poučit. Například v tom, že malá skupina dokáže překvapit víc než velká, předem nahlášená a organizátory (reprodukcijícími rozkazy policie) usměrňovaná demonstrace.

Jakákoliv větší skupina lidí (demonstrace, celé hnutí), která je různorodá a takticky mnohastupňová, se zastavuje obtížněji, než taková, která je centralizovaná, jednohlasná a dopředu předvídatelná. Námi používané taktiky by neměli být považovány za dobré jen proto, že v krátkodobých intervalech přinášejí výsledky. Ani proto, že už jsou tak nějak zaseté, a ani proto, že si myslíme, že jsou efektivní ve vytváření dobrého obrazu na venek.

Tento článek nemá působit jako diskreditace Kliniky. Vždyť kromě diskutovaného očouzeného auta PČR, její podporovatelé a samotný kolektiv předvedli pár povedených kousků, jako byla přednáška na ÚZSVM nebo znovuobsazení domu jako zakončení demonstrace. Věřím, že pokud nám na aktivitách a projektech různého druhu záleží, kritika je dobrým nástrojem, jak je posunout dopředu. Pokud mi přijde naprosto za hranicí, že se do našich prostor zve policie, aby vyšetřila marginální problémy nebo se navrhuje bezpečnostní kamery, nejlepší je zapojit se do kolektivu a svým dílem projekt ovlivňovat a posouvat dál a ne začít ho bojkotovat.

Věci nejsou černobílé. Stejně jako se může zdát, že některé skupiny se ve snaze dosáhnout krátkodobého cíle a dobrého dojmu vzdálily původním ideálům až moc, u jiných to zase vypadá, jakoby pro své ideologické přesvědčení zapoměli vnímat realitu. Důležitým rozměrem, který bychom neměli opomíjet, je vytváření dobrých mezilidských vztahů a členění problémům v komunitě, které nabývají na složitosti, když se otevřeme novým lidem. V této otázce jsou afinitní skupiny oproti sociálním hnutím dosti omezené. Větší kolektivy otevřené lidem s jinými názory jsou ideální příležitostí pro experimentování s komunitním fungováním. Být součástí větší komunity, sociálního hnutí nebo afinitní skupiny si však nijak neodporuje. Cestou není vzájemná nevráživost, ale snaha pochopit se navzájem, konstruktivní kritika a pokud možno doplňování se v širokém revolučním hnutí.

Přátelé komunizace doporučují ke čtení.....stahuj v pdf na www.pratelekomunizace.wordpress.com

ČÍTANKA PŘÁTEL KOMUNIZACE

NAŠÍ NÁRODNOSTÍ JE SVOBODA!

O VZBOUŘENÍ LIDU V BOSNĚ
A HERCEGOVINĚ V ÚNORU 2014

Naší národností je svoboda! – O vzbouření lidu v Bosně a Hercegovině v únoru 2014

Přátelé komunizace vydali čítanku na téma sociálních bouří, které v únoru 2014 otřásl Bosnou a Hercegovinou. Posbírali jsme a přeložili texty bosenských autorů a rozhovory s přímými účastníky, přičemž naším cílem bylo vytvořit co nejbohatší a obrázek nepokojů, který by nám i čtenářům umožnil seriózně je zhodnotit a ne jen planě oslavovat pouliční násilí a/nebo občanská fóra.

ROZHOVOR S UKRAJINSKÝM
REVOLUČNÍM SYNDIKALISTOU

Asociace Alerta a Přátelé komunizace

Majdan a jeho rozpory – rozhovor s ukrajinským revolučním syndikalistou

Asociace Alerta dala tištěnou podobu rozhovoru, který Přátelé komunizace uskutečnili se členem ukrajinského Autonomního svazu pracujících. Předmětem tohoto interview se stal majdan – mezitřídní hnutí zahrnující okupaci veřejného prostoru a nepokoje, které trvalo více než tři měsíce a vedlo ke svržení Janukovyčovy vlády na Ukrajině.

“To, že hnutí u nás není dost silné, je rozhodně pravda. Proto je nutné budovat silné hnutí odporu, ne jen přehlídku veganských gulášů. Povstalecká kritika se snaží takové hnutí budovat, což se samozřejmě neobejde bez odporu těch, kteří jsou pevně zakořeněni ve stávajících strukturách, mají své rutinní aktivity, splněné popracovní činnosti, mají svoje hypotéky a bezpečné domovy a touží tak maximálně po dílčích změnách bez větších turbulencí. A jsou díky tomu schopni udusit jakékoliv projevy vášně těch, kteří anarchismus nevnímají jen jako koníček nebo seminárku. Jen aby vše probíhalo podle jejich plánu. Nejprve sociální jistota, pak třídní uvědomění, potom možná nějaké akce a až budou lidé připraveni, pak přijde revoluce.”

Kolektiv Černé internacionály

“Navážím se vlastně do dvou věcí současně. Zaprvé – kašle se na teorii a na to, jak pojmy chápeme. Jakoby nikdo nechtěl jít do hloubky a pátrat po podstatě, pokud ji autor nenacpal do prvních 140 znaků. Zadruhé – a to se odvíjí právě od toho, že chápeme pojmy dost odlišně, kašle se na to, že jedni chtějí jabka a druzí hrušky. Hlavně, že je nás hodně, vždyť v počtech je síla.”

Seb

“Analýza je nutná, říkáš. Jasně, ale k čemu ji pořád dokola opakovat? Proč stále rozpitvávat tu kapitalistickou sračku, které tady smrdí už několik set let? Já cítím její smrad pokaždé když musím jít do práce, pokaždé, když platím za žrádlo. Cítím ji, i když se chci jít vysrat a stejně tak ji cítím v posteli, když se chci v klidu vyspat. Postupně se proměňuje, ale podstata zůstává. Je jedno, jestli je natřená na rudo nebo se začíná přetírat na zeleno, na to já seru. Žiju tady a teď a vidím, co se děje. Chci vzít šutr a rozmlátit první věc z téhle sračky, kterou potkám. Pro tebe to bude unáhlené a iracionální. Jasně, ale někdo musí kurva začít. Proč bych to nemohl být já? Nejsem snad součástí těch, po kterých se kapitál veze?”

Srač

